

DR.29.3.2001

[DOKUMEN INI BELUM DISEMAK]

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT

Khamis, 29 Mac 2001

Mesyuarat dimulakan pada pukul 10.00 pagi

DOA

[Timbalan Yang di-Pertua (Dato' Haji Muhamad bin Abdullah)
mempengerusikan Mesyuarat]

JAWAPAN-JAWAPAN LISAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN

1. **Tuan Hoo Seong Chang [Kluang]** minta Menteri Pembangunan Usahawan menyatakan:-

- (a) berapa orang pengusaha francais telah dilahirkan sepanjang RMK-7 dan berapa produk baru telah dibangunkan dalam tempoh yang sama; dan
- (b) apakah sasaran kementerian pada RMK-8.

Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Usahawan [Tuan Rizalman bin Abdullah]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Untuk makluman Yang Berhormat, program pembangunan francais telah dilaksanakan oleh kerajaan sejak tahun 1992 bertujuan untuk meningkatkan penyertaan usahawan tempatan khususnya bumiputera dalam perniagaan francais.

Di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh, Kementerian Perusahaan Usahawan telah berjaya membangunkan seramai 550 orang usahawan sebagai franchisee di bawah program ini dalam pelbagai bidang seperti makanan, keperluan rumah, penyelenggaraan bangunan dan kosmetik.

Dalam tempoh yang sama kementerian juga telah berjaya membangunkan sebanyak 63 buah syarikat franchisor yang telah membangunkan produk baru untuk difrancaiskan. Antaranya adalah produk makanan, pusat rawatan dan farmasi, optometrist, telekomunikasi dan penyelenggaraan bangunan.

Di bawah Rancangan Malaysia Kelapan sasaran Kementerian Perusahaan Usahawan ialah untuk membangunkan seramai 750 franchisee dan 50 buah

syarikat franchisor. Pelbagai pendekatan dan strategi dilaksanakan untuk mencapai sasaran tersebut. Terima kasih.

Tuan Hoo Seong Chang: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya ucapkan tahniah kepada kementerian kerana dapat melahirkan ramai usahawan franchisee di negara kita. Jadi, bolehkah Yang Berhormat jelaskan dengan lebih mendalam lagi tentang apa bentuk bantuan yang dapat kerajaan berikan kepada usahawan khususnya usahawan franchisee tempatan kerana saya difahamkan kadang-kadang ada permintaan mengatakan bahawa memang menggunakan satu modal yang besar untuk memulakan perniagaan tersebut.

Jadi, bolehkah Yang Berhormat jelaskan apa bentuk bantuan yang boleh kita berikan dan adakah kementerian berpuas hati dengan prestasi usahawan franchisee di negara kita setakat hari ini. Sekian, terima kasih.

Tuan Rizalman bin Abdullah: Terima kasih, soalan daripada Yang Berhormat. Yang pertama, soalan yang kedua tadi menyatakan sama ada kementerian sudah berpuas hati atau tidak dengan pencapaian penyertaan kaum bumiputera dalam bidang industri francais. Tuan Yang di-Pertua, kita sebenarnya memang berusaha bersungguh-sungguh untuk mencapai sasaran kita supaya lebih ramai kaum bumiputera khususnya menceburi dalam bidang industri francais ini. Pelbagai pendekatan dan strategi yang kita ambil untuk membangunkan seberapa ramai usahawan untuk melibatkan diri dalam bidang franchisee di mana sebagai contoh di dalam Rancangan Malaysia Ketujuh sasaran kita ialah sebanyak 1,200 franchisee yang terlibat dalam bidang barangan elektrik, pengusaha makanan dan juga penghantaran courier.

Walau bagaimanapun, oleh kerana kegawatan ekonomi pada tahun 1997/1998, maka usaha kita ini agak tergendala sedikit oleh kerana kegawatan ekonomi. Oleh yang demikian, dalam tempoh Rancangan Malaysia Kelapan ini kita akan terus mengadakan strategi-strategi baru di mana kita akan mendapatkan dan bekerjasama rapat dengan lebih banyak syarikat franchisor untuk franchisor tempatan bagi produk 'start of cost' iaitu nilainya kecil di antara RM50,000 hingga ke RM100,000 sahaja dan dalam usaha ini kita akan meminta kerjasama juga daripada Persatuan Francais Malaysia bagi mempromosikan perniagaan francais ini sebagai satu alternatif supaya usahawan-usahawan menceburkan diri dalam bidang perniagaan ini supaya risiko yang relatif rendah berbanding dengan konvensional.

Seterusnya kita juga akan menyelaraskan pelbagai khidmat sokongan kepada franchisee-franchisee meliputi premis perniagaan, pemberian permit lesen pinjaman dan juga promosi lain-lain bagi memudahkan usahawan kita menceburi bidang perniagaan. Begitu juga kita akan mengadakan pelbagai latihan perniagaan franchisee pada agensi-agensi kerajaan di peringkat negeri seperti Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri supaya mereka dapat membantu kementerian mengenal pasti produk-produk franchisee tempatan dan untuk ini kita juga akan bekerjasama dengan institusi pengajian tinggi bagi penganjuran kursus-kursus dalam perniagaan francais di peringkat sijil, diploma dan ijazah bagi menyediakan tenaga kerja yang mahir dan profesional bagi bidang francais di masa hadapan. Kita akan memberikan sokongan, kita akan bekerjasama dengan bank-bank tempatan seperti Bank Bumiputera, Bank of Commerce, Bank Pembangunan Infrastruktur dan juga MARA sendiri. Kita akan mengadakan skim-skim pembiayaan di mana kita ada satu skim yang diwujudkan khas untuk memberikan peluang menyediakan kemudahan pinjaman kepada franchisor dan juga franchisee dengan kadar faedah yang rendah berbanding dengan kadar faedah di pasaran semasa.

Sebagai contoh, tahun 1999 sebanyak 25 franchisee dan 1 franchisor telah diberikan kemudahan pinjaman yang bernilai sebanyak RM4.27 juta sebagai modal pusingan untuk memulakan perniagaan. Begitu juga kita ada menyediakan satu Skim Bantuan Pembangunan Francais di mana franchisor boleh mendapatkan semula 90% daripada kos keseluruhan pembangunan produk francais atau maksimum sebanyak RM100,000 mengikut mana yang lebih rendah. Inilah skim-skim yang ada di dalam kementerian bagi kita membantu usahawan-usahawan kita. Terima kasih.

Tuan Wan Nik bin Wan Yussof: Terima kasih, Tuan Yang diPertua. Terima kasih kepada pihak Setiausaha Parlimen yang telah pun memberi jawapan yang begitu lengkap, hampir tidak mampu untuk diberi soalan tambahan. Walau bagaimanapun, ada satu perkara yang saya nampak kurang jelas iaitu dari sudut penglibatan secara langsung pihak kementerian ataupun agensi berkaitan di bawah Kementerian Perusahaan Usahawan ini kerana kita dapati sebahagian besar pengusaha francais ini dari sudut pengalaman mereka ialah aspek pengurusan perniagaan yang mereka ceburi itu didapati banyak kelemahan khususnya dari sudut pengawalan kewangan dan juga produk-produk mereka untuk menjayakan misi perniagaan.

Oleh kerana itu, daripada sasaran yang disebutkan oleh pihak Yang Berhormat tadi, 750 orang menjadi sasaran untuk tempoh akan datang, saya ingin mendapat penjelasan sejauh manakah penglibatan langsung pihak-pihak yang berkaitan, misalnya MARA yang memastikan diberinya satu skim pinjaman dan seumpamanya boleh memastikan pinjaman mereka itu digunakan dengan sebaiknya dan tidak disalahgunakan. Misalnya menghantar kakitangan MARA untuk memeriksa akaun mereka secara bulanan ataupun secara berkala. Sekian, terima kasih.

Tuan Rizalman bin Abdullah: Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya memang benar industri francais di negara kita ini adalah masih dalam peringkat yang baru iaitu kita mula menguatkuasakan ataupun kita mulakan sistem francais di Malaysia ini, seperti yang saya nyatakan tadi, pada tahun 1992. Jadi, sudah tentu pelbagai halangan ataupun rintangan ataupun kita masih lagi dalam usaha untuk mengenal pasti apakah masalah-masalah sebenar yang kita hadapi. Oleh sebab itu kita memang mengharapkan supaya ada cadangan dan pandangan daripada pelbagai pihak supaya usaha kita ini khususnya untuk memastikan penyertaan atau menarik lebih banyak penyertaan kaum bumiputera dalam bidang ini akan mencapai seperti yang kita telah sasarkan.

Bagi pihak kementerian, kita telah mengadakan pelbagai dasar dan strategi untuk melaksanakan usaha-usaha kita ini di mana kita membangunkan produk-produk tempatan sama ada yang baru atau sedia ada untuk difrancaiskan. Begitu juga kita ingin mengenal pasti dan membawa masuk produk-produk francais daripada luar negara. Seperti yang saya katakan tadi kita mewujudkan skim pembiayaan, mengadakan latihan kepada franchisee, franchisor melalui agensi-agensi kita sama ada unit francais ataupun jabatan francais dalam kementerian kita sendiri ataupun melalui agensi kita MARA dan juga persatuan-persatuan francais di Malaysia. Memang kita bersetuju supaya pegawai-pegawai kita juga akan dilatih dalam bidang ini supaya apabila mereka memberikan kursus dan latihan sama ada dalam bidang pengurusan kewangan dan juga pengurusan perniagaan akan lebih mudah bagi mereka untuk memberikan kursus dan latihan kepada usahawan-usahawan kita. Kita akan teruskan dan kita akan lipat-gandakan usaha kita ini dalam Rancangan Malaysia Kelapan bagi mencapai sasaran seperti yang telah kita rancangkan. Terima kasih.

2. **Tuan Haji Siam bin Haji Kasrin [Batu Pahat]** minta Menteri Kewangan menyatakan adakah Yang Berhormat berhasrat untuk mengagihkan wang royalti minyak (sekarang disebut wang ehsan) kepada negeri-negeri lain di Semenanjung, tidak kepada negeri Terengganu sahaja.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kewangan [Tuan Hashim bin Ismail]:

Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Sebelum saya menjawab soalan ini saya ingin mendapat pandangan daripada Yang Berhormat Dato' Speaker sama ada boleh saya menjawab soalan ini kerana perkara yang akan kita bincangkan nanti adalah isu-isu yang berkemungkinan *subjudice* terhadap kes mahkamah.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Jawab ringkas mungkin yang boleh.

Tuan Hashim bin Ismail: Jawapan saya panjang, Tuan Yang di-Pertua. Ini kerana ramai yang bertanya.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Sila, sila.

Tuan Hashim bin Ismail: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon izin untuk menjawab semua soalan berkaitan dengan pemberian wang ehsan yang dikemukakan pada hari ini oleh Yang Berhormat bagi Batu Pahat berserta dengan soalan-soalan daripada Yang Berhormat bagi Besut pada 4 dan 16 April, Yang Berhormat bagi Parit pada 4 April, Yang Berhormat Kuala Terengganu pada 5 April, Yang Berhormat bagi Marang pada 10 April, Yang Berhormat bagi Dungun pada 23 April, Yang Berhormat bagi Tampin pada 26 April, Yang Berhormat bagi Setiu pada 30 April, Yang Berhormat Hulu Terengganu pada 3 Mei dan juga satu yang sudah lepas iaitu Yang Berhormat bagi Tumpat.

Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan Persekutuan telah bersetuju meneruskan pemberian wang ehsan daripada Petronas kepada Kerajaan Negeri Terengganu melalui Program Pembiayaan Wang Ehsan (PPWE) yang bertujuan untuk memastikan kebajikan rakyat Terengganu akan terus terbela. *[Booo][Ketawa]*

Sehubungan itu sebuah jawatankuasa peringkat pusat (JPP) telah ditubuhkan yang bertanggungjawab terhadap program dan projek serta pembiayaan di bawah PPWE ini. Untuk makluman Yang Berhormat bagi Hulu Terengganu dan Yang Berhormat bagi Besut, pada tahun 2000, Kerajaan Persekutuan menerima sebanyak RM521,863,062 sebagai pemberian wang ehsan daripada Petronas untuk Kerajaan Negeri Terengganu. Jumlah pemberian ini telah dimasukkan ke dalam Akaun Amanah Program Pembiayaan Wang Ehsan yang telah diwujudkan di bawah seksyen 9 Akta Prosedur Kewangan 1997 bagi membiayai semua perbelanjaan di

bawah PPWE. Pada peringkat permulaan, Kerajaan Persekutuan telah meluluskan peruntukan sebanyak RM480 juta bagi tahun 2000 dan 2001 untuk melaksanakan program dan projek di bawah PPWE.

Bagi maksud membiayai pelaksanaan program dan projek di bawah PPWE semua agensi pelaksana telah diberi surat kuasa oleh Kementerian Kewangan untuk membuat perbelanjaan tertakluk kepada jumlah peruntukan yang telah diluluskan. Menjawab soalan Yang Berhormat bagi Marang, Yang Berhormat bagi Setiu, Yang Berhormat bagi Hulu Terengganu yang ingin mengetahui perbelanjaan di bawah PPWE sehingga pertengahan bulan Mac 2001, perbelanjaan sebanyak RM89,018,215 atau 18.5% telah dibelanjakan bagi menampung program dan projek seperti di bawah ini:

- (a) Program Mesra Rakyat sebanyak RM7,609,305;
- (b) Tabung Bencana Alam RM298,648;
- (c) Membiayai pembangunan institusi pendidikan kerajaan negeri sebanyak RM40,000,000;
- (d) Tabung Pendidikan Terengganu sebanyak RM35,595,490;
- (e) Program Kebajikan sebanyak RM500,000;
- (f) Program Khas Pembangunan Usahawan sebanyak RM1,908,392;
- (g) Program Khas Pembangunan Luar Bandar yang dilaksanakan oleh KEMAS, RISDA dan KETENGAH sebanyak RM3,106,420.

Matlamat utama PPWE adalah untuk memastikan kebajikan rakyat negeri Terengganu terutama golongan miskin di luar bandar akan terus terbela. Di bawah program ini golongan sasaran yang mendapat faedah secara langsung ialah petani, nelayan, ibu tunggal, warga tua, golongan kurang bernasib baik, pelajar dan peniaga-peniaga kecil. Di bawah Program Mesra Rakyat dan Program Kebajikan misalnya, golongan kurang bernasib baik dan penduduk miskin akan diberi bantuan dan sumbangan. Pelajar-pelajar miskin pula akan diberi bantuan basikal, pakaian seragam sekolah, kelas tuisyen serta bantuan persediaan ke IPT.

Bagi golongan nelayan dan petani, agensi-agensi kerajaan seperti Jabatan Perikanan, LKIM, FAMA dan Jabatan Haiwan akan menyediakan prasarana serta input perikanan dan pertanian bagi membantu meningkatkan pendapatan golongan nelayan dan petani. Dana khas sektor perikanan juga telah diwujudkan bagi

menyediakan pinjaman mudah kepada golongan nelayan dan yang memerlukan bantuan kewangan. Langkah ini diharap akan dapat meningkatkan taraf sosioekonomi golongan nelayan dan petani yang rata-rata miskin.

Di bawah program pendidikan pula, wang ehsan telah digunakan bagi membiayai pengurusan KUSZA, TATI dan 12 buah sekolah agama negeri di mana peruntukan sebanyak RM40 juta telah diserahkan kepada institusi-institusi berkenaan.

Untuk makluman Yang Berhormat bagi Dungun, Tabung Khas Pinjaman Biasiswa telah diwujudkan di bawah PPWE bagi membantu pelajar-pelajar negeri Terengganu di peringkat menengah dan universiti. Sehingga kini sebanyak RM35.6 juta telah dikeluarkan kepada pelajar-pelajar yang terlibat. Di samping itu, sebanyak 2,000 unit komputer akan dibekalkan kepada sekolah dalam usaha untuk meningkatkan ICT di kalangan para pelajar. Kolej komuniti juga akan ditubuhkan bagi memberi peluang kepada lepasan sekolah dan golongan dewasa mengikuti latihan di bidang teknikal bagi meningkatkan kemahiran mereka dan menjadi aset yang penting bagi pembangunan negeri Terengganu.

Tuan Yang di-Pertua, PPWE dirangka khusus oleh Kerajaan Persekutuan bagi membela nasib rakyat negeri Terengganu terutama golongan miskin di luar bandar. Program ini akan diteruskan kerana ianya dapat memberi faedah secara langsung kepada golongan sasar. Agensi-agensi pelaksana yang terlibat akan memainkan peranan masing-masing bagi melaksanakan semua program dan projek yang telah dirancang di bawah PPWE.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Panjang lagikah Yang Berhormat?

Tuan Hashim bin Ismail: Sedikit lagi Tuan Yang di-Pertua. Walaupun penekanan telah diberikan kepada negeri Terengganu di bawah PPWE, ini tidak bermakna Kerajaan Persekutuan mengabaikan tanggungjawabnya kepada negeri-negeri yang lain. Semua negeri sebenarnya menikmati faedah daripada pemberian wang ehsan daripada Petronas yang merupakan sebahagian daripada hasil Kerajaan Persekutuan yang kemudiannya disalurkan kepada kerajaan-kerajaan negeri dalam bentuk peruntukan tahunan dan pemberian di bawah Perlembagaan Persekutuan bagi melaksanakan projek-projek pembangunan di setiap negeri. Terima kasih.

Tuan Haji Siam bin Haji Kasrin: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Adakah benar dakwaan parti pembangkang bahawa wang ehsan merupakan penganiayaan kepada rakyat Terengganu atau adakah dakwaan ini bertujuan untuk meraih simpati politik daripada orang ramai sahaja?

Tuan Hashim bin Ismail: Tuan Yang di-Pertua, saya terpaksa menjawab soalan ini dan memberikan kepuasan hati kepada pihak penanya.

Terima kasih kepada Yang Berhormat bagi Batu Pahat. Kerajaan merasa begitu sedih dan kesal kerana niat murni kerajaan untuk membela rakyat Terengganu telah disalahtafsirkan ataupun telah disalahertikan... *[Tepuk]* Oleh pihak-pihak tertentu untuk meraih sokongan politik. Untuk menjawab soalan Yang Berhormat saya mengatakan bahawa tidak terdapat sebarang unsur penganiayaan dalam pemberian wang ehsan kepada rakyat negeri Terengganu. Malah apakah boleh kita katakan satu penganiayaan - tadi saya sebut RM40 juta kepada institusi pendidikan seperti KUSZA dan sekolah-sekolah agama itu sebagai satu unsur penganiayaan? *[Tepuk]* Apakah RM35.6 juta untuk kanak-kanak yang bersekolah di sekolah menengah dan universiti diberikan kepada anak-anak kita di Terengganu untuk melanjutkan pelajaran mendapatkan pendidikan tinggi satu kezaliman. *[Tepuk]* Apakah 2,000 unit komputer yang diberikan kepada anak-anak kita untuk merapatkan jurang digital itu sebagai satu penganiayaan. *[Tepuk]* Di samping itu, Tuan Yang di-Pertua, Hari Raya baru-baru ini kerajaan memberikan RM200 kepada setiap orang miskin di Terengganu. *[Tepuk]* Juga kepada masyarakat Tionghoa, waktu menyambut Tahun Baru baru-baru ini diberikan RM200 kepada setiap yang miskin. *[Tepuk]* Apakah ini satu kezaliman?

Dan yang lebih penting, Tuan Yang di-Pertua, yang lebih istimewa lagi ialah bahawa Kerajaan Persekutuan telah memperuntukkan sebanyak RM90 juta jikalau kerajaan negeri mengalami defisit pengurusannya. *[Tepuk]* Jikalau Jabatan Audit Negara berpuas hati mengesahkan bahawa memang terdapat defisit dalam perbelanjaan Kerajaan Negeri Terengganu, kerajaan akan memberikan RM90 juta. Saya rasa tidak ada mana-mana bekas suami dalam dunia ini, di samping terus membela anak-anak, kita teruskan memberikan peruntukan kepada bekas janda yang telah kahwin... *[Ketawa]* *[Tepuk]*

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Cukup Yang Berhormat.

Tuan Hashim bin Ismail: ...kerana kita memikirkan janda itu jikalau mengalami masalah kewangan, kita peruntukan RM90 juta untuk janda tersebut. *[Tepuk]* Apakah ini satu kezaliman, satu penganiayaan? *[Disampuk]* Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Terima kasih.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Larut tak soal, Tuan Yang di-Pertua.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Terima kasih Yang Berhormat atas jawapan. Memanglah pembangkang ini bagi pun tak kena, tak bagi pun tak kena. Soalan saya...

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Terus pada soalan ya.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: ...mungkin pembangkang marah tak puas hati kerana wang ehsan ini dijaga dengan baik oleh Kerajaan Persekutuan terus dapat kepada rakyat. Yang mereka bimbang ialah wang ini akan dapat kepada mereka dan digunakan untuk kepentingan politik. Jadi, saya minta Yang Berhormat tolong beri penjelasan.

Tuan Hashim bin Ismail: Tuan Yang di-Pertua, saya rasa saya tak boleh secara jelas mengatakan bahawa peruntukan ini akan digunakan sebagai sumber politik oleh pihak PAS tetapi apa yang jelas ialah bahawa melalui PPWE ini, kerajaan ingin memastikan bahawa rakyat negeri Terengganu akan terus diberikan pembelaan.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Cukup Yang Berhormat ya.

Tuan Hashim bin Ismail: Bahawa setiap sen wang ehsan ini akan dapat dimanfaatkan oleh rakyat negeri Terengganu yang menjadi sasaran pembelaan kita.

Beberapa Ahli Pembangkang: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Cukup Yang Berhormat.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Orang hendak bertanya tidak diberi peluang, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Mustafa bin Ali: Soalan daripada lima orang.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Itu hak saya.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Macam mana orang hendak bertanya tidak diberi peluang.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Itu hak saya Yang Berhormat, duduk Yang Berhormat. *[Disampuk]* Duduk, tak boleh, itu hak saya, duduk.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Peraturan 23.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Itu hak saya. Tak usah persoal peraturanlah. Tak payah persoal peraturanlah, itu hak saya, saya hendak bagi dua, dualah. Kepada siapa saya hendak bagi saya bagilah. Duduk Yang Berhormat.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Saya hendak baca peraturan.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, sila.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Peraturan 24(4). Yang Berhormat Setiausaha Parlimen berbohong di Parlimen ini.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ini tak bolehlah. Tak bolehlah beri tuduhan, Yang Berhormat.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Selama 20 tahun UMNO mendapat royalti, negeri Terengganu negeri yang kedua termiskin di Malaysia...

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Tak payahlah, Yang Berhormat.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi:....satu pembohongan yang besar dilakukan oleh Setiausaha Parlimen.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Tak usah bangkitlah Yang Berhormat.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Saya mempunyai list mereka yang mendapat wang ehsan, ahli-ahli UMNO dan UMNO...*[Mikrofon dimatikan]*

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Itu bukan peraturan Yang Berhormat.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: ...memberikan wang ehsan ini...

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Itu bukan peraturan, Yang Berhormat.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: ...kepada rakyat negeri Terengganu.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Duduk Yang Berhormat, cukup.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Yang Berhormat Setiausaha Parlimen pembohong.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Cukup Yang Berhormat, cukup. Sama-sama bohong kadang-kadang. *[Disampuk]* Cukuplah. Saya tak komen apa-apa. Saya kata kadang-kadang begitu sahaja.

3. **Drs. Haji Abu Bakar bin Haji Othman [Jarlun]** minta Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna menyatakan sepanjang tahun 2000, berapa banyakkah jumlah rampasan beras yang diseludup dari Thailand di semua laluan masuk sempadan Kelantan, Perak, Kedah dan Perlis, dan apakah tindakan hukuman yang telah dikenakan ke atas penyeludup-penyeludup itu.

Timbalan Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna [Dato' S. Subramaniam]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon izin menjawab pertanyaan ini bersekali dengan pertanyaan Ahli Yang Berhormat bagi Beluran pada 19 April 2001 kerana kedua-duanya adalah mengenai perkara yang sama.

Tuan Yang di-Pertua, tindakan membanteras penyeludupan beras yang dijalankan oleh kerajaan adalah dengan fokus yang spesifik dan dilaksanakan melalui pasukan petugas khas membanteras penyeludupan beras diketuai oleh pelbagai agensi penguatkuasaan yang berkaitan. Tindakan pembanterasannya tersebut telah diselaraskan oleh pasukan petugas berkenaan melalui tiga pasukan kerja dengan melaksanakan tindakan-tindakan seperti berikut:

- (i) Pasukan Kerja Sempadan yang membuat kawalan di pintu-pintu masuk;
- (ii) Pasukan Kerja Pelabuhan yang menjalankan rondaan dan pemeriksaan di kawasan pelabuhan dan perairan negara; dan
- (iii) Pasukan Kerja Dalam Negeri menjalankan tindakan-tindakan penguatkuasaan meliputi sekatan jalan raya, rondaan dan intipan sekatan pergerakan beras, larangan perpindahan beras keluar daripada Kelantan dan mengadakan pemeriksaan ke atas pemborong dan peruncit bagi memastikan mereka menyimpan stok beras yang diperolehi oleh sumber yang sah.

Bagi tahun 2000, sebanyak 4,072 tindakan kes telah diambil berhubung dengan kegiatan menyeludup dan pengedaran beras seludup dengan melibatkan

penyitaan beras sebanyak 2,715.97 metrik tan dan 18 kenderaan digunakan bagi tujuan penyeludup yang keseluruhannya bernilai kira-kira RM3.35 juta. Dari kes-kes tersebut, rampasan yang dibuat di laluan masuk melalui negeri-negeri yang bersempadan dengan negara Thailand ialah:

Negeri	Bil. kes	Kuantiti Rampasan (Kg)
Kelantan	3,283	1,324,484
Perak	17	47,964
Kedah	106	27,851
Perlis	138	131,350

Pihak-pihak terbabit dikenakan tindakan mahkamah mengikut peruntukan undang-undang yang dikuatkuasakan oleh agensi-agensi tertentu.

Bagi kesalahan di bawah Akta Kawalan Padi dan Beras 1994, hukuman yang boleh dikenakan ialah bagi orang perseorangan, denda tidak melebihi RM15,000 dan penjara tidak melebihi dua tahun. Manakala bagi pertubuhan perbadanan, dendanya ialah tidak melebihi RM50,000.

Tuan Yang di-Pertua, sebagaimana Ahli-ahli Yang Berhormat maklum, aktiviti penyeludup dilakukan secara haram. Oleh itu, kementerian tidak mempunyai statistik mengenai jumlah kuantiti beras yang telah diseludup. Secara keseluruhan tindakan-tindakan membanteras penyeludupan yang dijalankan itu telah membawa kesan yang positif.

Undang-undang yang sedia ada berhubung dengan kawal selia pengedaran beras iaitu Akta Kawalan Padi dan Beras 1994 dan perundangan-perundangan subsidiari yang dibuat di bawahnya adalah mencukupi bagi menangani kegiatan penyeludup beras. Dalam hubungan ini, kerajaan tidak bercadang untuk meminda undang-undang tersebut.

Drs. Haji Abu Bakar bin Othman: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih kepada Timbalan Menteri sekalipun ada Menterinya sendiri tetapi Timbalan Menteri yang menjawabnya. Soalan tambahan saya, apakah disebabkan faktor hukuman yang tidak berat itu menjadikan penyeludup tidak gerun, tidak takut untuk terus penyeludup beras. Maka penyeludupan terus berlaku ataupun sudah dikenal pasti ada pelindung-pelindung beras berkedudukan tinggi yang mendalangi dan melindungi kerja-kerja penyeludupan ini. Mohon penjelasan. Terima kasih.

Dato' S. Subramaniam: Tuan Yang di-Pertua, adalah tidak benar bahawa penyeludupan tidak turun. Tindakan-tindakan yang diambil oleh kementerian dan juga pasukan khas yang ditubuhkan telah dapat mengurangkan dan telah pun dapat kesan-kesan positif. Kita telah mengesan bahawa di peringkat runcit selepas tindakan diambil, beras seludup telah berkurang dan tidak dijual secara terbuka dan sukar didapati di pasaran.

Begitu juga peningkatan semula permintaan bagi beras tempatan dan beras yang diimport secara sah pun adalah bukti bahawa penyeludup berkurang. Tindakan kita juga telah membawa kestabilan dalam industri padi dan beras di mana kilang padi kembali aktif membeli padi.

Soalan bahagian kedua, hukuman yang telah dikenakan kepada mereka yang melakukan penyeludupan, Akta Kawalan Padi dan Beras 1994 memperuntukkan bahawa denda boleh dikenakan RM15,000 kepada orang perseorangan dan RM15,000 pada pertubuhan perbadanan. Selain daripada itu, undang-undang juga membolehkan yang melakukan kesalahan boleh dipenjarakan tidak melebihi dua tahun. Jadi, ini terpulang kepada mahkamah untuk menimbang dan memberi hukuman mengikut undang-undang ini. Kita puas hati bahawa ini telah pun dikenakan kepada mereka yang melakukan kesalahan.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Tadi Yang Berhormat telah menyebut angka-angka rampasan yang dibuat terhadap penyeludupan beras yang dibuat secara haram tetapi apa yang saya hendak tahu tentang krisis yang berlaku di awal pengambilan musim padi baru-baru ini iaitu lebihan lambakan beras luar, beras import yang berada di kilang-kilang yang dipunyai oleh BERNAS dan juga kilang-kilang yang membuat 'jeli' dengan BERNAS sehingga menimbulkan satu krisis terhadap pengilang-pengilang yang akan membeli padi daripada pasar tani. Ini menunjukkan bahawa lebihan ini dianggap oleh pengilang-pengilang dan juga petani-petani seolah-olah BERNAS telah mengimport lebih daripada kuota yang dibenarkan. Apakah satu penyiasatan dibuat oleh pihak kementerian untuk menyiasat tentang dakwaan-dakwaan ini bahawa lebihan ini berpunca daripada pengimportan yang dibuat oleh BERNAS dan kilang-kilang yang dibuat 'jeli' dengan BERNAS melebihi kuota yang diizinkan.

Dato' S. Subramaniam: Tuan Yang di-Pertua, pengeluaran beras dalam negara kita tidak mencukupi untuk memenuhi keperluan. Bagi tahun 2000 pengeluaran beras dalam negara kita adalah sebanyak 1,017,529 tan metrik, ini

pengeluaran. Keperluan adalah sebanyak 1,828,158 tan metrik. Ini bermakna ada kekurangan sebanyak 604,946 tan metrik pada tahun yang lalu. Itu yang pertama. Maka BERNAS adalah diberi tanggungjawab dan tugas untuk mengimport beras hanya setakat yang diperlukan oleh negara.

Walau bagaimanapun, untuk menangani isu ini daripada 4 Disember, pengimport beras oleh BERNAS pun telah dihentikan cuma beras basmathi, beras berkualiti tinggi, beras wangi dan pulut hanya dibenarkan oleh kerajaan supaya masalah ini diatasi.

[Soalan No. 4 – Y.B. Datuk Wira Abu Seman bin Haji Yusop [Alor Gajah] tidak hadir]

5. **Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar [Batang Lupar]** minta Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan menyatakan:-

- (a) adakah kementerian sedar masyarakat Malaysia lebih 'tourist friendly' dari masyarakat Eropah tetapi kurang mesra berbanding masyarakat Filipina dan Thai dalam mengalukan pelancong dan apakah rancangan kementerian supaya rakyat Malaysia menunjukkan kemesraan dan peramah dalam melayan pelancong; dan
- (b) apakah tindakan diambil oleh kerajaan supaya kawasan pintu masuk ke Malaysia seperti Langkawi, Miri, Johor Bahru, Pulau Pinang dan lain-lain tempat dipertingkatkan supaya menjadi tarikan pelancong asing dan tempatan.

Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan [Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir]: Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Kementerian ini sedar bahawa salah satu sebab kenapa para pelancong melawat sesebuah negara ialah kerana layanan mesra dan sambutan oleh rakyat tempatan. Oleh itu, memanglah terdapat perbandingan dibuat mengenai kemesraan yang terdapat di Eropah, Malaysia, Thailand, Filipina dan negara-negara lain.

Pihak kerajaan tidak ingin untuk membandingkan kemesraan kita dengan negara-negara lain kerana kita juga ingin menggalakkan supaya pelancong ke negara-negara jiran akan meningkat sepanjang masa. Jika pelancongan ke

negara jiran meningkat, maka dengan sendirinya sebahagian dari jumlah itu akan juga melawat negara kita.

Oleh itu, usaha kita untuk menarik pelancong ke negara kita adalah dengan cara mendorong mereka datang terus ke Malaysia dan juga menarik pelancong dari negara-negara jiran khususnya.

Oleh yang demikian, kita sedang berusaha bersungguh-sungguh bagi menarik pelancong datang seramai mungkin secara terus ke negara kita dahulu sebelum mereka pergi ke negara lain. Satu cara ialah dengan meningkatkan mutu perkhidmatan dan tahap kemesraan dan layanan yang diberikan kepada pelancong-pelancong. Ini sedang diperbaiki sepanjang masa.

Bagi meningkatkan kemesraan dalam memberikan layanan kepada para pelancong, kementerian ini juga telah memperkenalkan pelbagai langkah dan program di antaranya adalah seperti berikut:-

- (i) menjalankan kursus kesedaran mengenai perkhidmatan pelanggan yang berkualiti kepada petugas barisan hadapan (frontliners) dalam sektor perkhidmatan seperti hotel, pusat beli belah, para pemandu teksi/limosin, pemandu pelancong dan juga kepada kakitangan kerajaan yang bertugas di pintu-pintu masuk seperti Jabatan imigresen, Jabatan Kastam, Malaysia Airport Berhad dan Polis Pelancong.
- (ii) Kementerian juga sedang merancang untuk melancarkan Kempen Mesra Pelancong di peringkat kebangsaan dan di seluruh negara untuk meningkatkan kesedaran orang ramai betapa pentingnya para pelancong dilayan dengan penuh ramah dan mesra kerana dengan layanan seperti ini sudah tentu mereka

akan terus berkunjung ke Malaysia pada masa - masa akan datang.

- (b) Bagi menjadikan pintu-pintu masuk ke Malaysia sebagai tarikan pelancong asing dan tempatan, kementerian ini juga telah meminta kerjasama Malaysia Airport Berhad (MAB) untuk menghias dan mengindahkan kawasan lapangan terbang, mengadakan tanda arah yang jelas dalam pelbagai bahasa, menyediakan kemudahan yang mencukupi, mempercepatkan kemudahan bagasi dan juga mengadakan program keceriaan yang berterusan sepanjang masa untuk mewujudkan suasana karnival.

Kementerian juga telah mengadakan perbincangan dengan Kementerian Dalam Negeri, Jabatan imigresen Malaysia dan Jabatan Kastam dan Eksais Diraja untuk memudah cara (facilitate) dan mempercepatkan kemasukan pelancong asing ke Malaysia di semua pintu masuk. Selain itu, langkah-langkah yang positif telah diambil oleh kementerian, jabatan dan agensi-agensi berkenaan untuk meningkatkan kemudahan, perkhidmatan kaunter dan mengadakan program keceriaan di pintu-pintu masuk ke Malaysia.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan yang pertama saya, yang kedua Sungai Benut. Terima kasih.

Soalan yang pertama, di lapangan terbang pihak imigresen buat lencana tersenyum tetapi orang tak tersenyum. Teksi dikata "*welcome into the taxi*" tetapi pemandu kata tak *welcome*. Kastam pun begitu di hotel pun begitu pemandu-pemandu pelancong pun sedemikian juga. Jadi, ini menunjukkan usaha kita secara menyeluruh untuk menerima pelancong adalah tidak *friendly*. Ini bukan soalan, minta tindakan.

Jadi, persoalan saya ialah apakah tindakan kerajaan supaya pelancong masuk ke Sarawak dan ke Sabah diberi laluan yang baik dan penerbangan-penerbangan yang tertentu dan strategik diberi kapal terbang yang lebih besar macam Airbus ataupun 747. Terima kasih.

Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Tuan Yang di-Pertua, memanglah saya rasa tidak begitu tepat kalau katakan semua pegawai kita di pintu masuk tidak begitu mesra, semuanya telah pun diberi latihan dan sedang diberi latihan supaya mereka semesra mungkin kepada semua pelancong, semua pelawat ke negara kita. Cuma kadang-kadang mungkin ada orang yang senyum tetapi muka dia tak nampak senyum, itu hendak buat macam mana. *[Ketawa]*

Tuan Yang di-Pertua, kita memang sepanjang masa sedar tentang kedudukan Sabah dan Sarawak yang mana ianya agak berjauhan sedikit dari aliran biasa *airlines* dan sebagainya tetapi memanglah kita telah memberi kebenaran kepada berpuluh-puluh syarikat penerbangan untuk direct flight untuk terus terbang ke Kuching dan juga ke Kota Kinabalu. Tetapi malangnya ini tidak ada sambutan, bukan oleh sebab kerajaan tak membenar, tetapi tidak ada sambutan dari syarikat-syarikat penerbangan oleh sebab *load factor* dan sebagainya. Namun demikian, kita sedang mengambil tindakan yang pelbagai untuk memperbaiki keadaan ini dan pada ketika ini pun kita telah pun mulai dapat banyak penerbangan, sudah mula terbang direct kepada Kuching dan juga Kota Kinabalu seperti Cathay Pacific, Dragon Air dan sebagainya.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya nampak ada kursus kesedaran dan juga kempen mesra pelancong, ini memang kalau boleh dilakukan dengan baik dan berharap akan berjaya, tetapi Yang Berhormat apakah tindakan susulan yang akan diambil ke atas masalah-masalah seperti pada jam 7.00 pagi kalau kita pergi ke KLIA kerana waktu itu ada pertukaran pegawai-pegawai imigresen dan imigresen procedure memanglah lambat, lebih satu jam, satu jam setengah dan sebagainya dan bolehkah ini diubahkan kerana bila pertukaran pegawai-pegawai ini kerja tidak boleh dijalankan dengan lancar. Apakah masalahnya dan tambah pula, walaupun kita ada kursus untuk pemandu-pemandu teksi, tetapi tindakan yang diambil oleh pihak yang berkuasa menunjukkan tidak begitu berkesan, misalnya dari masa ke semasa bila kita keluar tubik daripada

Beberapa Ahli: Soalan!

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Teruskan Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw: Soalan banyak. Sudah tanya soalan dah, ini cuma hendak memberi maklumat kepada Yang Berhormat.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Cukuplah soalan itu, sudah ada dah tadi Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw: ... supaya difahamkan dengan lebih mendalam.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Soalannya Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw: Soalannya banyak. Soalan tindakan susulan tadi sudah sebutkan dah. Dan ini ...

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Sudah sebut, sudahlah Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw: Bukan, ini hendak tahu butiran juga.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Tak payahlah panjang sangat butirannya Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw: Ada pemandu-pemandu yang haram, yang tanyakan perkhidmatannya. Kalau pihak berkuasa ada tindakan mereka hilang kerana dia ada ulat, ulat ada di situ, ulat-ulat ada mungkin 50, 80 orang ulat-ulat inilah. Bila ada pegawai-pegawai penguat kuasa

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Banyak ini Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw: Dak, dak, ini hendak jelaskan apakah ulat ini.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Cukuplah Yang Berhormat. Cukuplah. Tindakan tadi itu.

Dr. Tan Seng Giaw: Tindakan.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, cukup Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw: Sebab, bila dia ada tindakan, mereka hilang. Dan kemudian, saya baru-baru ini dua hari yang lepas, saya lihat dia tanya saya, apakah perkhidmatan teksi sekarang ini, sudah lebih murah, ini masalah dan tambahan pula

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Soalannya Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw: Soalan, banyak dah.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Cukuplah.

Dr. Tan Seng Giaw: Tandas.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Cukuplah Yang Berhormat, cukuplah Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw: Tandas di KLIA ada yang baik tetapi ada yang rosak juga. Ada rosak juga.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Cukuplah Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw: Ini KLIA yang baru Tuan Yang di-Pertua. Banyak soalan lagi, banyak butiran lagi.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Cukup Yang Berhormat, lain kali pula.

Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Tuan Yang di-Pertua, setahu saya waktu pertukaran pegawai-pegawai imigresen yang berkhidmat saya rasa pegawai-pegawai imigresen yang berkhidmat di kaunter-kaunter mereka biasanya tak akan tinggal kaunter kecuali gantinya sudah datang, jadi tidak ada *interval*. Itu memanglah.

Dr. Tan Seng Giaw: Lambat.

Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Tidak ada.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Cukuplah Yang Berhormat.

Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Ya, tetapi

Dr. Tan Seng Giaw: Tambah pula itu bagasi hilang.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Cukup Yang Berhormat.

Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Anyway peraturannya adalah seseorang pegawai imigresen di kaunter tidak boleh tinggal kaunternya sehingga gantinya tiba di sana. Okay, itu satu. Yalah kalau ada sesuatu *human factors* itu, kita terpaksa baiklah, sudah tentu mungkin ada *human factors*.

Dan memang kita ada sedikit masalah mengenai teksi-teksi haram yang datang memberi khidmat di sana dan ini ialah satu kesalahan dan memang kerajaan dari semasa ke semasa mengambil tindakan kepada mereka. Ini memang satu perkara yang memalukan, kita tidak membenarkan dia tetapi dia masih ada juga sekali sekala, saya pun ternampak dan ini kita akan sepanjang masa cuba mengatasi.

Tandas, tetapi entahlah, tandas yang saya pergi alhamdulillah semuanya bagus, nasib Yang Berhormat tak bagus pergi tandas rosak ini. *[Ketawa]*

Dr. Tan Seng Giaw: Bagasi, sebelum kita masuk

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Cukup Yang Berhormat.

Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Yalah, sudah tentu kadang-kadang ada tandas yang rosak, bila rosak kita akan baikilah. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Yang Berhormat, kalau ada besok tulislah kepada menteri, yang mana tandas yang rosak.

6. **Datuk Lau Ngan Siew [Sandakan]** minta Menteri Kewangan menyatakan apakah akibat masa depan daripada pertumbuhan yang perlahan bagi ekonomi Amerika Syarikat dan pemotongan faedah. Bagaimana kemelesetan ini dapat menjejaskan ekonomi di rantau ASEAN khususnya Malaysia dan apakah langkah-langkah yang harus diambil oleh kerajaan kita untuk membendung masalah ini.

Tuan Hashim bin Ismail: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih. Izinkan saya membacakan jawapan yang agak panjang lagi.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ringkas-ringkaskan Yang Berhormat ya.

Tuan Hashim bin Ismail: Tuan Yang di-Pertua, saya cuba. Tuan Yang di-Pertua, izinkan saya menjawab soalan Ahli Yang Berhormat dari Sandakan bersama-sama dengan soalan-soalan dari Ahli-ahli Yang Berhormat dari Pendang, Lanang, Padang Serai dan Subang yang dijadualkan untuk dijawab masing-masing pada 20 Mac, 9 April, 10 April, 2 Mei dan 3 Mei. Kesemuanya soalan-soalan adalah berkaitan.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, silakan.

Tuan Hashim bin Ismail: Tuan Yang di-Pertua, adalah tidak benar kerajaan enggan mengkaji semula unjuran pertumbuhan ekonomi. Semasa pembentangan Belanjawan 2001 di Dewan yang mulia ini, kerajaan telah membuat unjuran bahawa Keluaran Dalam Negara Kasar (KDNK) akan berkembang pada kadar 7% pada tahun 2000 dan unjuran ini telah pun mengambil kira prospek pertumbuhan ekonomi Amerika Syarikat yang perlahan.

Sungguh pun demikian, perkembangan terbaru ekonomi dalam negeri dan antarabangsa sejak pembentangan belanjawan yang lepas, menunjukkan perubahan

yang ketara khususnya terdapat tanda-tanda yang jelas berlakunya kelembapan ekonomi Amerika Syarikat.

Agensi-agensi antarabangsa seperti Tabung Kewangan Antarabangsa (IMF) telah mengunjurkan kesan sebanyak 0.3% ke atas negara-negara sedang membangun bagi setiap 1.1% penurunan pertumbuhan KDNK Amerika Syarikat.

Tuan Yang di-Pertua, anggaran terkini menunjukkan bahawa pertumbuhan ekonomi Amerika dijangka berkembang lebih perlahan pada kadar 2% pada tahun ini. Berdasarkan anggaran ini pertumbuhan ekonomi Malaysia dijangka mencapai hanya 5% berbanding 7% semasa pembentangan Belanjawan 2001.

Untuk memastikan pertumbuhan ekonomi Malaysia dapat berkembang pada kadar yang lebih mapan, serta berupaya untuk membendung kesan kelembapan ekonomi Amerika Syarikat ke atas ekonomi Malaysia, beberapa langkah segera telah dikenal pasti untuk dilaksanakan sebagaimana yang telah diumumkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kita pada 27 Mac 2001 yang baru lalu.

Antara langkah-langkah utama ialah:-

- (i) Kerajaan dalam jangka pendek akan terus mempertingkatkan rangsangan fiskal sebanyak RM3 bilion sebagai tambahan kepada peruntukan pembangunan sebanyak RM28.8 bilion yang telah diluluskan bagi tahun 2001. Pertambahan ini dijangka dapat meningkatkan kadar pertumbuhan KDNK sebanyak 1.1 mata peratusan. Projek-projek baru telah pun dikenal pasti untuk segera dilaksanakan termasuk projek-projek pembinaan sebanyak 200 buah sekolah satu sesi di bawah fasa kedua, 193 buah kolej komuniti untuk setiap kawasan Parlimen yang mana 11 daripadanya akan dilaksanakan dengan serta merta dan pembinaan sebuah kolej universiti di Perlis, Melaka, Pahang dan Negeri Sembilan. Pada tahun ini juga kerajaan akan berbelanja sebanyak RM400 juta daripada penurunan RM1.5 bilion untuk membina kuarters perumahan anggota Angkatan Tentera Malaysia di Kuala Lumpur, manakala sebanyak RM600 juta disediakan sebagai subsidi tanaman semula kelapa sawit.
- (ii) Untuk memastikan rangsangan fiskal berjaya, pelaksanaan projek akan dipercepatkan lagi khususnya bagi projek-projek

utama infrastruktur dan utiliti termasuk projek Empangan Hidro Elektrik Bakun, projek janakuasa Batu Arang Pulau Bunting dan projek Dermaga Pelabuhan Tanjong Pelepas.

- (iii) Untuk mencergaskan permintaan dalam negeri termasuk meningkatkan lagi perbelanjaan penggunaan swasta, kadar caruman Kumpulan Wang Simpanan Pekerja oleh pekerja akan dikurangkan sebanyak 2% daripada 11% kepada 9% buat sementara selama satu tahun. Bagi tujuan menggalakkan penjualan kereta penumpang anggota kerajaan dibenarkan untuk membuat pinjaman membeli kenderaan baru bagi setiap lima tahun berbanding tujuh tahun yang sedia ada dan kelayakan ini turut meliputi mereka yang sudah berkhidmat selama satu tahun.
- (iv) Untuk mengurangkan lebihan stok dalam pasaran hartanah terutamanya bagi unit kediaman, insentif yang telah disediakan di bawah kempen pemilikan rumah akan dilaksanakan serta merta pada tahun ini. Insentif-insentif ini termasuklah pengecualian duti setem dan pengetepian fee pemprosesan dan pembiayaan margin yang lebih tinggi. Pihak berkuasa tempatan pula diarah untuk tidak meluluskan sebarang projek baru pembinaan ruang pejabat dan komersial bertujuan untuk membatasi tambahan kepada stok hartanah yang sedia ada.
- (v) Usaha-usaha sedang dilakukan untuk merubah beberapa garis panduan dan peraturan dalam Jawatankuasa Pelaburan Asing yang berkaitan dengan ekuiti asing serta pengambilan alih hartanah dan aset oleh rakyat asing. Ini bertujuan untuk menyediakan satu persekitaran yang lebih liberal kepada pelabur-pelabur asing serta untuk menarik kemasukan pelabur asing secara langsung.
- (vi) Kerajaan masih mengamalkan *supportive monetary policy* iaitu kadar pinjaman yang rendah di dalam keadaan yang liquid atau *liquidity in banking sector*, dengan izin, ini akan memastikan sektor swasta mudah mendapat akses kepada tabung pembiayaan pada kadar yang berpatutan. Dalam hal

ini, institusi kewangan perlu meningkatkan sasaran pertumbuhan pinjaman sebanyak 8%. Di samping itu, sumber pembiayaan bagi perusahaan kecil dan sederhana (SME) akan ditambah dan kriteria kelayakan akan diperluaskan. Antara dana untuk tabung untuk makanan (3F) akan ditingkatkan sebanyak RM300 juta kepada RM1.3 bilion dan Tabung Usahawan Baru (NEF) ditambah sebanyak RM250 juta kepada RM1.5 bilion dan pembiayaan untuk Tabung Industri Kecil Dan Sederhana (SMIS) digandakan kepada RM400 juta, sementara kriteria kelayakan diperluaskan untuk meliputi sektor bukan eksport.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Panjang lagikah Yang Berhormat.

Tuan Hashim bin Ismail: Ada lagi, Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Cukuplah itu saya kira.

Tuan Hashim bin Ismail: Cukup? Okay, saya habiskan sedikit Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Saya kira sudah meliputi semua itu. Ya, kalau ada soalan tambahan berkaitan, Yang Berhormat jawablah. Ya, saya beri Jeli.

Tuan Mohd. Apandi bin Haji Mohamad: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan Yang Berhormat Setiausaha Parlimen. Mesra – pembangkang mesra.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Silakan Yang Berhormat.

Tuan Mohd. Apandi bin Haji Mohamad: Tuan Yang di-Pertua, ekoran daripada sama ada kegawatan ataupun kemelesetan ekonomi Amerika, ada tanda-tanda bahawa syarikat-syarikat multinasional kebanyakannya hak milik Amerika dan juga luar negara tidak ada milik Malaysia ini. Apa yang mereka buat ialah mereka eksport dan kebanyakan wang-wang itu tidak dibawa balik kebanyakannya syarikat multinasional dengan harapan pada satu ketika nanti memudahkan mereka untuk memindahkan operasi mereka ke negara-negara Asia Tenggara yang lain.

Tambahan pula dengan keadaan suasana ekonomi Amerika sama ada merudum ataupun meleset, apakah tindakan kerajaan untuk memantau supaya

daripada segala eksport mereka pastikan mereka bawa balik ke negara, bukannya ditahan di negara-negara yang lain untuk dipindahkan operasi ke negara lain. Apa tindakan Kementerian Kewangan tentang hal ini? Sekian, terima kasih.

Tuan Hashim bin Ismail: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada Yang Berhormat bagi Jeli - Pembangkang mesra. *[Ketawa]*

Sebenarnya jawapan kepada persoalan tersebut, kerajaan kita sedang memantau sama ada benar perkara itu berlaku. Kita tidak boleh mengambil tindakan secara melulu Yang Berhormat, kita kena pantau, kena monitor supaya tindakan kita itu tidak menimbulkan sebarang kesulitan kepada kita sendiri.

Mengenai wang yang tidak boleh dibawa masuk, eksport yang tidak dibawa balik ke Amerika semula, maka saya rasa perkara itu setakat ini tidak begitu merisaukan kita kerana kalau adapun mungkin ianya setakat ini tidak begitu menjejaskan usaha-usaha kita ke arah memulihkan ekonomi kita hasil daripada kelembapan ekonomi Amerika. Kita sedang memantau dan setakat ini keadaan adalah terkawal dan kita akan mengambil tindakan selanjutnya jikalau perkara ini benar-benar boleh menjejaskan usaha-usaha kita ke arah itu. Terima kasih.

Datuk Lau Ngan Siew: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Soalan tambahan. Satu faktor ekonomi Malaysia yang mungkin akan mengalami kemerosotan akibat kelembapan ekonomi Amerika ialah pertama, elektronik. Apakah ramalan kerajaan dan apakah langkah-langkah yang akan diambil supaya sektor elektronik di Malaysia tidak mengalami kesan yang buruk. Sekian, terima kasih.

Tuan Hashim bin Ismail: Terima kasih Yang Berhormat bagi Sandakan. Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Memang benar di antara sektor yang terjejas ialah sektor elektronik.

Tetapi sekarang ini walaupun perangkaan yang kita perolehi pengeluaran sektor elektronik untuk bulan Januari berkurangan daripada bulan Disember tetapi satu petanda yang agak baik dan satu isyarat yang agak meyakinkan bahawa pengeluaran sektor elektronik bagi bulan Januari tahun 2001 lebih tinggi daripada pengeluaran sektor elektronik yang dikeluarkan pada bulan Januari tahun 2000. Peningkatan – ertinya keadaan masih positif, pertumbuhan masih berlaku dan kalau kita bandingkan dengan bulan Disember tahun lepas, bulan Januari kurang sedikit.

Ini mungkin kerana sebab-sebab *seasonal factors*. Bulan Disember mungkin kerana perayaan dan sebagainya, maka *consumption* untuk barang-barang

elektronik agak meningkat pada bulan Disember lepas dan bulan Januari tahun ini agak kurang sedikit jikalau dibandingkan di antara dua bulan itu. Tetapi berbanding dengan bulan Januari tahun lepas, maka peningkatan berlaku pada tahun ini.

Jadi, kerana itu maka kita tidak perlu risau, terlalu runsing di atas perkara ini dan insya -Allah, kita rasa kita akan terus dapat maintain satu pertumbuhan yang mapan, satu pertumbuhan yang positif dan tidak menjejaskan kita begitu banyak. Terima kasih.

7. **Tuan Haji Muhyidin bin Haji Abdul Rashid [Hulu Terengganu]** minta Menteri Pertanian menyatakan:

- (a) apakah perancangan kerajaan untuk memajukan sejuta hektar tanah terbiar yang telah dikenal pasti di seluruh negara; dan
- (b) berapakah peruntukan yang telah disediakan untuk tujuan ini.

Menteri Pertanian [Datuk Effendi Norwawi]: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua dan juga kepada Yang Berhormat bagi Hulu Terengganu. Di antara rancangan yang telah dan akan dilaksanakan oleh jabatan/agensi di bawah Kementerian Pertanian untuk memajukan tanah terbiar yang telah dikenal pasti adalah seperti berikut:

- (i) Jabatan Pertanian selama ini telah menggalakkan petani-petani mengusahakan semula tanah-tanah terbiar melalui Pelaksanaan Projek Berkelompok. Mulai tahun 2000, lebih kurang 1,000 parcel tanah milik petani yang terbiar dengan keluasan lebih kurang 34,000 hektar telah dikenal pasti dan akan dipulihkan dalam Rancangan Malaysia Kelapan;
- (ii) Lembaga Pertubuhan Peladang (LPP) telah mengarahkan supaya semua pertubuhan peladang kawasan (PPK) untuk mendaftar semua tanah terbiar ahli-ahli LPP yang bersetuju dimajukan oleh LPP atau pihak swasta yang ditentukan oleh Pertubuhan Peladang;
- (iii) Program Pendaftaran dilaksanakan melalui penyebaran brochure dan kempen galakan. Setakat ini kemajuan yang telah dibuat adalah melalui Ladang Korporat Pertubuhan Peladang dan Ladang Kelompok. Keluasan tanaman yang diusahakan setakat ini untuk Ladang Korporat Pertubuhan

Peladang ialah 25,000 hektar, manakala keluasan untuk Ladang Kelompok ialah 1,900,000 hektar; dan

- (iv) Peruntukan mengikut program ialah RM56 juta untuk pengeluaran makanan asas; RM11 juta untuk ladang integrasi dan RM18.5 juta untuk pemulihan ladang.

Tuan Yang di-Pertua, selain daripada Kementerian Pertanian, kementerian-kementerian lain juga melaksanakan program sendiri untuk memajukan tanah terbiar di negara ini. Misalnya Program Pemulihan dan Penyatuan Tanah yang dijalankan oleh FELCRA. Sehingga kini program tersebut telah berjaya membangun dan memajukan seluas 234,000 hektar tanah di seluruh negara. Pencapaian fizikal ini telah memberi manfaat kepada lebih kurang 85,000 orang peserta.

Bagi tahun 2001 FELCRA dijangka akan memajukan projek Pembangunan Tanah Terbiar yang merupakan komitmen terbesar di mana seluas 5,000 hektar lagi tanah terbiar akan dibangunkan dengan peruntukan sebanyak RM40 juta. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ahli-ahli Yang Berhormat, masa Soal Jawab Lisan sudah selesai.

[Masa untuk Pertanyaan bagi Jawab Lisan telah cukup dan Jawapan bagi Pertanyaan No. 4 dan 8 hingga 38 adalah dijilid dalam buku yang berasingan]

USUL

MENJUNJUNG KASIH TITAH UCAPAN SERI PADUKA BAGINDA YANG DI-PERTUAN AGONG

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula perbahasan ke atas usul yang ditangguhkan atas masalah:

Bahawa suatu ucapan yang tidak sepatutnya dipersembahkan kepada Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong, demikian bunyinya:

“Ampun Tuanku,

Patik, Yang di-Pertua dan Ahli-ahli Dewan Rakyat di dalam Persidangan Parlimen memohon ampun mempersembahkan suatu ucapan yang ikhlas

daripada Majlis Dewan Rakyat mengucapkan
berbanyak-banyak syukur dan terima kasih kerana Titah
Ucapan Tuanku semasa membuka Penggal Ketiga
Parlimen Yang Kesepuluh." **[28 Mac 2001]**

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Saya minta
Menteri Dalam Negeri menjawab.

11.08 pagi.

Timbalan Menteri Dalam Negeri [Dato' Zainal Abidin bin Zin]: Tuan Yang
di-Pertua, terlebih dahulu saya mengucapkan syukur kepada Allah dan
mengucapkan terima kasih, kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil
bahagian membahaskan perkara yang menyentuh bidang-bidang kuasa dan
tanggungjawab Kementerian Dalam Negeri semasa Perbahasan Titah Ucapan
Diraja. Saya akan memberi jawapan yang sewajarnya.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat bagi Kapar telah menyentuh
mengenai kurangnya penyertaan bukan bumiputera di dalam Pasukan Polis Diraja
Malaysia. Sukacita saya jelaskan bahawa tawaran untuk menyertai pasukan polis
sentiasa terbuka kepada semua kaum, rakyat dalam negara ini. Walau
bagaimanapun, sambutan daripada kalangan bukan bumiputera kurang
menggalakkan. Ini disebabkan lebih daya tarikan di sektor industri dan perdagangan
berbanding dengan skim tawaran dalam pasukan polis. Ahli-ahli politik mungkin
boleh membantu menjalankan kempen bagi menggalakkan penyertaan kaum bukan
bumiputera untuk menyertai Pasukan Polis Diraja Malaysia.

Tuan Yang di-Pertua, kerajaan telah menubuhkan pasukan petugas untuk
memantau dan menangani masalah-masalah sosial bukan sahaja di Kampung
Medan, bahkan di sekitar penempatan yang sesak dengan penduduk di bandar-
bandar besar seluruh negara terutamanya di sekitar Lembah Klang.

Di antara tindakan serta-merta yang telah ditangani di Kampung Medan serta
persekitarannya ialah pembinaan tiga buah pondok polis, penubuhan Unit Rukun
Tetangga, memperbaiki kemudahan awam dan mengadakan majlis-majlis
penerangan. Tindakan jangka panjang sedang disusuli oleh Kementerian
Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Polis Diraja Malaysia, Bahagian Keselamatan
Negara, Jabatan Perdana Menteri dan Jabatan Perpaduan Negara, Majlis

Perbandaran Petaling Jaya dan sebagainya. Oleh itu saya berharap Yang Berhormat bagi Pendang berpuas hati dengan jawapan saya ini.

Adalah tidak tepat dakwaan Yang Berhormat bagi Kepong untuk mengatakan Polis Diraja Malaysia tidak berkemampuan menangani masalah sosial seperti yang berlaku di Kampung Medan. PDRM kini sedang memperkemas dan melipatgandakan usaha-usaha ke arah membanteras segala bentuk jenayah di sekitar Kampung Medan dan kawasan-kawasan sesak yang lain bagi mengelakkan kejadian-kejadian yang tidak diingini berlaku atau berulang.

Tuan Yang di-Pertua, ...

Dr. Tan Seng Giaw: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Kepong berdiri Yang Berhormat, hendak beri jalan?

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Ya, sekejap.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, penjelasan. Saya ada sebutkan mengenai kekurangan anggota polis dan kekurangan disiplin pada setengah-setengah anggota polis.

Saya berpendapat bahawa kita mesti mengambil lebih ramai polis yang berkaliber dan diberi latihan yang cukup terutamanya mengenai soal ras-ras dan kaum-kaum dan agama-agama. Bolehkah Yang Berhormat terangkan, yang pertama, sebenarnya bilangan yang mati, yang cedera, yang ditahan, yang dihadap ke mahkamah. Sebenarnya bilangan, angkanya.

Dan yang kedua, sekiranya polis mengambil tindakan dengan lebih awal untuk mengawal geng-geng yang rumit, saya percaya peristiwa ini tidak berlaku. Bolehkah Yang Berhormat terangkan geng manakah yang terlibat dengan peristiwa itu?

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, cukup Yang Berhormat.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Tuan Yang di-Pertua, persoalan ini merupakan satu persoalan yang perlukan bilangan yang sebenar. Yang kita jelas ialah enam orang yang mati.

Kita tidak dapat menentukan bilangan yang akan dibawa ke mahkamah kerana siasatannya masih belum selesai. Tetapi insya-Allah, kepada soalan Yang Berhormat ini kita akan beri satu jawapan yang bertulis penuh dengan peraturan dan

angkanya sekali. Ianya terlibat kepada semua kaum yang terlibat dengan perkara yang berlaku di kawasan Jalan Klang Lama dan kawasan Kampung Medan ini.

Bersabit dengan bilangan polis, pada saat ini kita telah menempatkan hampir 1,000 orang polis di kawasan yang berkenaan dan daripada 1,000 ini ia meliputi semua profesionalisme yang ada tetapi sudah tentulah kalau kejadian yang berlaku dan perkara yang berlaku ini menyentuh keadaan-keadaan masa yang tertentu

Tuan Mohamad bin Sabu: Dato'....

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: *[Bangun]*

Dato' Zainal Abidin bin Zin: kadang-kadang kepakaran orang yang berada di tempat itu tidak sesuai dengan kejadian yang berlaku pada masa yang disebutkan.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhammad bin Abdullah]: Ada dua orang berdiri lagi Yang Berhormat, hendak beri yang mana? Yang mana beri Yang Berhormat? Di antara Kuala Kedah dengan Pokok Sena.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Dia berpakatliah dua-dua. *[Ketawa]*

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhammad bin Abdullah]: Ha, siapa dahulu. *[Ketawa]*

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Baik, terima kasih, ...

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhammad bin Abdullah]: Ha, Pokok Sena. Sila.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Dato' memang baik dengan saya.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhammad bin Abdullah]: Ya.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Tadi Dato' ada menjelaskan tentang pembinaan pondok baru polis, tiga buah pondok di sekitar Kampung Medan dan juga Rukun Tetangga.

Malah bukan sahaja pondok polis yang dibina selepas daripada kejadian tersebut tetapi pengumuman dibuat oleh kerajaan menjanjikan kepada setinggan-setinggan yang berada di sekitar itu akan dijamin untuk diberikan perumahan kepada mereka. Malah kerajaan mengumumkan untuk memperbaiki infrastruktur yang ada di sekitar kampung tersebut.

Apa yang saya ingin hendak dapatkan penjelasan lanjut daripada Yang Berhormat, apakah ini menjadi dasar polisi kerajaan iaitu dasar polisi pembangunan dalam negara kita, termasuklah hal berkaitan dengan soal keselamatan pembinaan

pondok baru ini, iaitu sesuatu pembangunan dibuat selepas berlaku kematian. Umpamanya, dalam pilihan raya kecil, selepas pilihan raya umum tidak peduli dengan kawasan tersebut tetapi apabila ada pilihan raya kecil barulah jalan ditarik baru, buat balai raya baru bila selepas berlaku kematian. Seolah-olah dasar pembangunan orang mati, tunggu orang mati dahulu, tunggu orang bergaduh, tunggu pakat sembelih leher baru ada pembangunan.

Jadi, seolah-olahnya memberikan satu gambaran kepada masyarakat kalau kita hendakkan pembangunan, kita kena bergaduh dahulu antara semua kaum. Adakah ini polisi kerajaan?

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Cukuplah Yang Berhormat.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: hendak tunggu orang mati dahulu baru buat pondok polis, ...

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, cukup.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: tunggu orang bergaduh baru buat pondok polis, tunggu orang mati dahulu, India matikah, Melayu mati bergaduh sesama sendiri baru akan buat infrastruktur, baru hendak beri rumah dan sebagainya.....

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Cukuplah Yang Berhormat.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: bukankah ini polisi kerajaan?

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Terima kasih atas soalan ini dan kita tidak berfikir begitu. Kita yang memerintah tidak berfikir bahawa bila ada orang mati baru hendak buat hospital. Bila tidak cukup air baru kita hendak adakan air, bila tidak cukup beras, baru kita hendak beli beras. Itu bukan polisi kita.

Yang Berhormat bagi Pokok Sena jangan menganggapkan itu andaian yang telah kita susun. Saya menganggap ini andaian Yang Berhormat, satu visi Yang Berhormat telah rancangkan kalau Yang Berhormat memerintah, bukan kita yang memerintah.

Tuan Mohamad bin Sabu: *[Bangun]*

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Berdasarkan kepada apa yang kita buat setelah pilihan raya

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Nanti dia jawab dahulu.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: ...ataupun setelah ada beberapa perkara yang tertentu. Sebagai contoh, kita buat Putrajaya bukan kerana masalah-masalah yang ada tetapi ialah untuk kebaikan negara dan masa depan. Kita mengadakan lebuh raya bukan bermakna orang mati terlalu banyak di jalan raya, tetapi buat lebuh raya pun orang mati masih banyak juga lagi.

Jadi, tuduhan-tuduhan begini saya rasa tidak sesuai dan ini menimbulkan rasa ragu kepada rakyat di dalam negara.....

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Yang Berho rmat....

Dato' Zainal Abidin bin Zin: apabila perkara ini berlaku kita

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: ...sikit lagi.

[Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng] *mempengerusikan Mesyuarat*]

Dato' Zainal Abidin bin Zin: ...nantilah saya hendak jawab. [Disampuk] Tadi buat soalan saya tidak ganggu. Kita kena gentlemen sedikitlah.

Jadi, apabila kita melakukan perkara pembaikan di kawasan-kawasan polis ini sebenarnya perancangan untuk mengadakan pondok-pondok polis bukan sahaja di kawasan ini. Kita juga berfikir pada masa ini di kawasan-kawasan yang sesak kita kata kita mengadakan pondok polis dengan harapan supaya kejadian-kejadian pergaduhan, samun dan sebagainya tidak berlaku. Tetapi oleh sebab kawasan ini kawasan yang sudah berlaku, maka kita percepatkan di kawasan yang berkenaan.

Insya-Allah, kalau di Pokok Sena pun juga berlaku kita akan buat perkara ini. Dan saya minta [Disampuk] Yang Berhormat bagi Pokok Sena tidak menggalakkan orang melakukan perkara-perkara ini untuk mendapatkan pondok polis. [Ketawa]

Tuan Mohamad bin Sabu: Dato'. Dato', saya....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Tuan Mohamad bin Sabu: Boleh?

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Ha, boleh, boleh.

Tuan Mohamad bin Sabu: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin tahu apa sebenarnya punca boleh tercetus pergaduhan itu?

Perkara yang kedua, bila terjadi kejadian seperti itu saya harap supaya – ini pandangan, minta ulasan daripada pihak kementerian supaya pihak yang

bertanggungjawab dalam keselamatan iaitu pihak polis lebih banyak memberi ulasan, bukan orang-orang politik.

Apabila orang politik memberi ulasan, pihak Barisan Nasional tuduh pembangkang, pihak pembangkang tuduh Barisan Nasional. Apakah kita dalam peristiwa-peristiwa seperti ini biarlah pihak polis, pihak Setiausaha Keselamatan Dalam Negeri memberi penjelasan lebih kerap wajah mereka keluar dalam warta berita dan sebagainya daripada wajah pemimpin-pemimpin politik, sudah tentu pandangan mereka menghiris perasaan pihak satu yang lain. Kalau pihak pembangkang bawa keluar pandangan, menghiris perasaan Barisan Nasional. Barisan Nasional keluar pandangan, menghiris perasaan pembangkang.

Dalam peristiwa seperti ini, seperti Sauk, seperti kejadian di Jalan Klang Lama, pihak keselamatan iaitu KSU, ketua-ketua polis lebih banyak memberi pandangan. Minta ulasan sedikit dalam hal itu.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Saya ingat pihak keselamatan, Ketua Setiausaha Kementerian, polis, RELA banyak juga beri penjelasan mengenai perkara-perkara ini. Yang susah bagi sebahagian dari pemimpin dan rakyat ini mereka minta supaya polis memberi satu penerangan yang telus, sedangkan polis terpaksa melindungi ketelusan ini oleh sebab polis terpaksa menjalankan penyiasatan.

Polis tidak dapat mengatakan bahawa orang ini adalah salah sebelum siasatan dibuat. Polis tidak dapat mengatakan bahawa orang ini akan dihukum sebelum keputusan penghakiman dibuat terhadap yang berkenaan. Oleh sebab itulah maka polis menyekat beberapa perkara supaya pegawai-pegawai polis sendiri tidak memberi satu berita yang kemungkinan akan berlaku satu kesilapan. Kalau polis melakukan kesilapan, orang mengatakan bahawa polis mengikut arahan daripada kerajaan. Tetapi saya tidak boleh menyekat ahli-ahli politik memberi ulasan dan lebih tidak boleh menyekat lagi, pemimpin-pemimpin politik di luar kerajaan memberi ulasan. Tetapi apa yang kita minta, pemimpin kerajaan memberi ulasan atas dasar bertanggungjawab dan kita minta pemimpin politik juga memberi ulasan kejadian ini atas dasar bertanggungjawab. Itu sahaja, saya harap memuaskan.

Tuan Husam bin Haji Musa: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Kubang Kerian.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Saya sudah bagi kepada dua wakil PAS untuk bertanya dan saya hendak teruskan ini, Tuan Yang di-Pertua, minta maaf.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ya, teruskan.

Tuan Husam bin Haji Musa: Soalan saya lain sikit.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Nanti sekejap, saya teruskan dahulu, biar habis, nanti boleh tanya.

Kerajaan telah menubuhkan pasukan petugas untuk memantau dan menangani masalah-masalah sosial bukan sahaja di Kampung Medan bahkan di sekitar penempatan yang sesak dengan penduduk-penduduk di bandar-bandar besar di seluruh negara terutama di sekitar Lembah Klang seperti yang saya jawab kepada Yang Berhormat bagi Pokok Sena tadi.

Di antara tindakan serta-merta yang telah ditangani di Kampung Medan serta persekitarannya ialah pembinaan tiga pondok polis.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Timbalan Menteri, Bukit Mertajam dan Yang Berhormat bagi kawasan Kemaman bangun.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Saya hendak teruskan ya. Ini, saya sudah terbaca tadi. *[Disampuk]* Nanti sekejap ya. *[Disampuk]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Nanti sekejap ya, kalau tidak, saya terlarut ni, lari daripada jawapan, makan masa pula lagi.

Tindakan jangka panjang sedang disusuli oleh Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan dan sebagainya dan adalah tidak tepat, Yang Berhormat bagi Kepong yang saya maksudkan peringkat awal tadi, iaitu PDRM sini tidak berkemas dan mempertingkatkan usaha-usaha ke arah membanteras segala bentuk jenayah di sekitar Kampung Medan dan kawasan-kawasan sesak yang lain bagi mengelakkan kejadian-kejadian yang tidak diingini itu berulang. Saya berjanji untuk memberi satu data kepada Yang Berhormat daripada Kepong tadi.

[Beberapa orang ahli bangun]

Yang Berhormat bagi Labuan*[Disampuk]* Tuan Yang di-Pertua, hendak beri saya dua jam atau tiga jam?

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Mula tidak apa, panjang sikit.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, panjang tidak apa. Ini terpulang kepada Yang Berhormat, sama ada hendak berikan kebenaran atau tidak.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: *[Disampuk]* Nanti sekejap. *[Disampuk]* Sekejap lagi. *[Disampuk]* Saya beri Yang Berhormat bagi Kubang Kerian, dia bangkit dahulu tadi.

Tuan Husam bin Haji Musa: Terima kasih. Saya ingin tahu berapakah jumlah pasukan keselamatan yang dirawat di hospital kerana dijangkiti oleh penyakit demam denggi hasil daripada mereka berkawal di satu kawasan yang kotor, di Kampung Medan selain daripada yang telah dirawat di Kota Bahru iaitu daripada PGA? Jangkitan denggi ini dengan sendirinya menunjukkan bahawa keadaan sosioekonomi di kawasan tersebut adalah teuk.

Saya ingin mencadangkan supaya Yang Berhormat dapat mencadangkan 'special branch' mengambil satu peranan baru iaitu melaporkan kedudukan sosio-ekonomi di satu-satu tempat yang boleh mengancam keadaan, keselamatan negara untuk dijadikan sebagai *indicator* bagi kerajaan mengambil langkah formula yang lebih awal sebelum sesuatu perkara berbangkit seperti yang telah berlaku.

Yang ketiga, ialah saya ingin tahu apakah siasatan telah dilakukan oleh report polis yang telah dibuat berkaitan dengan kenyataan beberapa pemimpin. Kita semua tahu bahawa isu Kampung Medan adalah suatu isu yang sensitif tetapi dalam masa yang sama beberapa pemimpin kerajaan telah cuba *implicate*, dengan izin, pembangkang termasuk Perdana Menteri dan Menteri Kerja Raya, yang saya kira Menteri Kementerian Dalam Negeri seharusnya memberikan satu arahan dan nasihat yang berkesan supaya perkara seperti ini tidak *dimanipulate* kan oleh pihak-pihak kerajaan. Sekian.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Ini satu nasihat yang baiklah kepada Kementerian Dalam Negeri, saya mengambil semua nasihat ini untuk dijalankan dan mengenai beberapa anggota polis yang telah dimasukkan ke dalam Hospital oleh sebab denggi ini, bukan merupakan satu kejadian yang agak serius di Kampung Medan tetapi ia boleh membawa satu penyakit yang berat. Walau bagaimanapun, semua polis ini telah dimasukkan ke dalam hospital dan dirawat dengan rapinya.

Saya berharap bahawa rawatan di Hospital Kota Bahru akan menyembuhkan mereka ini. Kalau tidak cukup di Kota Bahru, kita kena bawa baliklah ke Kuala Lumpur. Terima kasih Yang Berhormat.

Puan Chong Eng: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Bukit Mertajam bangun lagi.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Saya tidak benarkan. *[Disampuk]* Tadi katalah, bila sudah bagi satu, minta dua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Bukit Mertajam, Bagan dan Kemaman.

Puan Chong Eng: *[Menyampuk]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Nantilah, saya jawab dahulu, ya. *[Disampuk]* Sekejap lagi saya bagilah. Sekejap lagilah, saya hendak jawab ini dahulu. *[Disampuk]* Tidak apalah, itu sebelum dan selepas pun boleh soal, ya.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Timbalan Menteri, saya ingin maklumkanlah Peraturan Mesyuarat 37 (1)(b), diberikan kuasa kepada Yang Berhormatlah.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Ya, saya tidak benarkan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Teruskan, Yang Berhormat.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Yang Berhormat bagi Labuan telah menyentuh mengenai kawalan keselamatan di pesisiran pantai Perairan Sabah. Di samping pasukan Polis Gerak Am dan pasukan Marin, kerajaan telah membuat keputusan supaya RELA juga mempertingkatkan kawalan keselamatan di Perairan Sabah. Pihak kerajaan sentiasa berwaspada terhadap pihak-pihak yang tidak bertanggungjawab yang cuba mengganggu-gugat keharmonian dan ketenteraman yang wujud di negara kita. Bagi mereka yang cuba menghasut rakyat bagi menimbulkan kekacauan, pihak kerajaan tidak akan teragak-agak mengenakan tindakan undang-undang melalui akta-akta yang sedia ada seperti Akta Hasutan 48 ke atas mereka.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat bagi Kuala Kedah telah menyentuh badan-badan bukan kerajaan yang ingin

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, ada dua Yang Berhormat.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Saya hendak teruskan dahulu.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Teruskan dahulu.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: yang ingin mendaftar sebagai pertubuhan yang bercorak politik. *[Disampuk]* Saya belum habis lagi. Duduklah, sekejap lagi

saya beri. [Disampuk] Saya janji, saya hendak beri, saya tidak mungkir, tunggu. [Disampuk]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Bukit Mertajam [Disampuk] Yang Berhormat diminta tunggu dahulu, tunggulah.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Permohonan boleh dibuat kepada Jabatan Pendaftaran Malaysia. Setiap permohonan akan diteliti dan kelulusan permohonan adalah berdasarkan kepada Akta Pertubuhan 66 dan Peraturan-peraturan Pertubuhan 84. Permohonan-permohonan yang memenuhi syarat-syarat yang ditetapkan dalam akta tersebut akan diberi kelulusan. Sekarang saya beri kelulusan. [Ketawa]

Puan Chong Eng: Terima kasih, Yang Berhormat Timbalan Menteri. Tetapi saya rasa adalah lebih elok kalau jangan tunggu lama-lamalah kerana Yang Berhormat minta saya beri jalan, saya pun beri jalan dengan serta-merta.

Tadi saya hendak balik kepada keberkesanan pihak polis yang Yang Berhormat kata pihak polis memang memainkan peranan dengan berkesan tetapi jika kita lihat kronologi perkara ini, ia bermula dengan dua keluarga yang hendak menguruskan kahwin dan satu hendak menguruskan kebumian. Pada hari itu, *clash* telah berlaku dan seorang telah *dislash with the hand* dan empat motosikal telah dibakar dan beberapa kereta, *wind screen*nya telah *dismash* tetapi pihak polis seolah-olah tidak nampak ada keseriusan dalam perkara ini dan oleh sebab itu ia dipertingkatkan. Ditingkatkan sehingga hari Khamis ada 200 pemuda yang hendak bertemu dan malam itu juga kematian telah meningkat daripada satu hingga tiga, dan ada ramai yang cedera.

Tetapi pada pagi itu, pihak polis masih mengatakan bahawa keadaan *under control*. Ini menunjukkan bahawa pihak polis tidak nampak bahawa ini bukan keadaan yang di bawah *control*, ini memberikan satu keadaan yang *pseudo*, yang tidak menggambarkan gambaran yang betul. Dan juga, pihak polis mengatakan akan *deploy* seramai 1,000 anggota polis ke tempat tetapi sebenarnya hanya 600 lebih tetapi semasa mengawal demonstrasi polis boleh menghantar anggota polis yang lebih daripada itu. Maka ini – saya berpendapat kita perlu jujur dengan kita sendiri dan ini adalah perkara yang serius yang kita perlu – bolehkah Yang Berhormat

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, hendak minta penjelasan atau hendak

Puan Chong Eng: Ya, ya. Bolehkah Yang Berhormat Timbalan Menteri memberi satu senarai hari pertama, hari kedua, hari ketiga, hari keempat dan seterusnya, bagaimana keadaan itu berkembang dan kita boleh sama-sama *analyst*, sama ada pihak polis telah memainkan peranan yang berkesan kerana ini akan memberi keyakinan kepada semua rakyat. Ini merupakan perkara yang begitu penting. Maka saya memohon supaya Timbalan Menteri boleh memberi satu jawapan yang lebih meyakinkan. Sekian, terima kasih.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Tuan Yang di-Pertua, kalau sepanjang jawapan saya ini tidak meyakinkan, susahlah untuk saya *respond* kepada soalan yang dibangkitkan ini. Beliau juga tidak mahu saya lewat, tunggu lama-lama. Ada satu lagu, "jangan tunggu lama-lama, nanti diambil orang". [Ketawa] Ini tidak ada. Ini dia tidak ambil orang, masalah yang berlaku sekarang ialah masalah pergaduhan tetapi seperti yang diterangkan kepada Yang Berhormat bagi Kepong dan Yang Berhormat bagi Pokok Sena dan Kuala Kedah, saya tidak dapat beri satu rentetan atau kronologi kejadian-kejadian yang berlaku, begitu juga bilangan polis yang saya sebutkan tadi.

Kita hanya menghantar polis pada ketika-ketika yang kita anggapkan bahawa 'penyerebakan' selisih faham ini tidak meluas dan kita sekat di kawasan-kawasan, akhirnya kita terpaksa menambah bilangan polis oleh sebab keadaan yang lebih tegang berlaku di kawasan-kawasan yang meluas. Maka dengan itu, sampai kepada peringkat kalau Yang Berhormat kata 600 orang, kita tingkat sampai 1,000 orang dan mungkin pada ketika ini, kita tidak kekal 1,000 orang oleh sebab setidaknya-tidaknya 30 orang sakit bawa ke Kota Bharu, itu sudah kurang dan kita akan kurangkan apabila kita menganggarkan satu keadaan keselamatan yang boleh kita kawal dengan bilangan polis yang ada. Ini tidak bermakna bila kekurangan ini bahawa kita lari daripada tanggungjawab ini.

Tuduhan Yang Berhormat mengatakan bahawa berlaku awalnya ialah daripada kes satu majlis kenduri, sebenarnya ia berlaku daripada kes selisih faham antara dua orang yang bergaduh, dan datang seorang untuk meleraikan daripada pergaduhan ini, akhirnya kedua-dua orang yang bergaduh ini melanyak dua orang yang datang untuk meleraikan ini. Maka itulah ia berlaku berterusan sehingga 6 orang yang mati. 6 orang yang mati ini tidak bertambah, menunjukkan bahawa polis dapat mengawal keadaan yang berlaku di kawasan Kampung Medan dan Jalan Klang Lama.

Seperti saya sebutkan peringkat awal tadi, saya meminta kepada semua pihak dalam kerajaan, di luar kerajaan, parti dalam kerajaan, ahli politik dalam kerajaan, ahli politik di luar kerajaan supaya kita dapat menasihati dan mententeramkan rasa perasaan yang membara, yang akan membakarkan semangat benci membenci antara kaum ini kerana tidak ada parti yang boleh memerintah negara ini berterusan dengan kacau-bilau pelbagai kaum.

Tuan Lim Hock Seng: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Bagan bangun.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Barisan Nasional telah membentukkan banyak parti di kalangan antara kaum untuk meredakan perasaan ini dan akhir sekali kita tidak boleh mengharapkan bahawa kejayaan kita tidak ada berlaku pergaduhan seperti ini. Kita harap kawan-kawan di luar daripada kerajaan membantu untuk tidak membangkitkan salah faham dan rasa rangsang benci di antara kaum di dalam negara kita ini supaya kita boleh berpolitik dan mentadbir negara ini dalam keadaan yang lebih aman dan tenteram.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat bagi Kuala Kedah

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Bagan dan Bukit Mertajam bangun.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Seperti yang saya sebutkan tadi, kebebasan untuk berkumpul dan bersuara adalah jaminan dalam Perlembagaan Persekutuan. *[Disampuk]* Nanti sekejap ya, sekejap lagi saya bagi. *[Disampuk]*

Puan Chong Eng: *[Menyampuk]*

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Duduklah. *[Disampuk]* Saya hendak jawab dahulu. *[Disampuk]* Saya sudah bagi, kalau saya hendak bagi Yang Berhormat sahaja pun tidak boleh, dia pun daripada Bagan saya hendak beri juga.

Puan Chong Eng: *[Menyampuk]*

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Duduklah, apa pasal hendak arah saya bagi, Speaker sahaja yang arah saya bagi. *[Disampuk]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat bagi Bukit Mertajam, berucap apabila diberikan kebenaran. Sila duduk.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Saya sudah beri Yang Berhormat, saya akan beri pada Bagan. Saya akan beri pada Bagan. Yang Berhormat tidak payah suruh

saya beri, Yang Berhormat beri Yang Berhormat punya, saya beri saya punya.
[Ketawa]

Kebebasan untuk berkumpul dan bersuara adalah dijamin dalam Perlembagaan Persekutuan, pihak kerajaan tidak akan mengetepikan hak rakyat tersebut kerana pihak kerajaan mengamalkan prinsip keluhuran perlembagaan.

Tuan Lim Hock Seng: [Bangun]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Bagan bangun, Yang Berhormat.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Bagan.

Tuan Lim Hock Seng: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih, Yang Berhormat Timbalan Menteri. Memang jikalau kerajaan hendak mengharap orang awam dan pihak sini memberi kerjasama kepada pihak yang berkuasa untuk mententeramkan keadaan memang itu hasrat semua orang tetapi sebaliknya apabila kerajaan bertindak, ia mesti dipandang sebagai bertindak dengan adil. Adil seperti yang disebut tadi oleh Yang Berhormat dari sebelah sini bahawa ada orang yang menyebarkan khabar angin.

Dalam peristiwa Kampung Medan ini, ada bermacam-macam cerita. Pemuda Barisan Nasional mengandungi UMNO, MCA, Gerakan, mereka pergi ke sana melawat jalan-jalan, mereka kata itu *gangster* yang lawan. Yang Amat Berhormat Perdana Menteri pula kata ini mungkin Izam yang menyebabkan pergaduhan ini. Menteri Kerja Raya pergi sana, mula-mula dia kata, ini oleh kerana kemunduran, kemiskinan. Selepas itu, dia kata, oleh kerana kaum India menyokong Barisan Nasional, sebab itulah mereka dibelasah. [Disampuk]

Sekarang polis kata, mungkin ada komplot-komplot untuk memanjangkan pergaduhan ini. Jadi, mana satu yang betul? Jikalau Izam kononnya kata hendak menggulingkan kerajaan melalui demonstrasi harian, beliau ditangkap serta-merta, ditahan, disoal siasat. Sebelah sini, Yang Berhormat bagi Kota Melaka, Yang Berhormat bagi Permatang Pauh dan lain-lain kononnya kata, bilangan kematian bukan setakat 6 orang, kononnyalah, saya pun tidak tahu sebenarnya, mereka terus dipanggil oleh polis untuk membantu soal siasat berkenaan tuduhan ini. Bagaimana pula kepada Menteri Kerja Raya, Perdana Menteri, pemuda Barisan Nasional [Tepuk] mereka semua diam sahaja, tidak dipanggil.

Jadi, ini macam mana hendak meyakinkan rakyat dan pihak sini supaya nampak kerajaan bertindak adil terhadap masalah ini. Adakah kerajaan sudi untuk

mengemukakan satu kertas putih mengenai penyiasatan hal ini kerana ini bukan satu hal yang remeh-temeh. Kita masih ingat dua tahun dahulu, di Kampung Rawa, Pulau Pinang, di mana ada berlaku kaum India dan kaum Melayu bergaduh dan bukan sahaja itu, di Kuala Ketil, ada kuil Hindu ditembak dengan senapang tetapi pihak mana yang tembak, kita tidak tahulah. Mungkin itu bukan kaum India, mungkin bukan kaum Melayu, bukan kaum Cina, siapa tembak tidak tahu.

Jadi, perkara ini mungkin akan mengapi-apikan, *spark-off*. Jadi, ini bukan satu perkara yang remeh-temeh. Semua orang mengharapkan ketenteraman masyarakat tetapi kerajaan perlulah bekerjasama juga, bertindak adil supaya semua ada keyakinan pada pihak yang berkuasa. Sekian, terima kasih.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan terima kasih kepada Bagan. Saya harap Bagan mengetahui sebenar cara-cara polis bekerja. Melihat daripada beberapa perkara yang telah dibangkit, satu perkara di mana polis terpaksa mengambil tindakan dengan cepat dan membuat siasatan kepada yang berkenaan iaitu mengatakan bilangan orang mati bukan 6 orang. Ini satu tuduhan yang paling serius kerana ia melibatkan nyawa, oleh sebab itu dia mesti dibawa dan disoal siasat, siapa lagi yang mati. Kalau Yang Berhormat boleh menjadi saksi dalam perkara ini adalah yang paling baik sekali. Yang Berhormat boleh pergi ke mana-mana balai polis ataupun selepas daripada ini untuk menentukan siapa yang berkata, orang mana yang mati kerana ia melibatkan kematian nyawa rakyat dalam negara ini dan melibatkan nyawa orang yang tinggal dalam negara ini. Tuduhan ini adalah satu tuduhan yang serius, di mana kerajaan melindungi orang yang telah mati ataupun orang yang terbunuh.

Tuan Lim Hock Seng: [Bangun]

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Nanti dahulu, soal banyak tadi.

Tuan Lim Hock Seng: Berkenaan dengan perkataan ini supaya jangan pergi jauh lagi. Minta, minta ini sahaja.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Yang Berhormat lain kali kalau hendak buat soalan, jangan ...

Tuan Lim Hock Seng: Bukan, bukan. Berkenaan dengan

Dato' Zainal Abidin bin Zin: ...timbul ragu. Yang Berhormat mesti beri cukup...

Tuan Lim Hock Seng: Berkenaan dengan bilangan orang mati ini sahaja.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Ini penjelasankah? Yang Berhormat kata....

Tuan Lim Hock Seng: Saya tidak pergi jauh dari itu.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Ya.

Tuan Lim Hock Seng: Yang Berhormat Tuan Speaker, bukan saya yang meragukan angka kematian. Sebentar tadi saya ada kata bahawa Ahli Yang Berhormat bagi Kota Melaka, Ahli Yang Berhormat bagi Permatang Pauh dan lain-lain pemimpin Barisan Alternatif, mereka ada membuat satu statement tetapi mereka dipanggil untuk soal siasat kononnya ada menyentuh bilangan orang yang mati. Sekarang bukan saya yang tuduh. Yang Berhormat jangan cabar saya, selepas ini saya pergi ke balai polis untuk membuat satu laporan, bukan saya yang kata bilangan orang yang mati itu. Saya kata, mereka disoal siasat berkenaan dengan kenyataan yang diberi. Itu sahaja, Tuan Yang di-Pertua. Bukan saya yang cakap.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Terima kasih kalau bukan Yang Berhormat yang berkata. Saya tadi menjawab apa Yang Berhormat kata. Saya tidak menjawab apa yang mereka kata. Saya baca *Hansard* daripada Yang Berhormat bagi Permatang Pauh tidak ada dia memperkatakan orang mati lebih daripada 6 orang. Saya menjawab soalan yang Yang Berhormat kata. Kalau Yang Berhormat tidak kata, adalah bagus. Saya tidak payah menjawab soalan yang berkenaan.

Perkara-perkara lain yang Yang Berhormat bangkitkan ialah mengenai keraguan yang menimbulkan apa yang berlaku dan apa yang akan berlaku itu akan diperhatikan oleh pasukan keselamatan kita supaya kejadian dan tuduhan ini tidak berterusan, tidak membangkitkan rasa takut bagi rakyat di seluruh negara.

Saya hendak sambung jawapan ini Yang Berhormat ya.

Hak untuk berkumpul dan bersuara adalah dibatasi undang-undang bagi menjamin keselamatan dan ketenteraman awam seperti persoalan yang telah Yang Berhormat bagi Bagan bangkitkan tentang Saudara Ezam. Pihak-pihak yang ingin mengadakan ceramah hendaklah membuat permohonan kepada pihak Polis Diraja Malaysia seperti apa yang telah diterangkan oleh Yang Berhormat bagi Kuala Kedah yang berceramah di kawasan saya, Bagan Serai dan berceramah di kawasan Timbalan Perdana Menteri di Kepala Batas. Bermakna polis ada memberi peluang walaupun kepada Yang Berhormat bagi Kuala Kedah berceramah di dua kawasan ini.

Polis menilai atas keselamatan dan kemudahan yang mampu oleh polis memberi kawalan. Sekiranya polis menilai keadaan-keadaan yang tidak sesuai yang mungkin dalam pandangan polis akan berlaku perkara-perkara yang lain, maka

orang akan menyebabkan disebabkan majlis ceramah yang dianjurkan oleh parti-parti yang berkenaan daripada tuduhan-tuduhan yang meliar seperti ini tidak berlaku, maka polis menyekat daripada berlaku ceramah-ceramah yang berkenaan.

Janganlah dituduh bahawa kerajaan tidak membenarkan. Ini satu bukti yang paling nyata yang telah diterangkan oleh Yang Berhormat bagi Kuala Kedah. Yang Berhormat bagi Kuala Kedah ini, dia gentleman. Membantu kita menolak semua tuduhan yang tidak benar. Terima kasih Yang Berhormat bagi Kuala Kedah.

Permohonan-permohonan yang mematuhi garis panduan permohonan permit...

Tuan Mohamad bin Sabu: Boleh saya bertanya?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Kuala Kedah bangun.

Tuan Mohamad bin Sabu: Boleh tanya lagi?

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Puji pun marah. Kutuk pun marah.

Tuan Mohamad bin Sabu: Puji itu menghiris perasaan.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Alhamdulillah.

Tuan Mohamad bin Sabu: Tuan Yang di-Pertua, saya sebut dua contoh, kejadian di Malu dan kejadian di Sabak Bernam, bahkan di Selangor. Sebelum kejadian di Klang Lama itu, ceramah-ceramah tidak diizinkan, bahkan sudah ada komitmen di antara Pesuruhjaya PAS dengan polis bahawa boleh berceramah di markas. Ceramah itu pun diserbu oleh pihak polis untuk menggagalkan di Sabak Bernam. Jadi, kami tidak boleh faham kenapa di Selangor dan Wilayah begitu ketat soal ceramah ini, tidak seperti lain-lain negeri.

Ini yang perlu..., harap ada kelonggaran di seluruh negara sebab kami perlu berceramah macam PM kata, kami janji syurga, keluar dalam warta berita. Jadi, kami hendak jawab macam mana? Hendak ludah televisyen, sudah jemu ludah. Akhirnya, kami perlu berceramah. Ini baru ada keadilan dalam demokrasi. Dato' dahulu pun kata begitu juga, meluat tengok warta berita semasa dalam Semangat 46 dahulu. *[Ketawa]*

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Kalau Yang Berhormat bagi Kuala Kedah ini cerita saya, saya hendak cerita kisah Yang Berhormat lagi banyak tetapi saya tidak usah ceritalah ya. Yang baik ada, yang buruk pun ada. Jadi, tidak elok.

Berkenaan dengan masalah kebenaran berceramah ini, saya sudah cakap, kita tidak buat. Yang buat ialah polis. Mereka menilai situasi keselamatan dan kemudahan di kawasan yang berkenaan dengan kemampuan bilangan polis di

kawasan yang berkenaan ada. Pihak yang hendak menganjurkan ceramah tidak mengetahui apa-apa rancangan yang disusun oleh orang lain. Pihak kita kata, penculikkah, gengsterkah dan lain-lain. Kita tidak tahu, kita hanya hendak mengadakan ceramah tetapi polis memantau keseluruhan kejadian yang kemungkinan berlaku di kawasan yang berkenaan. Takut apabila terlalu ramai orang, memberi satu kemudahan kepada golongan ini bertindak lebih senang bagi mereka untuk menjayakan perancangan mereka, sedangkan polis hendak mengawal kawasan-kawasan yang dijalankan oleh parti yang berkenaan di mana orang yang datang mendengar ceramah lebih ramai. Ini yang menimbulkan masalah.

Kita selalu memikirkan kesenangan kita menjalankan kerja tetapi kita melupakan bahawa kesusahan polis hendak bertindak untuk mengawal kesenangan yang kita warisi dan kita alami.

Tuan Kerk Kim Hock: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Yang Berhormat bagi Jerlun....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Timbalan Menteri...

Dato' Zainal Abidin bin Zin: ...telah membangkitkan isu rasuah di kalangan polis marin dan Jabatan Perikanan di sekitar pulau Langkawi.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Kota Melaka bangun.

Tuan Kerk Kim Hock: Terima kasih. Saya ingin tanya Yang Berhormat Timbalan Menteri, kalau saya tidak silap, tidak pernah polis menggunakan tear gas untuk menggagalkan perhimpunan ceramah yang dijalankan secara aman walaupun tanpa permit. Adakah apa yang telah berlaku baru-baru ini menunjukkan bahawa pihak polis atau Kementerian Dalam Negeri telah mengamalkan satu polisi baru untuk menggagalkan ceramah walaupun diadakan secara aman dan polis dengan kekerasan? Adakah ini satu keputusan yang baru yang telah dibuat oleh pihak kementerian?

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Polisi kita apabila ada keselamatan yang lebih terjamin, polis tidak akan menyekat tetapi kalau keadaan keselamatan yang tidak terjamin yang mungkin membangkitkan satu kacau-bilau berlarutan daripada perhimpunan yang berkenaan, maka polis terpaksa menyekat. Ini adalah satu pandangan ataupun satu keadaan peraturan yang difahami. Kita tahu bahawa bukan semua ceramah yang boleh membangkitkan kacau-bilau tetapi orang yang

menganjurkan ceramah seperti saya katakan tadi, tidak mengetahui apakah kacau-bilau akan berlaku ketika mereka menjalankan ceramah ataupun kacau-bilau akan berlaku bukan sebab mereka menjalankan ceramah tetapi sebab lain.

Kita hendak menyekat sebab lain, maka kita terpaksa menahan orang ini daripada menjalankan usaha itu. Kita tidak tahu bahawa lembu kita akan keluar makan, ragut pokok orang, maka kita buat kandang. Jadi, jangan salahkan kita buat kandang, maka lembu tidak makan tetapi kalau kita tidak buat kandang, lembu makan hak kita, lembu makan hak orang. Ini satu perbandingan yang paling senang. Saya harap Yang Berhormat faham.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Pokok Sena bangun.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Nantilah, nanti saya hendak baca.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Pasal tadi...

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Kalau tidak putus....

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Kalau nanti masuk polis marin itu, sudah jadi lain dah. Isu yang ...

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Tidak apa, masuk polis marin dahulu, kemudian baru boleh soal.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Sedikit lagi, tentang perhimpunan.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Tuan Yang di-Pertua...

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Yang Berhormat Dato', minta tentang perhimpunan. Terima kasih Dato' Timbalan Menteri yang baik hati. Tadi, Dato' telah menjawab soalan yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat bagi Kuala Kedah tentang perhimpunan-perhimpunan, permit kebenaran yang dikeluarkan oleh pihak polis bergantung kepada soal keselamatan dan sebagainya. Sedangkan sejarah apa yang berlaku dalam perhimpunan-perhimpunan ceramah yang dianjurkan oleh PAS, khususnya, tidak pernah berlaku sebarang permasalahan dari sudut keselamatan, tidak pernah berlaku. Sebab itu yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat bagi Kuala Kedah tadi.

Kita hairan tentang prosedur atau peraturan polis, budi bicara polis, berbeza antara satu daerah polis dengan satu daerah polis yang lain, sangat berlainan. Saya tunjuk contoh. Umpamanya, di kawasan saya di Daerah Polis Kota Setar. Ikut peraturannya, dia kata dua minggu mesti buat permohonan. Ada satu ketika dalam sebulan atau dua bulan yang lalu, saya mengarahkan kepada PAS Kawasan Pokok

Sena untuk mengadakan satu majlis ceramah, hanya dalam tempoh tiga ataupun empat hari. Saya kata tidak perlu minta permit sebab kita buat di markas kita. Lalu kita pelekat poster.

Tiba-tiba polis terbaca poster. Dia telefon pejabat PAS, dia kata tolong buat satu permohonan, kami hendak lulus permit. Hanya dalam tempoh pada waktu itu lagi dua hari majlis mengadakan ceramah. Lalu, kami pun buat surat. Dia pun lulus dalam tempoh dua hari, sedangkan dalam satu lagi majlis ceramah dalam daerah yang sama, di markas PAS yang sama, permohonannya cukup tempoh dua minggu tetapi pihak polis tidak membenarkan, sedangkan ini kawasan dan persekitaran tempat ceramah itu tidak ada sangat perbezaan yang besar. Itu satu contoh.

Kemudiannya juga, apa yang berlaku di Malau. Apa yang berlaku di Malau, tidak berlaku kekecohan sebelum daripada pihak polis mengambil tindakan yang saya kira bahawa tidak masuk akal. Dalam suasana berada di tengah-tengah kampung yang agak tersorok jauh daripada kawasan bandar ataupun bandar kecil seperti mana di Kampung Malau dan di Kampung Lahar, Mukim Malau dalam kawasan Kubang Pasu. Orang kampung itu pun tidak pernah kenal FRU. Orang tidak kenal FRU kalau *habaq* kata FRU ada tanduk, dia pun percaya tetapi hari itulah mereka tengok FRU. Mereka kata, "Kami ingat kereta bomba datang, nampak merah, nampak sombong macam hendak pancut air. Rupanya air lain yang dipancut.

Jadi, saya hendak sebut di sini bahawa tindakan pihak polis menyuraikan perhimpunan aman, satu keadaan yang sangat tidak profesional. Saya bersetuju kalau pihak polis merasai bahawa tindakan itu menyalahi undang-undang, ambil tindakan saman kepada pihak penganjur. Seperti sebelum ini, pihak polis datang ke belakang pentas dan memberitahu bahawa ini salah dari sudut undang-undang. Pihak penganjur diminta tandatangan bahawa telah menerima larangan polis dan bersedia untuk diambil apa-apa tindakan. Kami bersetuju. Kami bersedia untuk ke mahkamah kalau pihak polis mengambil tindakan tetapi bukan dengan cara untuk menyurui dan menyulitkan orang ramai termasuklah seorang FRU memukul seorang budak 11 tahun sehingga terlucut bahu kirinya. Saya bawa budak itu dan bapanya untuk mengadakan report polis di Balai Polis Jitra.

Ini saya kira bahawa tidak profesionalnya pihak polis dalam menangani suasana yang sangat aman yang diwujudkan, yang ditunjukkan oleh masyarakat dan rakyat tetapi pihak polis bertindak seolah-olah dilihat bahawa ianya ada untuk

menjaga kepentingan politik golongan-golongan tertentu khususnya daripada UMNO. Ini saya minta penjelasan.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Awal saranan daripada Yang Berhormat bagi Pokok Sena telah mengatakan banyak ceramah yang dianjurkan oleh PAS dapat dijalankan tanpa ada kacau-bilau dan terus aman. Bertolak daripada hujah ini, kita mesti menerima hakikat bahawa kerajaan membenarkan ceramah ini atas sikap keselamatan. Kalau tidak ada keselamatan, maka kerajaan dan polis tidak benarkan. Itu sah. Kalau sah daripada segi ini, kita berhujah di antara dua kelompok. Satu kebenaran dan satu keselamatan. Yang Berhormat akui bahawa adanya keselamatan, maka dengan itu polis beri kebenaran. Tidak ada keselamatan, polis tidak beri kebenaran. Polis tidak beri kebenaran, takut apa-apa yang berlaku seperti yang telah berlaku apabila kita ingkar atas arahan, kita tidak mematuhi peraturan, kita tidak mengikuti kehendak-kehendak peraturan ataupun peraturan yang dikehendaki oleh polis seperti mesti dapat permit dahulu sebelum mengadakan ceramah.

Yang Berhormat telah mengatakan, kita tidak boleh naik poster dahulu sebelum dapat permit. Jadi, apabila tidak ada permit, tidak ada poster dan kalau ianya berlaku berbeza di antara satu tempat dengan satu tempat, macam Yang Berhormat katakan berbezanya di Malau, orang kampung di situ seolah-olah daripada keterangan Yang Berhormat, orang kampung Malau ini tidak pernah keluar ke pekan langsung, maka tidak pernah melihat lori FRU ini.

Maka, saya tidak yakin orang Malau tidak pergi ke sekolah dan orang Malau tidak pergi ke pekan. Yang Berhormat seolah-olah mengatakan orang di kawasan Malau ini terlalu daif dan terlalu kuno sangat. Ini tidak betul saya rasa. Kalau kuno sangat, macam mana Yang Berhormat hendak pergi menerangkan kepada kumpulan-kumpulan yang kuno? Orang Malau juga ada kemampuan, dia boleh berfikir. Saya ingat janganlah kata orang Melayu Malau kuno sampai ke tahap itu, ya. Itu tidak patutlah. *[Beberapa Ahli Yang Berhormat menyampuk]* Ini apa yang bercakap cot cet cot cet ini. *[Ketawa]*

Jadi, dalam perbezaan seperti ini, mesti saya katakan tadi, apa yang berlaku di kampung di kawasan Jalan Klang Lama dan di Kampung Medan berbeza dengan apa yang akan berlaku di Malau. Sudah tentulah polis mengandaikan dan menimbang mengikut keadaan-keadaan yang ada setempat pada masa yang berkenaan.

Yang Berhormat, saya...

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Sedikit lagi, last. Pasal ini last Yang Berhormat.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Setakat ini, Polis Diraja Malaysia telah menampilkan sebanyak 15 buah bot berbagai kelas termasuk bot laju yang berpangkalan di Langkawi. Ini pun dekat-dekat kawasan Yang Berhormat juga. Dalam tempoh dua tahun yang lepas, tiada sebarang laporan polis dibuat berhubung dengan wujudnya rasuah di kalangan polis marin di sekitar Pulau Langkawi. Walau bagaimanapun, sekiranya terdapat laporan dan bukti-bukti yang kukuh wujudnya gejala rasuah ini, kerajaan tidak akan teragak-agak untuk mengambil tindakan ke atas mereka yang terlibat di bawah peruntukan undang-undang yang sedia ada seperti Akta Pencegahan Rasuah 1997. Sila.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Baik, terima kasih Yang Berhormat. Tadi fasal di Malau, Jitra saya hendak sebut di sini bahawa saya bertemu dengan salah seorang pegawai polis sewaktu hari saya bawa budak dan ayah budak ini untuk buat report. Pegawai yang agak kanan di Balai Polis Jitra itu kebetulan dia sekampung dengan saya. Saya dimaklumkan bahawa pihak penganjur di majlis tersebut telah membuat permohonan. Polis telah memanggil pihak penganjur iaitu Parti KeADILan dengan memberi nasihat bahawa permit boleh dikeluarkan apabila nasihat polis, kehendak polis itu dipatuhi.

Antaranya ialah kerana polis ini diberi maklum kepada saya oleh pegawai yang kanan di Balai Polis Jitra ini supaya cadangan awal pihak penganjur untuk mengadakan pentas ceramah itu bersebelahan dengan markas PAS yang terletak di seberang jalan. Penontonnya pula berada di seberang jalan di dalam kawasan Pendang. Polis tidak bersetuju dengan cadangan asal yang dibuat oleh pihak penganjur. Pihak polis meminta supaya pihak penganjur memindahkan pentas itu berada berhadapan dengan penonton iaitu berada di hadapan kawasan sawah padi.

Saya hendak maklumkan bahawa sebenarnya malam itu saya tidak ada. Saya pun tidak tahu macam mana dan sejauh mana keadaan itu berlaku. Selepas daripada pertemuan di balai polis itu saya pergi melawat kawasan kejadian, saya bertanya kepada mereka di manakah pentas ceramah telah diadakan pada malam tersebut. Mereka menunjukkan pentas ceramah itu betul-betul berada di hadapan kawasan sawah padi itu. Saya kata adakah ini tempat yang dicadangkan oleh pihak

polis. Mereka mengatakan bahawa inilah tempat yang dicadangkan oleh pihak polis tetapi pihak polis terus mengambil tindakan pada Majlis pada malam tersebut.

Ini saya katakan bahawa pihak polis seolah-olah tidak dapat bertindak atas kehendak kemahuan dari sudut kerjaya mereka, dari sudut keselamatan. Tetapi mereka bertindak atas tuntutan dan kehendak hasutan golongan orang-orang politik yang ada kepentingan dalam kawasan Kubang Pasu.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Yang Berhormat, dalam hujah Yang Berhormat ini Yang Berhormat katakan Yang Berhormat tidak ada di situ. Kemudian itu Yang Berhormat kata Yang Berhormat bawa budak yang kena ini ke balai polis.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Saya rasa jelas. Malam kejadian saya tidak ada. Tetapi selepas daripada kejadian bila bapa budak itu memberitahu saya anak dia telah terlucut ini dan saya bawa anak dia dan saya bertemu dengan pegawai polis tersebut. Kalau Yang Berhormat hendak saya boleh bagi tahu di luar daripada mesyuarat nama pegawai polis tersebut dalam majlis ini.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Boleh, boleh. Tetapi tidak apalah Yang Berhormat pun dengar laporan sahajalah ya. Polis telah meletakkan syarat kalau polis silap Yang Berhormat bagi tahulah kata polis silap ya. Yang Berhormat tulis laporan kepada saya tentang kesilapan polis ini, tentang persetujuan yang telah orang Malau, orang Malau tetapi bukan 'Pak Malau' – orang Malau buat persetujuan hendak dirikan stage di kawasan yang berkenaan dan orang kampung buat di kawasan yang berkenaan tetapi akhirnya polis tidak bersetuju. *This is a special case.* Saya ingat tidak payah jawab ini. Saya hendak dengar laporan daripada Yang Berhormat. Saya hendak panggil inspektor polis yang mana yang bagi laporan ini. Saya hendak teruskan, Yang Berhormat ya. Terima kasih. Tuan Yang di-Pertua, minta izin.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Teruskan Yang Berhormat.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Yang Berhormat bagi Keningau telah membangkitkan empat perkara iaitu ketidakcukupan anggota polis dalam membantu operasi syer sindiket kad pengenalan palsu yang didalangi oleh syarikat tempatan, bilangan orang asing yang berada di Sabah, buku IC palsu, merampas hak-hak ataupun anak-anak Sabah.

Tuan Yang di-Pertua, Polis Diraja Malaysia akan sentiasa memberi kerjasama sepenuhnya kepada pihak yang memerlukan sekiranya diminta.

Kementerian Dalam Negeri sentiasa memantau sindiket-sindiket memalsukan dokumen Kerajaan Malaysia. Sekiranya terdapat bukti bahawa seseorang atau sindiket atau rakyat tempatan terdapat dokumen-dokumen ini maka Kementerian Dalam Negeri akan mengambil tindakan tegas menggunakan undang-undang sedia ada bagi membanteras aktiviti ini dari segi penangkapan yang melibatkan pemilik kad pengenalan palsu, pemegang resit pengenalan sementara yang telah dikenakan hukuman penjara di Sabah sejak tahun 1992 hingga 1997 ialah seramai 1,442 orang.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai pendatang asing di Sabah yang juga disentuh oleh Yang Berhormat bagi Sandakan, setakat ini dianggarkan seramai 600,000 orang pendatang asing yang menetap di Sabah. Daripada bilangan tersebut dianggarkan seramai 100,000 hingga 150,000 yang menetap secara haram. Sebagai contoh, dari tahun 1995 hingga tahun 1999 sebanyak 1,914 kad pengenalan palsu telah dikesan. Kerajaan memandang serius mengenai masalah pendatang tanpa izin di Sabah. Satu pasukan petugas khas telah ditubuhkan dan ianya diterajui oleh Bahagian Keselamatan Negara Jabatan Perdana Menteri.

[Tuan Yang di-Pertua ***mempengerusikan mesyuarat***]

Pasukan petugas khas ini telah diarah untuk menjalankan kajian menyeluruh dan komprehensif mengenai masalah pendatang tanpa izin sehingga imigresen di Sabah telah menyediakan langkah-langkah yang perlu diambil bagi menangani masalah tersebut. Buku "IC Palsu Merampas Hak Anak-anak Sabah" karangan Mutalib MD sedang dikaji oleh kementerian. Kajian yang lebih teliti perlu dilakukan dan ini sudah pasti mengambil masa untuk disiasat bagi memastikan dakwaan yang dibuat oleh penulis.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat bagi Sandakan telah meminta Kementerian Dalam Negeri meningkatkan kemudahan pintu masuk di Sandakan bagi lebih ramai pelancong datang. Jabatan imigresen Malaysia dan Lembaga Pelabuhan Sabah telah membina satu terminal baru di pintu masuk Sandakan untuk kemudahan para pelancong dan pengguna yang keluar masuk melaluinya. Pembinaan pintu masuk yang baru telah siap pada pertengahan tahun 2000, penggunaan sistem *online* telah digunakan bagi kemudahan pengguna berbanding sistem payung yang digunakan sebelum ini.

Kerajaan mengambil maklum akan cadangan menjadikan Labuan sebagai *gateway* untuk kemasukan pelancong ke Borneo, Sabah dan Sarawak bagi menambahkan bilangan pelawat ke Pulau Labuan seperti yang dicadangkan oleh

Yang Berhormat bagi Labuan. Walau bagaimanapun, cadangan tersebut memerlukan kajian yang lebih lanjut dan terperinci kerana ianya melibatkan beberapa kementerian lain dan implikasi dalam jangka masa panjang.

Tuan Yang di-Pertua, warganegara China yang datang ke Malaysia menggunakan pas lawatan ikhtisas dikehendaki menyediakan jaminan security deposit dalam bentuk bank draft sebanyak RM1,500. Tujuan jaminan deposit ini adalah untuk bayaran penghantaran pulang sekiranya mereka tinggal lebih masa di Malaysia.

Tuan Yang di-Pertua, pекeliling Imigresen bertarikh 4 Januari 1999 menyatakan setiap institusi pengajian tinggi (IPT) disyaratkan untuk memberi jaminan peribadi kepada setiap pelajar warganegara asing termasuk daripada negara China yang belajar di institusi mereka. Pelajar hanya dikehendaki membayar fees sebanyak RM60.00 untuk pas pelajar dan RM30.00 untuk visa.

Sekiranya Yang Berhormat bagi Batu Gajah mempunyai bukti yang kukuh seperti yang telah disebutkan bahawa terdapat bukti duit kopi sebanyak RM200 yang dibayar oleh pelajar di negara China kepada pegawai imigresen Yang Berhormat diminta membuat aduan, jangan Yang Berhormat kata Yang Berhormat tidak kata pula seperti Bagan tadi, aduan kepada polis untuk kita mengambil tindakan seterusnya. Tetapi kalau keterangan ini tidak jelas, pihak kerajaan akan mengambil tindakan ke atas kepalsuan report ini ya.

Puan Chong Eng: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Ya.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Ha, boleh.

Puan Chong Eng: Terima kasih Timbalan Menteri. Inilah satu jawapan yang menakutkan kerana dikatakan kalau maklumat telah diberi dalam Dewan yang tertinggi di dalam negara ini tetapi dikatakan mesti membuat laporan polis barulah pihak berkenaan hendak menjalankan siasatan dan ugutan lagi kalau dikatakan ini tidak benar tindakan akan diambil. Ini tidak merupakan satu kerajaan yang bertanggungjawab.

Mengapa tindakan polis yang diambil ke atas pemimpin Barisan Alternatif kononnya mengatakan angka kematian itu lebih daripada 6 orang, polis sendiri yang buat laporan. Kes bekas Ketua Menteri Melaka, siapa yang membuat laporan? Ini menunjukkan bahawa Timbalan Menteri ini tidak mengambil apakah wakil rakyat kata di sini secara serius tetapi hendak elakkan masalah dan katakan mesti buat

laporan polis tetapi pada masa yang sama hari itu menteri yang mana yang mengatakan negara ini bukan negara polis.

Saya hendak mendapatkan satu penjelasan, adakah apa yang dikatakan oleh wakil rakyat di sini semua kena buat laporan polis dan this is not good enough, Parlimen ini is not good enough untuk kerajaan mengambil tindakan apa yang kita kata di sini. Sekian, terima kasih.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Yang Berhormat, sistem pemerintahan dalam negara kita mesti ada kes mesti membuat laporan polis sebagai satu tindakan awal untuk kerajaan mengambil tindakan atas siapa yang melaporkan kesalahan ini. Accident pun kalau tidak ada laporan kerajaan hanya pergi siasat dan tidak tahu siapa sebenarnya yang bertanggungjawab.

Jangan Yang Berhormat mengatakan bila Yang Berhormat berucap dalam Parlimen ini atas tuduhan yang serius this is criminal. Jadi kita hendak ambil tindakan kepada polis yang berkenaan. Kalau kita menyiasat dia tanpa tuduhan yang rasmi dibuat, ini tuduhan yang rasmi, tuduhan yang rasmi mesti dilaporkan kepada polis dan kita ambil tindakan. Dan kita ambil tindakan walaupun Yang Berhormat tidak lapor kita akan buat penyiasatan tetapi lebih kukuh kalau Yang Berhormat setelah menuduh orang yang berkenaan yang tidak ada dalam Dewan ini melaporkan kepada polis.

Jadi kalau kita takut buat laporan kepada polis, kenapa kita berani bercakap dalam Dewan. Itu sahaja. Melapor itu sebagai satu tanggungjawab atas tindakan yang berterusan. Itu sahaja. Bukan kata kita tidak ambil tindakan. Kalau kita tidak ambil tindakan banyak surat-surat dari parti pembangkang pun kita tidak ambil tindakan, atas rayuan parti pembangkang pun ada yang kita ambil tindakan kerana mereka meminta pertolongan. Ini menunjukkan kita ambil tindakan tetapi bila Yang Berhormat kata kita tidak ambil tindakan itu perkara yang tidak benar. Tidak benar inilah yang kita tidak suka dengar seperti yang Yang Berhormat sebut ini. Walaupun kita sudah ambil tindakan tetapi kita hendak lebih serius supaya Yang Berhormat *to portrait the image*. *Portrait the image* bertanggungjawab. Kalau kerajaan mesti bertanggungjawab, Yang Berhormat daripada parti pembangkang pun mesti bertanggungjawab. Yang Berhormat bagi Kuala Kedah membantah kerana buang Islam, dia sanggup masuk penjara sanggup mati, dia sanggup. Kenapa Yang Berhormat tidak sanggup?

Puan Fong Po Kuan: Saya minta laluan.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, ya.

Puan Fong Po Kuan: Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri kerana nampaknya prihatin terhadap apa yang saya ucapkan mengenai duit kopi. Aduan pelajar mengenai duit kopi pelajar luar negara terpaksa dikenakan dan dikutip oleh pihak kolej untuk membayar kepada pegawai imigresen. Jika Yang Berhormat Timbalan Menteri meneliti undang-undang, ada dua cara di mana tindakan mahkamah boleh diambil. Satu ialah menerusi laporan polis. Satu lagi inisiatif polis apabila menerima laporan.

Seperti apa yang telah dikatakan oleh Yang Berhormat bagi Bukit Mertajam, saya sekarang bukan sahaja membuat tuduhan. Saya hendak maklumkan Yang Berhormat mengenai pelajar luar negara. Dan saya hendak tanya apakah kekuatan laporan polis yang dibuat oleh saya kalau saya buat di luar nanti kerana maklumat yang saya terima ialah *hearsay*. Saya ada dokumen, saya ada rekoder, tetapi saya tidak hadir dalam perbicaraan itu. Saya tidak hadir dalam dialog itu. Bukankah nama negara kita akan rosak. Saya sudi bayar untuk *fee* tambang kapal terbang untuk semua pelajar luar negara dibawa masuk untuk hadir perbicaraan mahkamah dan bukannya itu amat merosakkan nama baik negara kita. Sekarang saya telah kemukakan aduan mengapa hendak cabar saya. Saya tidak takut. Saya tidak takut ditangkap di bawah ISA. Saya tidak takut di bawah Akta Hasutan. *[Tepuk]* Kalau saya takut saya tidak akan berada di sini pada hari ini.

Tuan Yang di-Pertua: Cukuplah Yang Berhormat.

Puan Fong Po Kuan: Jadi jangan cabar saya. Ini saya nampak *practicality* nya apakah kalau saya buat aduan ini semua *hearsay*. Saya ada dokumen tetapi saya tidak hadir perbicaraan tersebut. Jadi saya maklumkan agar nama baik negara kita dijaga tetapi sekarang Yang Berhormat Timbalan Menteri cabar saya.

Tuan Yang di-Pertua: Cukuplah Yang Berhormat, Yang Berhormat cukuplah.

Puan Fong Po Kuan: Oleh itu saya pohon apakah tindakan, saya hendak tanya apakah tindakan susulan yang akan diambil ekoran aduan saya walaupun laporan polis belum saya lapor. *[Disampuk]*

Tuan Yang di-Pertua: Cukuplah.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Melihat daripada segi ucapan Yang Berhormat atas perkara yang serius seperti ini, hari ini Yang Berhormat memberitahu bahawa *hearsay*. Yang Berhormat, you said just now.

Puan Fong Po Kuan: Off course is hearsay because I was not present, dengan izin. Dalam perbincangan saya ada dokumen....

Tuan Yang di-Pertua: Cukup, cukuplah, Yang Berhormat tolong mengikut peraturan mesyuarat.

Puan Fong Po Kuan: Saya buat aduan, mesti ambil tindakan dan siasat.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat bagi Batu Gajah.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Kalau Yang Berhormat kata hanya terdengar sana-sini....

Puan Fong Po Kuan: Jangan bisinglah di tepi itu.

Seorang Ahli: Saya bukan bising, Yang Berhormat tidak faham.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Kalau Yang Berhormat rasa agak kes itu serius dan kita menganggapkan tuduhan itu serius, Yang Berhormat mesti menumpukan tindakan yang serius. Yang Berhormat mengatakan saya mencabar. Saya bukan mencabar, Yang Berhormat mencabar kerajaan. Jadi kita meminta. Kalau kita meminta, Yang Berhormat kata kita mencabar, itu tanggapan Yang Berhormat. Yang Berhormat sudah menganggapkan satu kejadian yang silap seperti ini, Yang Berhormat mesti meneruskan tindakan atas perkara Yang Berhormat tahu, walaupun terdengar di sana-sini.

Kita tidak tahu Yang Berhormat terdengar di sana-sini untuk menjadikan satu aset perbincangan dalam Dewan yang mulia ini. Ini satu yang kita rasa di mana saya mengambil masa mengkaji atas hearsay cases. Jadi saya haraplah Yang Berhormat kalau tidak mahu mengambil tindakan, hantar satu surat rasmi kepada kita supaya Yang Berhormat ada tandatangan di sana. Maknanya, Yang Berhormat bertanggungjawab. Kita tidak boleh mengambil tindakan atas hearsay orang cakap sana, orang cakap sini. Oh! kalau begitu, 'wa kangko ooo' kata. *[Ketawa]*

Tuan Bung Moktar bin Radin: Penjelasan.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Tuan Yang di-Pertua, saya telah pun memberikan.....

Tuan Yang di-Pertua: Sila, sila Yang Berhormat teruskan.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Saya telah pun memberikan penjelasan ke atas perkara-perkara yang dibangkitkan..

Tuan Bung Moktar bin Radin: Minta penjelasan....

Tuan Yang di-Pertua: Hendak beri jalan Yang Berhormat? Dia tak beri jalan.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: ...Jika terdapat perkara-perkara lain yang tidak disentuhlah...

Tuan Bung Moktar bin Radin: Penjelasan.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Ada lagi penjelasan yang tidak disentuh, yang saya tidak sentuh?

Tuan Bung Moktar bin Radin: Ini penjelasan. Saya melihat bahawa wakil rakyat DAP ini sudah ketandusan idea, sampai membawa-bawa cerita rumour, hearsay pun dicakap dalam Dewan. Ini Dewan kita mahu evidence, tidak mahu mendengar orang luar cakap....

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat....

Tuan Bung Moktar bin Radin: Kalau lain kali.....

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat bagi Kinabatangan, cukuplah, yang itu telah pun dijawab oleh Timbalan Menteri tadi. Cukuplah.

Tuan Bung Moktar bin Radin: Wakil rakyat DAP lain kali jangan cakap lagi.

Tuan Yang di-Pertua: Cukuplah. Yang Berhormat Timbalan Menteri, sila teruskan Yang Berhormat

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Ya Tuan Yang di-Pertua, minta maaf Tuan Yang di-Pertua kerana saya tidak minta izin saya cakap 'wa kangko' tadi.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, sila.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Sekiranya terdapat perkara-perkara lain yang tidak disentuh dalam jawapan saya tadi, pihak kementerian akan mengambil tindakan sewajarnya seperti yang dibangkitkan oleh pihak Yang Berhormat bagi Batu Gajah. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Kementerian Pengangkutan.

12.14 tgh.

Setiausaha Parlimen Kementerian Pengangkutan [Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai]: Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya mengucapkan ribuan terima kasih yang tidak terhingga kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang mengambil bahagian dalam perbahasan yang menyentuh perkara-perkara yang berkaitan dengan bidang kuasa Kementerian Pengangkutan semasa mengambil bahagian dalam perbahasan di atas Titah Ucapan Diraja. Saya menghargai pandangan dan teguran yang diberikan dan di atas keprihatinan Yang Berhormat ke

atas perkara-perkara yang di bawah kawal selia Kementerian Pengangkutan adalah satu yang amat menggalakkan dan dialu-alukan bagi kebaikan bersama semua pihak.

Sehubungan dengan itu, saya mohon izin daripada Tuan Yang di-Pertua untuk membolehkan saya memberi sedikit sebanyak penjelasan secara ringkas kepada Ahli-ahli Yang Berhormat dalam masa yang terhad ini, berhubung dengan perkara-perkara yang telah dibangkitkan berkaitan dengan Kementerian Pengangkutan.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat bagi Pendang ada mempersoalkan akan fashionable binaan lapangan terbang KLIA yang menelan kos RM9 bilion sedangkan beberapa syarikat penerbangan asing telah memberhentikan perkhidmatannya sejak September tahun 1999 dan menurut MTEN terdapat penurunan bilangan penumpang iaitu dari 1.5 juta orang pada Disember tahun 1999 kepada 1.3 juta pada November tahun 2000. Fakta ini disokong dengan penurunan bilangan penonton F1 atau Formula One di Sepang daripada 80,000 orang pada tahun lepas ke 70,000 orang tahun ini, mengatakan tentang kemerosotan prestasi komersial KLIA di mana terdapat sebilangan syarikat penerbangan seperti British Airways, Qantas Air, German Airline dan lain-lain telah memberhentikan persinggahan kapal terbang mereka di KLIA. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, projek KLIA telah dilaksanakan sebagai infrastruktur strategi negara untuk menentukan Kuala Lumpur sebagai pintu masuk utama serta pusat komersial negara dapat menampung keperluan trafik penumpang negara bagi jangka masa yang panjang.

Antara faktor-faktor yang diambil kira oleh kerajaan dalam membuat keputusan yang strategik ini adalah seperti berikut:-

- (i) Lapangan Terbang Sultan Abdul Aziz Shah Subang telah mengalami kesesakan mulai awal tahun 1990-an dan mutu infrastruktur lapangan terbang berkenaan tidak membolehkan perkhidmatan serta layanan yang baik diberi kepada penumpang-penumpang berbanding dengan lapangan-lapangan terbang antarabangsa serantau yang lain;
- (ii) lapangan terbang di Subang hanya dapat dipertingkatkan dengan perbelanjaan yang amat tinggi, pengambilan tanah yang luas dan pemindahan-pemindahan infrastruktur serta

penduduk-penduduk yang di sekeliling lapangan terbang berkenaan;

- (iii) pencemaran alam yang ketara akan berlaku apabila landasan kedua dibina di Subang kerana lapangan terbang berkenaan adalah dikelilingi oleh beberapa kawasan perumahan yang besar seperti Petaling Jaya dan Subang Jaya;
- (iv) Lapangan Terbang Subang walaupun dipertingkatkan dengan pembinaan landasan kedua hanya dapat menampung keperluan trafik untuk tempoh selebih-lebihnya lima belas tahun dan sebuah lapangan terbang antarabangsa baru masih perlu dibina untuk menampung keperluan trafik jangka masa panjang; dan
- (v) pembinaan sebuah lapangan terbang baru di Sepang mempunyai kesan positif untuk menggalakkan pembangunan di antara bandar Kuala Lumpur dan lapangan terbang berkenaan. Pembangunan ini telah pun berlaku setelah pembinaan KLIA.

Tuan Yang di-Pertua, adalah dimaklumkan bahawa trafik penumpang KLIA walaupun telah menghadapi penurunan trafik penumpang pada tahun 1998 berbanding dengan tahun 1997 akibat kemerosotan ekonomi serantau. Jumlah penumpang yang dikendalikan pada tahun 1999 adalah 13,172,635 orang telah mengalami kenaikan sebanyak 5.2%. Kenaikan ini telah berterusan pada tahun 2000 iaitu 14,732,876 penumpang dengan kadar pertumbuhan mencapai sebanyak 11.8%.

Berasaskan kepada itu, adalah tidak benar bahawa trafik penumpang telah menurun pada tahun 2000 berbanding dengan tahun 1999. Sebaliknya adalah dijangka pertumbuhan secara purata melebihi 7% akan berterusan di KLIA bagi trafik penumpang pada beberapa tahun yang akan datang. Walaupun jumlah penonton F1 atau Formula One pada bulan Mac telah menurun, kerajaan yakin bilangan penumpang yang menggunakan KLIA pada tahun ini akan meningkat.

Adalah benar bahawa semenjak tahun 1998 terdapatnya beberapa syarikat penerbangan telah menamatkan perkhidmatan ke KLIA. Syarikat-syarikat ini termasuklah Qantas Airway dari Australia dan Lufthansa dari Germany, British

Airway dari UK dan Nippon Airway dari Jepun juga telah memaklumkan bahawa perkhidmatan masing-masing akan ditamatkan mulai April tahun 2001.

Bagaimanapun adalah didapati bahawa keputusan syarikat-syarikat penerbangan adalah disebabkan oleh berbagai faktor seperti kegawatan ekonomi, pertimbangan komersial dan airlines. Namun demikian, semenjak tahun 1998 terdapat juga beberapa syarikat penerbangan baru yang telah memulakan penerbangan ke KLIA. Di samping itu, beberapa syarikat penerbangan asing telah menambahkan perkhidmatan masing-masing ke KLIA. Syarikat-syarikat penerbangan baru yang telah memulakan penerbangan ke KLIA termasuk Novas Airline dari USA, Turkey's Airline, Air Tour International dari UK, Asianic Airline dari Korea Selatan, Polar Air Cargo dari USA dan Line Air dari Indonesia.

Syarikat-syarikat penerbangan yang sedia ada yang menambahkan penerbangan ke KLIA termasuk Cathay Pacific Airway Hong Kong yang menambahkan penerbangan dari empat belas kali ke dua puluh satu kali seminggu. Amra Airway dari tiga ke empat kali seminggu. KLM Royal Dutch Airline dari Holland dari empat kali ke tujuh kali seminggu dan Lauda Air dari Australia dari empat ke lima kali seminggu. Berasas kepada itu, adalah tidak tepat untuk menganggap bahawa pelaburan untuk membina KLIA adalah satu keputusan yang tidak wajar. Sebaliknya lapangan terbang ini adalah satu aset yang strategi untuk menampung keperluan trafik jangka masa panjang yang menentukan Kuala Lumpur dapat bersaing sebagai pusat komersial dan pelancongan di rantau Asia Pasifik.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat bagi Rompin ada mengatakan bahawa pembinaan KLIA adalah wajar kerana ianya telah dilaksanakan oleh rakyat tempatan, di samping kos pembinaan tiga kali ganda lebih murah dari lapangan terbang di Hong Kong.

Yang Berhormat bagi Tumpat mengatakan bahawa perbandingan kos pembinaan lapangan terbang di antara Hong Kong dengan Malaysia tidak wajar dibuat kerana Hong Kong ialah penambahan manakala di Malaysia dibina di atas tanah rata. Di samping itu, beliau menjelaskan bahawa pembinaan lapangan terbang KLIA turut dijayakan oleh warga asing.

Yang Berhormat bagi Jeli mengatakan bahawa kos pembinaan asal KLIA seperti yang dikeluarkan oleh juruperunding berdasarkan tender tertutup adalah RM20 bilion dan setelah dibantah oleh bekas Menteri Kewangan barulah ia dibuat secara tender terbuka dengan kos RM9 bilion.

Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman semua Ahli Yang Berhormat mengenai kos pembinaan KLIA yang dibentangkan, ingin saya memaklumkan bahawa kos pembinaan KLIA sebanyak RM9 bilion adalah berasaskan kepada sistem tender terbuka. Kos ini adalah munasabah dalam mengambil kira saiz projek berkenaan serta mutu bahan-bahan yang digunakan untuk lapangan terbang berkenaan. Oleh hal yang demikian, mutu lapangan terbang ini boleh dibandingkan dengan lapangan-lapangan terbang antarabangsa yang terbaik. Sekiranya lapangan terbang ini dibina pada ketika itu, kos pembinaan adalah dijangkakan akan berlipat ganda oleh kerana faktor inflasi serta kos mengimport alat-alat buatan asing seperti sistem radar, sistem aerotrain dan sebagainya.

Tuan Husam bin Haji Musa: *[Bangun]*

Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat ada yang bangun.

Tuan Ir Donald Lim Siang Chai: Lagi sedikit.

Tuan Yang di-Pertua: Hendak beri jalan atau tidak?

Tuan Ir Donald Lim Siang Chai: .. Adalah sukar untuk membuat perbandingan....

Tuan Yang di-Pertua: Hendak beri jalan atau tidak? Tolong jawab.

Tuan Ir Donald Lim Siang Chai: Tunggu sekejap.

Tuan Yang di-Pertua: Ini hendak beri jalan atau tidak?

Tuan Ir Donald Lim Siang Chai: Adalah sukar untuk membuat perbandingan kos serta tepat di atas projek KLIA dengan projek-projek lapangan terbang antarabangsa yang lain....

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Setiausaha Parlimen, minta beri jawapan. Yang Berhormat, Yang Berhormat, minta jawab Yang Berhormat.

Tuan Ir Donald Lim Siang Chai: Tunggu sekejap. seperti Hong Kong. Ini adalah kerana faktor seperti keadaan tanah, skop infrastruktur yang terbaik, kos bahan pembinaan, kos tenaga manusia dan sebagainya adalah berlainan di antara satu lapangan terbang dengan yang lain.

Tuan Yang di-Pertua: Ya.

Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak: Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Dia beri jalan, ya sila.

Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak: Terima kasih kepada Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih kepada Yang Berhormat Setiausaha Parlimen. Apakah

Yang Berhormat sedar bahawa dalam pembinaan lapangan terbang antarabangsa KLIA bahawa terdapatnya bahan-bahan mentah seperti *granite* umpamanya yang sepatutnya dibeli atau diperolehi daripada bekalan tempatan tetapi digunakan ataupun diimport daripada luar negara dan ini menyebabkan kos yang sepatutnya boleh diijmatkan dan boleh memberi kesan ekonomi yang baik kepada pengusaha-pengusaha tempatan akhirnya mereka terpaksa menutup operasi mereka dan pihak KLIA atau pihak kontraktor berkenaan mengimport daripada luar negara. Adakah Yang Berhormat sedar tentang perkara tersebut.

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: Tuan Yang di-Pertua, soalan ini spesifik, saya pun tidak berapa tahu sebab mengenai granite yang diimport ini, saya memang akan kaji dan jawab secara bertulis.

Tuan Husam bin Haji Musa: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Kubang Kerian.

Tuan Husam bin Haji Musa: Terima kasih Tun. Saya hendak minta sedikit penjelasan. Kita tahu bahawa KLIA dibina untuk menjadi *regional hub* untuk rantau ini tetapi saya ingin tahu adakah Kementerian Pengangkutan sedar dari segi persiapan. Kita tidak usah banding jauh, Tun. Lapangan terbang kita dengan Singapura sebagai satu contoh. Di Lapangan Terbang Singapura sebagai satu hub, mereka mempunyai kemudahan yang terkini untuk kemudahan pelanggan-pelanggan. Bagi semua kelas, ekonomi ataupun kelas pertama. Di Lapangan Terbang Singapura, kita boleh lihat skrin yang besar di semua tempat di sudut-sudut penumpang menunggu peralihan kapal terbang. Yang memaparkan berita terkini CNN, BBC, kemudahan Internet, yang percuma dan terbuka kepada semua penumpang untuk domestic atau International dan ini jauh berbeza dengan KLIA. Kita tidak boleh jumpa set komputer yang boleh access kepada Internet untuk domestic flight bagi kelas ekonomi umpamanya. Di ruangan menunggu, penumpang biasa mungkin ada untuk VIP dan untuk pihak penumpang kelas pertama. Jadi kalau kita pergi ke Singapura pun, kita sudah rasa, kita tidak memenuhi ciri regional hub. Kita tidak boleh jadi regional hub dengan cakap regional hub, regional hub, kita mesti ada standard. Bagaimana kita boleh muncul sebagai regional hub dari segi ciri-ciri yang diperlukan oleh penumpang atau pelanggan.

Yang kedua saya hendak tahu, Tun. Kita akan bina National Exhibition and Convention Center dekat Subang. Belanjanya ialah RM1.2 bilion dan saya difahamkan bahawa kontrak ini diberikan kepada Kamunting melalui anak syarikat

atau vehicles investmentnya iaitu Putra Perdana yang kita semua tahu. Kamunting telah diambil alih oleh Mokhzani, anak Perdana Menteri kita. Saya ingin tahu adakah dari segi viability dan keperluan dalam keadaan negara kita sekarang ini, Convention Center ini mustahak untuk kita laksanakan atau boleh ditangguhkan. Bagaimanakah cara kerajaan memberikan projek ini kepada pihak-pihak yang terbabit.

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: Terima kasih Yang Berhormat. Untuk menjadi KLIA sebagai regional hub, penerbangan serantau dalam tempoh 10-15 tahun. Ini yang kerajaan cadangkan. Satu jawatankuasa pemandu telah ditubuhkan untuk melaksanakan plan strategik terhadap tiga aspek penting iaitu:

- (i) menetapkan piawaian perkhidmatan untuk tujuan mencapai mutu perkhidmatan cemerlang di peringkat antarabangsa;
- (ii) memperluaskan rangkaian perkhidmatan dan kekerapan penerbangan di antara KLIA dengan destinasi-destinasi penerbangan antarabangsa yang utama;
- (iii) mengadakan kempen pemasaran dan promosi yang bersepadu di antara KLIA, MAS dan Lembaga Penggalakan Pelancongan Malaysia (TDC).

Cadangan Yang Berhormat untuk menaikkan perkhidmatan di KLIA. Memang ada lambat kalau kita lihat dari dengan izin, kita akan kaji dan kita akan naikan perkhidmatan atau services di KLIA. Mengenai soalan yang kedua, NECC, saya tidak ada jawapan yang tepat di sini, saya akan jawab secara yang bertulis kepada Yang Berhormat.

Tuan Husam bin Haji Musa: Tun, saya hendak kepastian semua janji hendak jawab bertulis ini dilaksanakan. Dalam sidang yang lepas, Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan janji hendak jawab pada saya secara bertulis, siapa yang punya tanah Hospital Sakit Jiwa di Sungai Petani. Sampai hari ini tidak jawab. Satu ingatan sahaja, saya tidak kata yang ini tidak jawab, tetapi saya ingat kena jawab.

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: Tuan Yang di-Pertua, saya akan jawab secara bertulis kepada Yang Berhormat. Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Labuan telah menyentuh jumlah statistik kenderaan di antara Labuan-Menumbok dan sebaliknya. Memang benar angka-angka yang dimaklum adalah purata harian pada tempoh Januari hingga Oktober tahun 2000 iaitu 17 atau 18 kenderaan setiap trip. Jika purata berkenaan diambil, ini adalah yang paling rendah ialah 26% dan

yang paling tinggi ialah 60%. Kementerian tidak memaklumkan angka spesifik pada mana-mana hari yang tertentu seperti yang dijangka semasa musim perayaan dan ada jumlah kenderaan yang lebih dari purata harian dan kurang pada waktu yang lain.

Perkhidmatan feri kenderaan telah diswastakan kepada Labuan Ferry dan Cruises Sendirian Berhad pada tahun 1995. Di antara syarat yang dikenakan ialah syarikat tersebut hendaklah menyerapkan semua pekerja-pekerja yang terlibat dengan operasi feri dan menjalankan perkhidmatan dengan menggunakan vessel kerajaan pada laluan yang ditetapkan secara eksklusif. Syarikat diperlukan membayar sewa pajakan serta menjalankan perkhidmatan feri kenderaan atau penumpang tanpa menaikkan tambang sedia ada. Tempoh perjanjian awal adalah untuk tempoh lima tahun dengan option untuk lanjutan.

Kerajaan Sabah telah melanjutkan kontrak dengan Labuan Ferry dan Cruise Sendirian Berhad untuk menjalankan operasi feri Labuan-Menumbok-Labuan secara eksklusif selama 10 tahun lagi. Dalam tempoh kontrak ini, segala kos penyelenggaraan dan special survey yang diperlukan vessel kerajaan ditanggung oleh Labuan Ferry dan Cruise Sendirian Berhad. Pinjaman kos oleh kerajaan negeri dianggarkan sekitar RM6 juta untuk tempoh 10 tahun dan Labuan Ferry Cruise Sendirian Berhad perlu membeli satu vessel lagi sebagai tambahan dalam masa 2 tahun iaitu pada 1 atau sebelum Julai 2002. Exclusivity untuk laluan dibenarkan bagi jangka masa tersebut kerana mengambil kira faktor kos pelaburan yang bersama dan kalau pulangan pelaburan return on investment dengan izin, pula adalah kecil. Exclusivity ini untuk laluan Labuan-Menumbok adalah hanya untuk feri kenderaan penumpang sahaja. Kementerian sedia memberi timbangan yang sewajarnya kepada operator yang ingin kendalikan perkhidmatan feri penumpang sahaja.

Yang Berhormat Labuan antara lain telah memaklumkan bahawa masalah kemasukan dari Sarawak dan Brunei juga menerusi laut. Kementerian ini masih belum menerima sebarang permohonan tambahan untuk kedua-dua laluan tersebut. Setakat inilah sahaja jawapan dan penjelasan yang dapat diberikan oleh pihak kementerian di atas perkara-perkara yang telah dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat berkenaan.

Sebelum saya mengakhiri ucapan saya, sekali lagi diucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah sudi membangkitkan perkara-perkara berkaitan dengan Kementerian Pengangkutan. Mungkin ada di antara persoalan

yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat itu tidak dapat dijawab sepenuhnya dengan jelas sebagaimana yang dikehendaki atau telah terlepas pandang. Walau bagaimanapun saya mengalu-alukan sekiranya kurang puas hati kepada jawapan yang telah saya berikan tadi dan memerlukan penjelasan yang lebih lanjut, Ahli-ahli Yang Berhormat boleh menghubungi saya dan saya berjanji segala persoalan yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat akan diberikan penjelasan dan perhatian yang sewajarnya, sekian, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Kementerian Kerja Raya

12.35 tgh.

Timbalan Menteri Kerja Raya [Tuan Mohamed Khaled bin Haji Nordin]:

Tuan Yang di-Pertua, saya ucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah menyentuh beberapa perkara mengenai bidang tugas dan tanggungjawab Kementerian Kerja Raya ketika perbahasan Usul Menjunjung Kasih Ke atas Titah Ucapan Yang di-Pertuan Agong.

Tuan Yang di-Pertua, pertamanya saya ingin menjawab soalan yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat bagi Labuan berkenaan dengan bekalan air di Wilayah Persekutuan Labuan. Ingin dijelaskan bahawa pada masa ini hampir 70% dari keperluan bekalan air bersih bagi kegunaan domestik dan industri di pulau tersebut disalurkan melalui paip dasar laut dari loji pembersih air yang berpusat di Tanah Besar negeri Sabah iaitu di Beaufort. Loji dengan kapasiti 8.3 juta gelen sehari tersebut dikendalikan secara penswastan di bawah pengawasan Jabatan Kerja Raya Labuan. Baki 30% bekalan air melalui loji-loji dan tangki-tangki air yang berpusat di pulau itu sendiri.

Untuk makluman Dewan yang mulia ini, masalah kualiti air di Wilayah Persekutuan Labuan adalah disebabkan sistem paip agihan air yang uzur di mana dianggarkan 30% dari paip-paip air yang terdapat di Labuan terdiri daripada jenis simen asbestos iaitu AC paip. Sehubungan itu, di dalam Rancangan Malaysia Kelapan, Kementerian Kerja Raya telah memohon peruntukan sebanyak RM50 juta untuk mengatasi masalah bekalan air di Wilayah Persekutuan Labuan. Kerajaan akan melaksanakan program penggantian paip-paip air lama dan juga program pembaikan retikulasi bagi mengatasi masalah tersebut. Dengan siapnya program tersebut, kerajaan yakin masalah bekalan air dapat diatasi dan memastikan Wilayah Persekutuan Labuan sebagai pusat kewangan pesisir antarabangsa akan terus beroperasi tanpa masalah.

Pada masa ini juga untuk perhatian Dewan, kerajaan melalui jawatankuasa penswastan Unit Perancang Ekonomi Jabatan Perdana Menteri sedang meneliti cadangan untuk menswastakan keseluruhan bekalan air di Wilayah Persekutuan Labuan di dalam satu pakej yang meliputi aspek pengagihan dan kutipan hasil.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat bagi Kuala Kedah ada membangkitkan isu mengenai pembinaan bangunan MATRADE. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat pembinaan bangunan MATRADE telah dijalankan oleh Syarikat Perangsang International Sendirian Berhad yang telah dilantik oleh Kementerian Kewangan secara rundingan terus. Pertambahan kos projek adalah disebabkan pertukaran tapak projek semasa kontrak telah diaward daripada tapak Changkat Pavillion Kuala Lumpur ke tapak Jalan Duta. Ini melibatkan pertukaran kepada skop kerja tapak dan reka bentuk bangunan. Banyak kerja tambahan dan perubahan diperlukan kerana perubahan bangunan, perubahan tapak, permintaan klien dan kehendak pihak berkuasa tempatan. Struktur bangunan dibina berdasarkan cadangan alternatif oleh kontraktor setelah dipersetujui oleh JKR secara *design and build*. Pada penghujung 1998, keretakan telah dikesan pada permukaan lantai yang telah siap dibina. Memandangkan struktur bangunan telah dibina secara design and build, kontraktor berkenaan telah diminta menjalankan kerja pembaikan tanpa tambahan kos kepada kontrak.

Walau bagaimanapun kontraktor hanya menjalankan kerja menurap keretakan dan enggan menjalankan proses strengthen kepada keretakan tersebut. Oleh itu JKR telah melantik kontraktor pakar untuk mengatasi masalah yang dihadapi.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat bagi Rasah ada membangkitkan isu mengenai kesesakan di Lebuhraya Seremban. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pihak PLUS sedang menjalankan kajian secara terperinci dan menyeluruh berhubung dengan cadangan melebarkan Lebuhraya Senawang-Seremban termasuk keupayaan plaza-plaza tol sedia ada. Kajian ini insya-Allah dijangka akan siap pada bulan Jun tahun 2001.

Tuan Yang di-Pertua, akhir sekali saya ingin mengucapkan terima kasih kepada semua Ahli Yang Berhormat yang telah berucap mengenai perkara-perkara di bawah tanggungjawab Kementerian Kerja Raya. Sekian, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Menteri Kewangan.

12.41 tgh.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh [Timbalan Menteri Kewangan]: Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya bagi pihak Kementerian Kewangan mengucapkan berbanyak-banyak terima kasih kepada semua Ahli Yang Berhormat yang telah memberikan pandangan dan cadangan terhadap beberapa perkara di bawah bidang kuasa Kementerian Kewangan semasa membahaskan Titah Ucapan Diraja .

Saya akan memberi penjelasan seberapa banyak yang boleh dengan memberi tumpuan kepada perkara-perkara spesifik. Di mana-mana yang tidak sempat diberi penjelasan, akan tetap diberi perhatian serta mengambil tindakan yang sewajarnya. Berhubung dengan isu pembelian saham MAS oleh kerajaan seperti Yang Berhormat sedia maklum, Yang Berhormat Kementerian Kewangan telah memberikan penjelasan panjang lebar di Dewan yang mulia ini pada 21 Mac, 2001 yang lepas.

Kerajaan mempunyai maklumat berhubung dengan izin, *underlying asset* dan *net tangible asset* serta laporan mengenai kedudukan MAS yang disediakan oleh Bank Pelaburan Antarabangsa. Harga pasaran tidak boleh dijadikan sebagai satu-satunya pengukur nilai sebenar saham. Dalam keadaan semasa di mana pasaran saham BSKL adalah lembap, harga saham tidak mencerminkan nilai sebenar sesuatu saham tersebut. Dalam hal ini potensi dan nilai sebenar MAS adalah jauh melebihi apa yang dicerminkan oleh harga dagangan saham MAS pada masa kini.

Tuan Yang di-Pertua, ingin saya menjelaskan di sini bahawa keputusan kerajaan untuk membeli saham MAS daripada Naluri Berhad bukannya dengan izin, bailout. Sebaliknya pembelian tersebut dibuat atas kepentingan negara. MAS mula mengalami kerugian selepas cukai sebanyak RM256.6 juta dalam tahun kewangan 1997, 1998 dan seterusnya sebanyak RM265.7 juta dalam tahun kewangan 1999 dan 2000. Kerugian ini disebabkan antara lain oleh kadar tukaran asing, kos bahan bakar yang meningkat secara mendadak dan kadar tambang yang rendah bagi sektor domestik yang membawa kerugian bagi sektor berkenaan. Keadaan ini boleh menjejaskan kedudukan kewangan MAS dan prestasinya di Bursa Saham Kuala Lumpur. Kerajaan tidak mahu melihat MAS....

Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak: [Bangun]

Tuan Yang di-Pertua: Ya, ada yang bangun Yang Berhormat.

Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih Timbalan Menteri Kewangan. Yang Berhormat Menteri Kewangan pada masa menyatakan, berhubung dengan kaedah pembelian saham MAS, tidak menyatakan siapakah syarikat yang telah dilantik oleh pihak kerajaan untuk membuat *due diligence*, yang pertama. Yang keduanya, apakah menjadi dasar kerajaan bahawa ketika mana sesuatu syarikat itu untung, maka akan diswastakan dan apabila mengalami masalah kewangan akan diambil alih oleh pihak kerajaan. Apakah itu dasar baru di dalam konteks penswastan ini? Terima kasih.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Terima kasih Yang Berhormat bagi Setiu. Dalam penerangan itu, kita ada Morgan & Stanley telah pun membuat satu penyemakan dan juga dalam keadaan yang sama kita mempunyai MAS ini, kita mempunyai laporan-laporan yang terkini. Selalunya kita minta *quarterly* suku tahun dan mereka telah memberikan laporan *quarterly* yang tepat dan kemudian itu kita ada jawatankuasa-jawatankuasa kita yang mempunyai profesional dan juga daripada Kementerian Kewangan Sabah, Sarawak dan sebagainya. Jadi, hasil daripada inilah kita mendapatkan jumlah perangkaan tersebut.

Yang keduanya, kita lihat juga seperti yang saya katakan dahulu PERWAJA dan juga MAS. Ia merupakan satu industri yang strategik. Pertamanya tentang *stake holder* dan kita tidak hendak kalau boleh nanti strategik-strategik industri ini nanti beralih ke tangan yang lain dan kita dapat menentukan tentang dasar-dasar kita. Oleh kerana itu seperti yang diterangkan oleh Yang Berhormat Menteri Kewangan tempoh hari, bahawa oleh kerana itu kita masuk pembelian saham MAS ini oleh kerajaan.

Tuan Yang di-Pertua, ingin saya menjelaskan di sini bahawa keputusan kerajaan untuk membeli saham MAS daripada Naluri Berhad bukannya dengan izin bailout, sebaliknya pembelian tersebut dibuat atas kepentingan negara dan MAS mula mengalami kerugian selepas cukai, ini sudah ya? Di masa yang sama terdapat pihak asing yang berminat membeli saham MAS yang dimiliki oleh Naluri Berhad. Pembelian saham MAS adalah bagi mengelakkan saham ini terjatuh dalam tangan pihak asing. Harga yang dibayar oleh kerajaan pada RM8.00, tidak habis lagi...

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan Yang Berhormat Timbalan Menteri. Tadi Yang Berhormat ada menyebut bahawa ada pihak asing berminat untuk membeli saham MAS ini. Saya hendak minta

beritahu, pihak asing itu pihak mana, syarikat apa daripada luar itu yang hendak beli? Kalau boleh disebut di dalam Dewan ini.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Yang Berhormat, oleh kerana ini merupakan *commercial implication*, jadi saya akan bagi secara bertulis kepada Yang Berhormat sahaja. Insya-Allah.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Saya minta betul-betul, mesti diberi secara bertulislah

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Ya.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Sangat berminat hendak tahu syarikat asing itu syarikat mana yang berhasrat untuk membeli. Kemudian satu lagi Tuan Yang di-Pertua, saya hendak minta penjelasan. Tadi disebut oleh Yang Berhormat bahawa berasas kepada pasaran saham ini tidak boleh hendak menentukan nilai aset MAS itu sendiri tetapi kenapakah berlaku sewaktu Brunei menjualkan dia punya syer dia dan dibeli kalau tidak silap ingatan saya oleh Kumpulan Wang Amanah Pencen pada waktu itu, kalau tidak silap saya. Dibeli dengan harga RM4.00, kenapa pula pada waktu itu boleh dibeli dengan harga RM4.00 sedangkan untuk MAS ini diberikan semacam satu *special price* iaitu dengan harga RM8.00. Apakah pengukuran dan penilaiannya berbeza antara penilaian dibuat sewaktu yang dibuat oleh Kerajaan Brunei jual kepada KWAP dengan penilaian yang dibuat oleh kerajaan sewaktu hendak membeli balik MAS ini. Terima kasih.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Terima kasih Yang Berhormat. Dalam keadaan transaksi ini, kita melihatkan *willing buyer, willing seller*. Jadi, di sini kita lihat semasa KWAP membeli saham itu ialah RM4.00 pada Brunei dan masa Brunei membeli dahulu pun RM4.00. Ini akadlah, *willing buyer, willing seller*. Tetapi, dalam keadaan ini kalau saya tidak..., kalau kita lihat aset MAS sahaja banyak. Jadi, saya pun terangkan Yang Berhormat apabila orang kampung bertanya saya, dia RM3.60 sama RM8.00 jauh bezanya.

Saya katakan satu kapal terbang Boeing 737 pun sudah RM45 juta. Kita ada 82 kapal terbang pelbagai jenis, takkanlah harganya tidak sampai USD1.00. Jadi, di sini kita lihat bahawa pengalaman-pengalaman kita walaupun misalnya sesuatu industri itu ataupun syarikat itu untung, dari segi bukunya pun untung tetapi kadang-kadang dari segi sahamnya lebih rendah daripada dan syarikat itu boleh memberikan dividen dan sebagainya. Jadi oleh kerana orang kita ini malas, apa yang dia lihat,

dia cuma lihat saham sahaja. Dia tidak lihat buku. Ini yang kita hendakkan, kalau boleh nanti orang-orang kita lebih mampu menganalisislah Yang Berhormat, ya.

Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Setiu bangun.

Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak: Yang Berhormat, apakah jumlah liabiliti sebenar yang ditanggung oleh MAS ketika mana *purchasing* itu dibuat. Berapa sebenarnya liabiliti yang ditanggung oleh MAS sebab cara Yang Berhormat jawab tadi seolah-olah macam kita punya aset itu lebih daripada liabiliti yang ada. Boleh saya tahu berapa liabiliti dan berapa aset pada ketika itu. Terima kasih.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Boleh saya jawab itu secara bertulis? Benda ini banyak di sini, tidak dapat saya hendak jawab. Saya akan lihat daripada segi aset dan liabiliti ya. Tetapi kalau kita lihatkan MAS ini mula rugi apabila kita ada kegawatan ekonomi dan sebelum itu dia sentiasa untung.

Jadi, ini salah satu daripada faktornya dan saya katakan tadi faktor lain pun juga ialah kerana bahan bakar yang naik mendadak dan sebagainya. Ini dalam keadaan perniagaan, perkara-perkara ini *beyond our control*, bukan dalam tanggungan kita dan kalau kita lihat bahawa nilai saham MAS ini tadi daripada Naluri ialah mengenai *controlling block* ataupun *controlling stake* dan diharapkan penjelasan-penjelasan tadi akan dapat menjawab soalan-soalan yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat bagi Tambun, Kepong, Kubang Kerian dan Pendang. Yang Berhormat bagi Jeli pula membangkitkan bilangan kapal terbang yang dimiliki oleh MAS sebelum MAS menjual kepada Yang Berbahagia Tan Sri Tajudin Ramli dan pada masa kerajaan membeli saham MAS daripada Naluri Berhad.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, bilangan kapal terbang yang dimiliki oleh MAS sebelum saham MAS dijual kepada Tan Sri Tajuddin Ramli adalah sebanyak 73 buah. Daripada jumlah ini, sebanyak 20 buah telah pun dijelaskan bayaran hutang pinjaman, manakala selebihnya 53 buah juga dimiliki oleh MAS tetapi dibiayai melalui pinjaman komersial yang mana hutang pinjaman masih belum dijelaskan dengan sepenuhnya. Kenyataan Yang Berhormat bagi Jeli bahawa semua pesawat MAS telah dijual adalah tidak benar sama sekali. Sebaliknya bilangan kapal terbang yang dimiliki oleh MAS pada masa kerajaan membeli balik saham MAS telah meningkat kepada 82 buah dan daripada jumlah ini 23 buah adalah dengan izin *unencumbered* dan 29 buah telah dibiayai melalui pinjaman. Di

samping 82 buah yang dimiliki tersebut, MAS juga mempunyai sebanyak 15 buah bagi kapal terbang yang dipajak.

Ini pengecualian cukai MAS yang telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat bagi Permatang Pauh tentang pengecualian cukai pendapatan bagi tahun 1997 hingga tahun taksiran 2000. Untuk maklumat Yang Berhormat, MAS menyediakan penerbangan antarabangsa dan laluan yang kurang menguntungkan ataupun dengan izin, *less profitable routes*. Di samping itu MAS juga menyediakan perkhidmatan pengangkutan udara dalam negara yang juga merupakan laluan yang tidak dapat memberi pulangan yang menarik.

Mengenai isu tambang penerbangan dari Semenanjung Malaysia ke Sabah dan Sarawak dan sebaliknya yang dikemukakan oleh Yang Berhormat bagi Batang Lupa, kerajaan pada masa kini masih belum bercadang untuk menaikkan tambang penerbangan tersebut. Sekiranya ada cadangan untuk menaikkan tambang penerbangan ke destinasi berkenaan, kerajaan akan menimbangkan dari segi aspek dan implikasi ke atas semua pihak sebelum membuat sebarang keputusan mengenainya supaya mana-mana pihak yang berkenaan tidak akan mengalami kesulitan.

Yang Berhormat bagi Pendang juga telah membangkitkan beberapa syarikat penerbangan asing yang memberhentikan perkhidmatan di KLIA. Sukacita dimaklumkan bahawa perkara itu berlaku bukan disebabkan perkhidmatan yang ditawarkan dan disediakan oleh Malaysian Airport Holding Berhad di Lapangan Terbang KLIA kurang kompetitif tetapi berikutan daripada peningkatan kos operasi syarikat-syarikat tersebut akibat daripada peningkatan harga bahan api yang mendadak di samping itu dengan izin, *alliances* dan *low yields* yang dialami oleh syarikat-syarikat penerbangan adalah juga faktor yang telah mempengaruhi syarikat-syarikat penerbangan memutuskan supaya perkhidmatan di KLIA dihentikan.

Sebaliknya mengikut dengan izin, rating yang dibuat oleh dengan izin, International Air Transport Aviation atau IATA, KLIA menduduki tempat yang dibanggakan berdasarkan perkhidmatan dan kemudahan lapangan terbang yang disediakan. Prestasi KLIA kian meningkat tahun demi tahun dari segi dengan izin, ranking KLIA menduduki tempat yang ke 6 dalam tahun 2001 daripada tempat yang ke 14 pada tahun 1999 dan tempat yang ke 49 pada tahun 1998. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat juga, caj pendaratan yang ditawarkan di Lapangan Terbang

KLIA merupakan kadar yang paling murah berbanding dengan lain-lain lapangan terbang di dunia ini.

Sebagai contoh, caj pendaratan untuk pesawat melebihi 135 tan di KLIA hanya sebanyak USD328.9 sedangkan di Singapura caj pendaratan untuk pesawat melebihi 100 tan ialah sebanyak USD492.36 dan di London caj pendaratan untuk pesawat melebihi 50 tan ialah sebanyak USD440.5.

Kerajaan mengambil berat ke atas pemberhentian perkhidmatan syarikat-syarikat penerbangan lain di KLIA dan kerajaan melalui Kementerian Pengangkutan dan Kementerian Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan serta MAS sedang giat berusaha bagi menarik lebih banyak syarikat-syarikat penerbangan ke KLIA. Dalam pada itu Malaysian Airport Holding Berhad telah membuat kajian untuk menjadikan KLIA sebagai *hub* di rantau ini. MAHB telah mengadakan beberapa persembahan di luar negara bagi mempromosikan KLIA.

Berhubung dengan penggunaan dana awam yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat bagi Tambun, Kubang Kerian dan Kepong untuk membeli saham Time dotCom Berhad (TDC), pelaburan agensi kerajaan seperti Khazanah, KWSP, Danaharta dan KWAP dalam TDC adalah dibuat berdasarkan pertimbangan komersial. Penilaian yang dibuat oleh beberapa firma juruperunding telah mendapatkan nilai TDC dalam lingkungan harga IPO sebanyak RM3.30 sesaham. TDC mempunyai potensi peningkatan nilai berasaskan kepada permintaan yang semakin meningkat terhadap perkhidmatan industri teknologi komunikasi dan maklumat ICT.

Walau bagaimanapun, kejatuhan indeks komposit NASDAQ telah mempengaruhi harga saham di BSKL dan memberi impak negatif ke atas harga TDC semasa penilaian pada 12 Mac, 2001. Dalam keadaan pasaran yang lemah, penilaian TDC menghadapi masalah untuk mendapat penaja jamin dan Danaharta. KWSP dan KWAP telah diminta memberi bantuan memandangkan bahawa Time Engineering Berhad (TEB) syarikat induk TDC mempunyai hutang dengan Danaharta dengan KWSP masing-masing sebanyak RM346.1 juta dan RM590.6 juta. Danaharta dan KWSP bersetuju untuk menjadi penjamin kecil supaya mereka dapat memaksimumkan kadar bayaran balik hutang tersebut ataupun dengan izin *recovery rate* dengan kadar 76% RM81.9 juta tunai dan RM80.04 juta saham iaitu 31.6% ekuiti dan 87%, RM335.98 juta tunai dan RM86.16 juta saham iaitu 3.22%

ekuiti pada harga TDC kini sebanyak RM2.20 saham berbanding dengan tindakan *liquidation* ke atas kumpulan TEB yang kira masing-masing 73.4% dan 27% sahaja.

Penglibatan KWAP adalah dalam bentuk pembelian untuk jangka panjang. KWAP melalui *private placement* menerima RM55,250,000 saham bernilai RM182.33 juta di mana pembelian RM218,541,040 saham bernilai RM721.19 juta adalah disebabkan oleh obligasi penaja jaminan kecil kerana berlakunya *under subscription* menjadikan pegangan ekuiti secara keseluruhan sebanyak 10.82%. Perolehan KWAP diputuskan pada Oktober 2000 di mana keadaan pasaran adalah baik. Indeks Bursa Saham Kuala Lumpur pada masa itu berada lingkungan 750 hingga 790. KWAP tidak menjangka pasaran saham merudum enam bulan selepas keputusan dibuat. Di samping mempertimbangkan komersial, penglibatan KWAP adalah diperlukan bagi memastikan pelaburan Khazanah tidak mengalami kerugian dan hutang-hutang TDC dengan Danaharta dan KWSP dapat dibayar balik seperti mana yang disahkan oleh penasihat pengapungan iaitu Commerce International Merchant Bank Berhad (CIMB). Tanpa taja jamin oleh KWAP, TDC tidak dapat disenaraikan.

Sekiranya IPO ini gagal, TEB tidak akan dapat menyelesaikan hutang dan kedudukan Khazanah, Danaharta dan KWSP akan terjejas di samping memburukkan lagi sektor perbankan dengan masalah hutang tidak berbayar, NPL serta kesan systemic yang semestinya dielakkan.

Berhubung dengan isu yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat bagi Kemaman mengenai pinjaman dari Bank Pembangunan dan Infrastruktur Malaysia Berhad (PBIMB) kepada TDC, sukacita dijelaskan bahawa pinjaman disediakan kepada TEB dan bukannya TDC. Pinjaman yang disediakan adalah pinjaman berjangka tiga tahun yang bercagar, *secured loan* berjumlah RM865 juta bagi tujuan membiayai pembayaran sebahagian kemudahan nota yang terlibat dalam penyusunan semula hutang TEB berjumlah RM450 juta menebus *tranche* pertama bon berjumlah USD berjumlah RM313.5 juta dan penyediaan sokongan kewangan kepada anak syarikat berjumlah RM43 juta.

Berhubung dengan isu yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat bagi Pendang mengenai usaha untuk menyelamatkan STAR dan PUTRA, sukacita dimaklumkan bahawa masalah-masalah kewangan yang dihadapi oleh STAR dan PUTRA disebabkan oleh kekurangan 'reader sheet' dan perbelanjaan modal yang tinggi. Penglibatan kerajaan untuk membantu projek penswastaan LRT bukan

merupakan *bailout* sesuatu syarikat yang tertentu tetapi disebabkan *clause step in* yang termaktub dalam perjanjian konsesi ataupun francais yang memerlukan kerajaan mengambil alih liabiliti syarikat LRT sekiranya terdapat *event of default*. Klausula ini bertujuan untuk memastikan *[Disampuk]*

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Setiu bangun.

Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak: Yang Berhormat Datuk, saya ingin mendapatkan sedikit penjelasan berhubung dengan Bank Pembangunan membiayai Time Engineering yang melibatkan RM865 juta yang mana pada ketika itu Time Engineering telah mempunyai hutang dengan KWSP hampir RM500 juta. Apakah yang disebut tadi ertinya dengan pinjaman daripada Bank Pembangunan tadi untuk melunaskan hutang dengan KWSP, sebahagiannya.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Jadi, kalau kita lihat apa yang dibangkitkan oleh Kemaman bahawa hutang ini diberi tanpa interest atau faedah, kosong faedah tetapi kita lihat bahawa perkara ini tidak betul. Apa yang diberi ialah 3% campur BLR campur servis. Itu akan pergi kepada 75% ke 9%. Jadi, yang mengatakan kosong peratus itu tidak betul.

Di bawah skim penyusunan semula, kerajaan melalui sebuah Special Purpose Vehicle (SPV) akan mengambil alih aset rel STAR dan PUTRA dengan menerbitkan bon berjumlah RM5.5 bilion kepada STAR dan PUTRA yang akan menggunakan bon tersebut untuk menjelaskan pinjaman komersial mereka dan menukarkan pinjaman kerajaan berjumlah RM2.275 bilion kepada ekuiti dalam SPV. Jumlah nilai aset yang akan diambil alih adalah tertakluk kepada penilaian aset oleh juruperunding bebas. Kerajaan kemudiannya akan memajakkan aset yang diambil alih kepada STAR dan PUTRA untuk membolehkan mereka meneruskan perkhidmatan LRT. Pada masa yang sama, kerajaan juga akan mengambil alih tindakan untuk menyusun semula struktur pengangkutan awam bagi merangka satu dasar pengangkutan awam yang bersepadu yang dapat memberi manfaat yang optimum kepada kedua-dua pengguna dan operator pengangkutan awam.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, panjang lagi?

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Ada 22 muka.

Tuan Yang di-Pertua: Ya. Yang Berhormat, kita sambung petang ini ya. Ahli-ahli Yang Berhormat, Mesyuarat ditangguhkan hingga jam 2.30 petang.

Mesyuarat dtempohkan pada pukul 1.00 tengah hari.

Mesyuarat disambung semula pada pukul 2.30 petang.

[Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng] **mempengerusikan Mesyuarat**]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Timbalan Menteri, sila sambung.

2.30 ptg.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan isu yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat bagi Pendang mengenai *capitation grant* dibuat berdasarkan kepada Perkara 109 1(A) Perlembagaan Persekutuan, ianya berbentuk outright grant. Mengikut amalan sekarang pembayaran dibuat kepada semua kerajaan negeri sebanyak dua kali setahun. Capitation grant ini merupakan salah satu daripada tujuh jenis pemberian kerjasama Kerajaan Persekutuan kepada kerajaan negeri yang diperuntukkan di bawah Perkara 109 Perlembagaan Persekutuan. Dakwaan yang mengatakan kelewatan bayaran pemberian ini kepada kerajaan-kerajaan negeri Kelantan dan Terengganu telah menjejaskan kelancaran pelaksanaan projek-projek pembangunan di kedua-dua negeri berkenaan sehingga menimbulkan kesengsaraan dan ketidakselesaan hidup rakyat adalah kurang tepat.

Pada tahun 2000, Kerajaan Negeri Kelantan telah menerima capitation grant sebanyak RM16.4 juta dan ianya hanya merupakan 12.9% sahaja daripada keseluruhan pemberian yang diterima sebanyak RM126.9 juta. Kerajaan Negeri Terengganu pula menerima sebanyak RM11.5 atau 11.9% dalam bentuk capitation grant berbanding dengan keseluruhan pemberian sebanyak RM96.1 juta. Jumlah ini dianggap kecil untuk dijadikan ukuran sebagai kegagalan kedua-dua negeri berkenaan melaksanakan projek-projek pembangunan demi kesejahteraan rakyat. Sebaliknya pada tahun 2000 peruntukan sebanyak RM661.5 juta telah dibelanjakan oleh agensi Kerajaan Persekutuan di negeri Kelantan dan sebanyak RM218.6 juta di negeri Terengganu untuk melaksanakan pelbagai projek pembangunan. Projek-projek pembangunan yang dilaksanakan ini telah meningkatkan tahap sosioekonomi penduduk di kedua-dua negeri yang berkenaan.

Berhubung dengan isu sambutan pelabur luar negara terhadap penjualan bon yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat bagi Kemaman, sukacita dimaklumkan pada tahun 2000, Malaysia pada asalnya bercadang untuk mengeluarkan bon Euro berjumlah RM500 juta. Memandangkan sambutan yang menggalakkan jumlah bon

tersebut telah ditambah kepada RM650 juta Euro. Pada bulan September 2000 Malaysia telah mengeluarkan bon berjumlah USD350 juta.

Walau bagaimanapun, dengan sambutan yang memberangsangkan jumlah pengeluaran bon tersebut telah ditingkatkan lagi sebanyak USD150 juta menjadikan jumlah pengeluaran bon keseluruhan sebanyak USD500 juta. Oleh yang demikian, sambutan luar negara terhadap bon-bon yang dikeluarkan oleh Malaysia adalah sangat baik. Bon-bon tersebut merupakan bon jangka panjang yang akan matang dalam tempoh lima hingga sepuluh tahun. Pada ketika matang tersebut kita tidak...

Tuan Husam bin Haji Musa: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Kubang Kerian bangun.

Tuan Husam bin Haji Musa: Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua dan Yang Berhormat Timbalan Menteri Kewangan. Boleh saya undur sedikit ke belakang Yang Berhormat tentang MAS?

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Yang Berhormat sudah terlepas kapal terbang ni, tidak boleh lagilah. Kita teruskan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat lambat sampai.

Tuan Husam bin Haji Musa: Ya? Apa dia?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Timbalan Menteri kata tak boleh.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Sudah terlepas kapal terbang, tidak boleh lagi dah. Kita tunggu sahaja yang ada sekarang ini. Kalau tidak nanti tidak berkesudahan.

Tuan Husam bin Haji Musa: Sedikit sahaja.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat hendak teruskan, teruskan ucapan.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Ke hadapan sahajalah, kapal terbang tidak boleh undur, dia terus sahaja ke hadapan.

Tuan Husam bin Haji Musa: Depan ada?

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Ke depan.

Oleh yang demikian, pada ketika matang tersebut kita tidak dapat meramalkan tentang kedudukan nilai mata wang USD dan mata wang Euro berbanding dengan Ringgit Malaysia. Sekiranya pada ketika itu nilai Ringgit adalah

kukuh, Malaysia akan memperolehi keuntungan dan demikian jika sebaliknya. Apa yang penting ialah memastikan kedudukan ekonomi negara adalah kukuh supaya mampu untuk membayar balik hutang apabila ianya matang kelak.

Status kes PUNB, berhubung dengan status kes PUNB yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat bagi Kemaman, pihak BPR telah selesai dengan siasatan mereka mengenai penjualan bon tanpa kelulusan kerajaan oleh PUNB dan tindakan seterusnya akan diambil dengan mendakwa mereka yang terlibat sekiranya terdapat bukti penipuan telah dilakukan. Kerajaan telah pun mengambil langkah-langkah yang membantu.....

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat bagi Kemaman.

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: Terima kasih. Soalan saya ialah macam mana bon itu sudah boleh dipasarkan. Ada kelulusan kah internally daripada organization itu sendiri. Saya hendak tanya, daripada organization fasal sudah ada secretarial sign semuanya.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Ya, terima kasih Yang Berhormat. Selalunya apabila bon hendak dijual ke luar negara dia mesti mendapat kelulusan daripada Bank Negara. Dalam keadaan ini Bank Negara tidak meluluskannya dan perkara itu telah pergi ke luar negara. Walau bagaimanapun, BPR sempat mendapatkan balik bon itu belum sempat dijual lagi. Jadi, perkara ini masih lagi dalam BPR dan kita akan serahkan kepada BPR. Kalau nanti Yang Berhormat hendak minta penerangan, kita ada lagi ruang-ruang yang lain, di peringkat Jawatankuasa untuk membentangkan perkara ini.

Kerajaan telah pun mengambil langkah-langkah bagi membantu rakyat menghadapi kedatangan k-ekonomi serta kesediaan menerima dan meneroka teknologi kemahiran dan keusahawanan baru. Antara langkah-langkah yang telah kerajaan ambil termasuk penyediaan pelan induk k-ekonomi yang akan menggariskan strategi-strategi bagi memudahkan peralihan k-ekonomi.

Penubuhan Koridor Raya Multimedia (MSC) yang bertujuan untuk memupuk dan membangunkan teknologi tinggi khususnya teknologi maklumat dan komunikasi di samping memajukan pelbagai aplikasi perdana seperti e-kerajaan, kad bestari, teleperubatan dan sebagainya. Langkah-langkah Belanjawan 2001 yang, antara lain merangkumi peningkatan Program Celik Komputer di kalangan penuntut sekolah

melalui pelarasan sekolah bestari dan pembinaan makmal komputer serta menggalakkan pembelian komputer menerusi pengeluaran caruman KWSP, penubuhan satu lagi tabung modal teroka berjumlah RM500 juta bagi meningkatkan lagi pembangunan industri modal teroka bertujuan membantu keusahawanan dalam bidang teknologi baru serta peningkatan R&D dan pembangunan sumber manusia dan Program Celik Komputer yang bertujuan meningkatkan kesedaran segenap lapisan masyarakat terhadap penggunaan komputer. Program ini dianjurkan secara besar-besaran melibatkan 1,000 orang pada 17 Februari 2001 di mana mereka didedahkan kepada penggunaan komputer. Di samping itu, Institut Latihan Perindustrian di bawah Kementerian Sumber Manusia akan juga mengendalikan kursus komputer pada hujung minggu.

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: *[Bangun]*

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Kerajaan menyedari mengenai cabaran yang akan dihadapi oleh negara dalam era information and communication technology (ICT) masa kini untuk meningkatkan produktiviti dan daya saing negara. Justeru itu, pendekatan terhadap ICT diteruskan selaras dengan hasrat kerajaan untuk mengubah ekonomi negara daripada p-ekonomi kepada keekonomi iaitu satu strategi untuk memperkembangkan pengetahuan information technology (IT) dan membina nilai baru dalam ekonomi untuk meningkatkan produktiviti dan daya saing negara. Bagi memenuhi objektif ini, kerajaan telah mengambil langkah-langkah yang sewajarnya untuk mewujudkan masyarakat celik IT seperti menubuhkan tabung modal teroka yang baru dan mengadakan Skim Pengeluaran Pembelian Komputer (SPPK). Kerajaan mulai 1 April 2000 telah memperkenalkan....

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: *[Mengetuk Pembesar Suara]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat....

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: SPPK secara mudah untuk pencarum dalam usaha untuk mewujudkan masyarakat yang celik IT.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Timbalan Menteri, Kemaman ya.

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: Terima kasih. Mengenai laporan yang dibuat oleh McKenzie Report mengatakan bahawa cubaan Malaysia untuk melancarkan MSC ini is a *flout*. Apakah kerajaan akan *proceed* dengan rancangan Multimedia Super Corridor ini sebab tidak mungkin kalau berdasarkan daripada laporan yang dikeluarkan daripada berita bahawa tak mungkin Malaysia boleh revive this project.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Terima kasih Yang Berhormat. Minggu lepas baru McKenzie Report dibentangkan dalam satu mesyuarat MSC di Putrajaya. Saya juga menghadiri bagi pihak Menteri Kewangan. Dalam laporan berkenaan McKenzie Report mengatakan kalau boleh kita memperkukuhkan lagi tujuh flagship tadi. Pertamanya, flagship yang kita katakan kad bestari, e-perolehan, telemedicine, sekolah bestari dan sebagainya. Jadi, apa yang diharapkan daripada report itu ketujuh-tujuh itu kita memperkukuhkan kembali. Kalau tidak nanti kita akan tergelincir daripada dasar yang telah dibuatkan. Itu McKenzie Report minggu lepas yang telah dibentangkan.

Para pencarum boleh membuat pengeluaran untuk membeli komputer. Ini mengenai komputer untuk diri sendiri atau anak mereka yang masih belajar dan berumur 10 tahun ke atas. Sehingga 28 Februari 2001 seramai 287,699 pencarum telah mengemukakan permohonan untuk mengeluarkan caruman mereka membeli komputer. Dari jumlah tersebut sebanyak 263,132 permohonan telah diluluskan dengan amaun berjumlah RM879.11 juta.

Bagi merangsangkan pertumbuhan ICT seterusnya kerajaan telah meluluskan pelaksanaan projek, dengan izin, Total Hospital Information System (THIS). THIS dianugerahkan kepada sebuah Konsortium Solution Protocol Sdn. Bhd. Konsortium ini dianggotai oleh lima syarikat bumiputera, iaitu Diligent Network Sdn. Bhd. Meditech Sdn. Bhd., IGD Hi-Tech Corporation Sdn. Bhd., Mike Technology Sdn. Bhd. dan CPM Engineering Sdn. Bhd. Ini juga merupakan langkah kerajaan meningkatkan lagi penyertaan syarikat-syarikat bumiputera yang berwibawa dalam menerajui industri ICT. Sekiranya Ahli-ahli Yang Berhormat menyemak rekod dengan Pendaftar Syarikat ia akan menunjukkan bahawa Yang Berhormat Menteri Kewangan....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat bagi Kubang Kerian.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: tidak mempunyai apa-apa saham atau kepentingan sama ada segera, secara langsung atau tidak. Adalah diharapkan pihak pembangkang tidak membuat tuduhan berniat jahat yang melampaui batasan. Berpandulah kepada fakta dan kebenaran.

Tuan Husam bin Haji Musa: Terima kasih Yang Berhormat. Berkenaan dengan pengkomputeran hospital-hospital belanjanya lebih kurang RM1 bilion kalau

tak silap, dan Diligent Network telah dipilih. Saya ingin tahu apakah asas pemilihan syarikat ini, kerana saya difahamkan syarikat ini baru sahaja ditubuhkan.

Yang kedua, saya ingin mendapat penjelasan apa hubungan Diligent Network Sdn. Bhd. yang telah dipilih untuk pengkomputeran hospital ini dengan mana-mana kaum keluarga pemimpin. Sebab saya terbaca satu laporan bahawa syarikat ini berkaitan dengan syarikat Pantai Holdings yang dimiliki ataupun dipengerusikan oleh Encik Mokhzani. Jadi, adakah perkara ini benar ataupun tidak, dan jika sekiranya kebetulan benar, saya ingin balik kepada soalan saya yang pertama iaitu apakah asas pemilihan ini. Mengapa syarikat-syarikat lain yang telah lama beroperasi tidak diberi kesempatan, dan kaedah-kaedah pengurniaan projek ini kepada Diligent Network Sdn. Bhd?

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Terima kasih Yang Berhormat. Kalau kita lihat dari segi ICT kita akan rasa bangga kerana ramai tokoh-tokoh Melayu kita terutamanya anak-anak kita yang baru balik daripada luar negara sangat cenderung dan sangat berminat serta mempunyai *expertist* dalam bidang ICT ini. Problem yang kita hadapi dari segi ini kita dapati banyak anak-anak kita *expert* dalam bidang teknikal tetapi dia kurang dalam bidang pengurusan. Ini masalah kita kalau kita tengok dari segi VC atau *venture capital* yang telah dikendalikan.

Mengenai Diligent Network tadi, Yang Berhormat, saya katakan tadi kita beri kepada lima syarikat bumiputera iaitu secara konsortium. Jadi, kalau dari segi pemilihan kita, kita ada variasi 10% ke-15%. Misalnya, kalau satu projek itu ditender oleh sesuatu penender daripada A,B,C,D, E dan F misalnya kita boleh lari dapada satu ke lima misalnya. Satu, apa kebaikan atau keburukannya dari segi teknikal, dari segi *expertist* yang lain, dari segi kewangan dan sebagainya. Tetapi boleh juga kita bagi kepada yang nombor dua kalau dia mempunyai konsortium di mana konsortium itu apabila dapat dia boleh mengagihkan kepada lebih kurang 50 kontraktor-kontraktor yang lain. Jadi, di sinilah diberikan budi bicara kepada Jawatankuasa Tender untuk melihat bagaimana kita hendak memberikan tender-tender itu.

Seperti mana saya katakan dahulu bahawa tender itu ada merupa....

Tuan Haji Husam bin Haji Musa: [Bangun]

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Saya habis sekejap ya. Tender itu boleh dibagikan kepada beberapa cara. Satu, kita katakan *open tender* iaitu tender terbuka, sesiapa sahaja yang boleh menendernya. Keduanya, *restricted*

tender iaitu tender terhad, dan ketiganya kita katakan *negotiate tender*, tender khusus kalau kita hendak lekas, kalau benda itu rahsia dan sebagainya ini cara kita.

Tuan Haji Husam bin Haji Musa: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya tak hendak belajar teori-teori tender. Saya hendak kepastian, apakah kaedah yang telah dipilih. Yang Berhormat boleh beri justifikasi berasaskan pemilihan tersebut, tetapi *impression*nya ialah bahawa *connected people*, dengan izin, dapat peluang. Pagi ini saya telah sebutkan bagaimana kerajaan telah membangunkan National Exhibition and Convention Centre dekat Subang dengan harga RM1.2 bilion yang telah diperolehi oleh Putra Perdana yang juga dimiliki oleh Kamunting Corporation yang dimiliki oleh Encik Mokhzani. Jadi, ini boleh jadi satu kebetulan. Tetapi *impression*nya ialah bahawa satu pihak yang tertentu yang mempunyai kaitan dengan pihak yang berkuasa mendapat peluang. Ini adalah tidak baik.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Terima kasih. Saya....

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: Sama soalan dengan dia, jadi jawab sekalilah, boleh? Berhubung dengan Diligent Network, selain daripada apa yang diungkitkan oleh Kubang Kerian dari segi teknikalnya *disqualified* sebab pertama ia tidak propose satu *proposal system* yang pernah ada pengalaman yang cuba diofferkan oleh syarikat ini kepada hospital di Malaysia, pasal di dunia ini tidak ada sistem yang telah dipropose dan tidak ada lagi *track record* bahawa sistem itu berjaya dilaksanakan. Jadi, dari segi teknikal is out. Jadi, macam mana seperti mana yang diungkitkan oleh Yang Berhormat bagi Kubang Kerian tadi syarikat ini boleh dapat. Sudahlah ia tidak ada *track record* dan syarikat ini syarikat baru pula. Sekian.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Terima kasih, Yang Berhormat. Saya cuma hendak balik kepada Yang Berhormat bagi Kubang Kerian. Saya kadang-kadang rasa pelik jugalah. Kita manusia ini bermasyarakat, kita kenal antara satu sama lain. Tidak semestinya kalau seseorang itu jadi Perdana Menteri atau saya besok manalah tahu jadi menteri, saya tak boleh berkenalan dengan orang lain. Itu satu, bahawa kita ini *gregarious animal*, dengan izin, bahawa kita bermasyarakat. Kalaulah misalnya, anak Perdana Menteri pun kalau dapat, dia mempunyai kebolehan misalnya, adakah dia berdosa kerana dia menjadi anak Perdana Menteri yang tidak boleh mendapat apa-apa juga perniagaan kerana bapa dia Perdana Menteri, jadi dia tak boleh buat apa-apa perniagaan. Jadi, ini kita kena tengok.

Beberapa Ahli: [Menyampuk]

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Tidak. Saya hendak tanya itu dahulu. Adakah kita berasa syukur ataupun kita rasa gembira kalau anak Perdana Menteri itu kerana dia anak Perdana Menteri dia mempunyai keupayaan tetapi dia boleh menjadi sami Buddha, potong rambut, pakai kuning dan minta sedekah dari rumah ke rumah. Saya katakan tak patut. Jadi, kita saya katakan tadi sifat keterbukaan dan kita mempunyai jawatankuasa dan jawatankuasa ini akan melihat *competency* ini.

Tuan Husam bin Haji Musa: Terima kasihlah Yang Berhormat. Yang Berhormat tadi kemu kakan satu soalan, saya kena jawablah iaitu adakah....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Tak payah jawablah.

Tuan Husam bin Haji Musa: Ya.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Minta penjelasan.

Tuan Husam bin Haji Musa: Penjelasan, minta maaf Tuan Yang di-Pertua. Saya terkejut dengan *remark* yang telah dikemukakan. Kita tidak berkata bahawa jika dia anak Perdana Menteri dia tak dapat projek. Tetapi kita kena ikut same rule, rule yang sama untuk semua players. Itu yang mustahak. Kalau dia masuk dan dia ada merit dan dia dapat kerana meritnya, kelayakannya yang lebih daripada orang lain mengikut prosedur biasa, silakan. Yang kita dok bingung sekarang ini ialah kerana sebaliknya, player tertentu dikecualikan daripada rule ini.

Time dotCom misal kata, saya ingin dapat kepastian adakah Kumpulan Wang Amanah Pencen telah mendapat nasihat Kementerian Kewangan untuk menjadi under-writer kepada Time dotCom yang semua orang tahu sahamnya akan *under-subscribe*, dengan izin. Kalau dia belajar sedikit mesti dia tahu saham Time dotCom ini tak akan dibeli, sebab itu public tak beli.

Jadi, breach of rule di sini, pelanggaran undang-undang ini telah berlaku bukan dalam satu kes, dalam banyak kes, sebab itu kita ketengahkan. Kalau ada pengecualian satu dua kes, okay, kita boleh diam. Tetapi oleh kerana banyak breach of rule di sini berlaku yang kebelakangan ini telah melibatkan kepentingan negara, kami kena bercakap dan kerajaan kena datang beri jawapan yang munasabah. Dalam Kumpulan Wang Amanah Pencen, satu excuse sahaja yang diberikan, satu alasan sahaja, dia kata bahawa kumpulan ini agak over subscribe, mana boleh macam itu.

Semua orang tahu under subscribe, macam mana Kumpulan Wang Amanah Pencen yang ada lembaga, ada penasihat, ada pakar ekonomi di bawah

Kementerian Kewangan, di bawah Menteri Kewangan yang berwibawa, di bawah Timbalan Menteri Kewangan yang cekap, yang saksama boleh membuat satu keputusan pelaburan yang tidak munasabah.

Saya hendak dapat tahu berapakah kerugian on paper sekarang untuk Kumpulan Wang Amanah Pencen kerana lapan hari pertama dibuka dia sudah rugi RM348 juta within eight days, ini national interest. Kita kena tahu dan kerajaan kena datang berikan penjelasan yang munasabah.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Terima kasih Yang Berhormat. Saya cakap tadi, saya tidak hendak mengulang balik, saya sudah terangkan mengenai KWAP, mengenai Danaharta, mengenai KWSP tentang Time dotCom ini dan kalau Yang Berhormat hendak tengok balik, tengok balik dalam *Hansard* nanti ya.

Mengenai perkara yang dikatakan tadi perlanggaran, saya mintalah Ahli-ahli Yang Berhormat kalau dapat memberikan penerangan kerana saya pun tidak ada di dalam jawatankuasa itu, tetapi saya tahu dalam jawatankuasa kita selalunya fair playing, maknanya sekarang ini kita boleh saya katakan tadi 20% kita boleh lari daripada harga itu murah kerana perkara-perkara berikut dan kita tulis di situ mengapa kita pilih dan sebagainya. Ini transparent ya, jadi saya tahulah kalau misalnya Yang Berhormat ada inside information yang saya tidak tahu.

Tuan Yang di-Pertua, pembiayaan venture capital yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Batang Lumar membangkitkan pembiayaan visi telah pun dibuka kepada pasaran terbuka khususnya melalui penyelarai syarikat visi di Malaysia Exchange of Securities, Dealing dan Automated Quotation Berhad (MESDAQ). Walau bagaimanapun, oleh kerana projek visi tidak mempunyai track record, maka pembiayaan visi biasanya dibuat melalui venture capital company atau VCC atau pelabur individu yang dikenali sebagai business angle.

Untuk tujuan itu, kerajaan telah menyediakan insentif cukai bagi pembiayaan VCC khususnya di peringkat start up, sit capital dan early stage financing yang telah pun diterangkan semalam oleh Timbalan Menteri Kewangan.

Di dalam Belanjawan 2001 kerajaan telah mengumumkan penubuhan Tabung Modal Teroka dengan peruntukan kerajaan sebanyak RM500 juta. Kerajaan telah memutuskan supaya tabung ini diletakkan di bawah Kementerian Kewangan dan diuruskan oleh sebuah syarikat Menteri Kewangan (Diperbadankan) bagi memudahkan kerajaan untuk memantau perkembangan aktiviti syarikat di samping

menjamin penyaluran dana dibuat secara lebih berkesan dan efisien serta memastikan ianya disalurkan kepada sektor-sektor menjadi keutamaan kerajaan sahaja.

Bagi tujuan ini kerajaan sedang dalam proses dan sedang menubuhkan sebuah syarikat untuk menguruskan dana tersebut.

Industri modal teroka masih baru di Malaysia dan bagi menggalakkan pertumbuhan

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Parit Sulong.

Datuk Ruhanie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih. Saya sangat berminat mengenai soal modal teroka atau venture capital ini. Saya menerima banyak rungutan daripada pasaran bahawa sekarang ini modal teroka untuk usahawan ICT yang dikeluarkan menerusi beberapa institusi kewangan tertentu yang telah pun diberi amanah oleh pihak kerajaan, agak sukar untuk usahawan-usahawan ICT bumiputera menerima ataupun mendapat modal teroka dari institusi-institusi berkenaan dan di antara rungutan yang amat lumrah adalah oleh kerana pegawai-pegawai yang ditugaskan untuk membuat kajian ataupun assessment, dengan izin, ke atas syarikat-syarikat ICT baru ini, ini dakwaan yang disampaikan kepada saya, adalah pegawai-pegawai yang tidak bersimpati dengan perkembangan usahawan ICT bumiputera.

Ada satu contoh yang harus Yang Berhormat Timbalan Menteri Kewangan siasat bagaimana sebuah syarikat yang terkemuka di Singapura membuat satu syarikat baru di Malaysia boleh mendapat modal teroka daripada Kerajaan Malaysia. Kalau Yang Berhormat hendak detailnya, saya boleh beri secara di luar daripada itu. Tetapi inilah kecuaihan atau disengajakan perkara-perkara seperti ini.

Sebuah syarikat Singapura datang ke Malaysia, dia buat joint venture dengan Malaysia, dia dapat syarat capital, dapat venture capital daripada Kerajaan Malaysia. Terdapat beberapa rungutan yang saya pun tidak puas hati sehingga hari ini dari segi venture capital yang ada di bawah MDC begitu juga dikatakan bahawa pegawai-pegawai yang competent, yang melaksanakan assessment ke atas sesuatu pinjaman itu adalah dengan izin, bukan saya hendak perkauman, adalah pegawai-pegawai bukan Melayu yang mungkin tidak bersimpati ataupun mungkin lebih simpati kepada bukan Melayu dalam hal ini.

Mahukah kerajaan memastikan dalam Dewan yang mulia ini, bahawa Malaysian Venture Capital Management yang akan diwujudkan oleh Kementerian Kewangan itu akan terbebas dari seluruh rungutan-rungutan yang sekarang ini amat terlalu lantang disuarakan oleh ICT bumiputera pada waktu ini. Terima kasih.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat. Kalau saya berani mengatakan di sini hasil daripada Yang Berhormat membangkitkan sesi lepas bahawa banyak venture capital yang hendak dipinjam tidak dapat diperolehi, oleh kerana itulah kali ini kita bawa ke Kementerian Kewangan di bawah MKD.

Suka juga saya menyatakan di sini bahawa kita akan menarik balik daripada Bank Industri dan Teknologi Malaysia Berhad peruntukan itu dan kita bawa ke bawah MKD dan diharapkan, insya-Allah, perkara-perkara Yang Berhormat bangkitkan itu akan dapat kita atasi.

Industri modal teroka masih baru di Malaysia dan bagi menggalakkan pertumbuhan industri ini kerajaan telah mengambil langkah yang lebih fleksibel untuk menyediakan insentif cukai kepada syarikat modal teroka. Galakan semasa yang diberikan kepada syarikat modal teroka ditingkatkan melalui pengecualian cukai sepenuhnya ke atas semua sumber pendapatannya di peringkat pendapatan berkanun dan tempoh pengecualian diberikan selama sepuluh tahun atau mengikut tempoh hayat dana yang mana lebih rendah.

Pada masa ini satu badan khusus yang mengawal selia aktiviti-aktiviti syarikat modal teroka akan ditubuhkan, pengawal seliaan ke atas syarikat-syarikat ini hanya terhad kepada keperluan mendaftar dan mengemukakan laporan tahunan kepada Bank Negara Malaysia. Kerajaan bersetuju bahawa kawal selia di atas industri modal teroka perlu diperluaskan lagi dan ia seharusnya merangkumi tanggungjawab untuk membangunkan industri tersebut dengan lebih giat lagi.

Dalam hubungan ini, kerajaan pada 22 Februari 2001 telah melancarkan Pelan Induk Pasaran Modal atau CMP yang mana industri modal teroka merupakan salah satu elemen yang akan dikaji di bawah CMP tersebut. Selaras dengan pelancaran tersebut, kerajaan pada ketika ini sedang dalam proses untuk mewujudkan *one-stop-agency* untuk menyelaraskan pembangunan industri ini.

Pemberian projek secara, dengan izin, direct negotiation yang saya katakan tadi, merupakan langkah sementara kerajaan bagi menjana pertumbuhan ekonomi

semasa kemelut ekonomi 1998/1999. Langkah ini ternyata berjaya menggerakkan perkembangan ekonomi yang diharapkan.

Walau bagaimanapun, kaedah utama pemberian projek ialah melalui tender dan pemberian secara rundingan terus telah pun diberhentikan sejak bulan Jun 2000. Kementerian hanya mempertimbangkan permohonan projek secara rundingan terus atas permintaan kementerian-kementerian dan atas alasan-alasan yang kukuh sahaja. Kerajaan sama sekali tidak menimbang sesuatu perolehan untuk kepentingan korporat atau individu tertentu.

Perolehan kerajaan diuruskan berdasarkan kepada prinsip dan kaedah yang telah ditetapkan termasuk kriteria pemilihan harga teknikal dan keupayaan syarikat. Di samping itu, pertimbangan yang dibuat seperti dengan cara rundingan terus ke atas suatu perolehan adalah untuk mempercepatkan pelaksanaan projek supaya dapat menjamin pertumbuhan ekonomi dan meningkatkan kesejahteraan rakyat.

Manakala pembinaan projek laluan di Sungai Klang yang telah menyebabkan berlakunya banjir, kerajaan sedang mengatasinya melalui projek tebatan banjir.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai isu Formula 1 yang kurang mendapat sambutan pada tahun ini berbanding pada tahun 2000 yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat bagi Pendang. Ini berlaku disebabkan dengan izin, lay of period yang terlalu singkat di mana Formula 1 pada tahun sebelumnya berakhir pada 22 Oktober 2000, manakala pada tahun 2001 Formula 1 diadakan sekali lagi dalam tempoh masa lima bulan daripada tarikh tersebut iaitu daripada 16 hingga 18 Mac 2001.

Sambutan yang berkurangan daripada penonton asing juga disebabkan Formula 1 pada tahun ini diadakan di luar musim cuti tahunan di negara-negara Barat dan adalah terlalu awal untuk mereka melancong ke luar negeri.

Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan tentang kurangnya dana asing dalam pasaran yang dikaitkan dengan tahap tadbir urus korporat yang rendah seperti mana yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat bagi Kelang, Bursa Saham Kuala Lumpur (BSKL) sentiasa menjalankan kajian dari masa ke semasa berkaitan peraturan-peraturan berhubung dengan urus niaga saham.....

Tuan Husam bin Haji Musa: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat Timbalan Menteri, Kubang Kerian bangun.

Tuan Husam bin Haji Musa: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Saya ingin mendapat sedikit penjelasan, Formula 1. Kita tahu Malaysia Airports Holding

Berhad (MAHB) terlibat dengan Formula 1 sedangkan ini di luar daripada core business dengan izin, Malaysian Airport.

Saya ingin tahu adakah perkara ini akan diteruskan pada masa-masa yang akan datang sedangkan Malaysia Airport adalah mempunyai fokus perniagaan yang totally difference daripada apa yang mereka libatkan. Dan ini telah mengakibatkan Malaysia Airport mengalami kerugian. Bolehkah kementerian ini mengkaji semula kedudukan dan peranan ataupun penyertaan Malaysia Airport Holding Berhad?

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Terima kasih, Yang Berhormat. Pertanyaan Yang Berhormat itu juga telah pun kita bincangkan semalam di Post Cabinet, Kementerian Kewangan dan kita akan mengambil tindakan seterusnya.

Pada masa sekarang tindak-tanduk Ahli Lembaga Pengarah Syarikat tersenarai adalah di bawah bidang kuasa beberapa pihak berkuasa seperti Pendaftar Syarikat dan Suruhanjaya Sekuriti dan BSKL hanya berkuasa ke atas Ahli Lembaga Pengarah Syarikat tersenarai sahaja.

Dengan penguasaan peraturan penyenggaraan yang baru dan berkenaan pengarah dan tadbir urus korporat yang akan dikuatkuasakan pada 1 Jun 2001, BSKL diberi kuasa untuk mengambil tindakan terhadap mana-mana Ahli Lembaga Pengarah Syarikat tersenarai yang melakukan kesalahan di bawah peraturan ini.

Perlu dinyatakan di sini tanggungjawab Ahli Lembaga Pengarah Syarikat tersenarai seperti termaktub dalam peraturan penyenggaraan BSKL hanya berkaitan pendedahan ataupun disclosure sahaja. Se kiranya ada mana-mana syarikat tersenarai atau Ahli-ahli Lembaga Pengarahnya melakukan kesalahan di bawah bidang kuasa BSKL, maka tindakan sewajarnya akan diambil seperti denda, celaan awam (public reprimand) atau celaan persendirian (private reprimand). Dan sekiranya kesalahan itu di luar bidang kuasa BSKL, maka BSKL akan rujuk perkara tersebut kepada pihak berkenaan.....

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Kemaman.

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: Terima kasih, Yang Berhormat. Tadi Yang Berhormat sebut bahawa kesusahan untuk mendapat dana modal dan sebagainya untuk menerokai BSKL dan juga pengawasan daripada Securities Commission ini.

Pertamanya, adakah ini berkaitan dengan tindakan beberapa buah syarikat yang tidak mematuhi ataupun to make their schedule of payment dengan izin, menyebabkan bahawa pelabur-pelabur takut untuk subscribe IPO dan sebagainya yang cuba dilistingkan oleh syarikat-syarikat di Malaysia. Dan juga kerana banyak 'assumption' diberikan kepada syarikat-syarikat tertentu semasa penyenaraian yang dibuatkan seperti trigger of general offer dan sebagainya ini diberi assumption kepada sesetengah syarikat yang menyebabkan pelabur-pelabur tidak yakin bahawa Securities Commission ini dapat menjalankan tanggungjawabnya dengan telus. Sekian.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Terima kasih, Tuan Yang di Pertua. Kita ada di sini Capital Market Master Plan Malaysia. Kalau Yang Berhormat hendak tengok nanti saya berikan.

Di sini kita menyatakan bahawa apa yang selalu dibangkitkan oleh pelabur-pelabur asing ialah tentang corporate governance dan ketelusan. Dan di sini kita telah pun membuat satu pembaharuan di mana Program Pembaharuan Undang-undang AC diberikan kepada dua fasa. Fasa pertama telah pun selesai, yang meminda Akta Suruhanjaya Sekuriti 1993 sesi lepas. Pindaan tersebut telah dikuatkuasakan pada 1 Julai 2000. Ianya menggariskan dan memperkemarkan tanggungjawab AC dan ROC dalam hal yang berkaitan dengan prospectus bagi aktiviti pengumpulan dana dan terbitan sekuriti.

Sesi Parlimen bulan Jun nanti dijadualkan bagi Fasa 2, pembaharuan undang-undang ini iaitu fasa ini akan melibatkan pembaharuan undang-undang mengenai penzahiran berterusan ataupun dengan izin, continuous disclosure dan akan menghendaki Juruaudit melaporkan kepada AC atau BSKL mengenai pelanggaran undang-undang sekuriti dan kehendak penyenaraian.

Jadi, pindaan kepada Polisi dan Garis Panduan Terbitan Sekuriti AC telah pun dibuat dan melaksanakan cadangan Jawatankuasa Kewangan bagi mengelakkan pernyataan ekuiti oleh Pengarah Bukan Eksekutif dan sebagainya.

Jadi, selalunya yang dibangkitkan kalau kita pergi seminar ke luar-luar negara yang dibangkitkan ialah corporate governance. Dan sekarang kerajaan telah pun membuat melalui Capital Market Master Plan (CMM) dan kita harapkan perkara ini dapat kita atasi.

Di dalam peraturan BSKL penyenaraian BSKL akan dikuatkuasakan pada 1 Jun 2001.....

Tuan Haji Abdul Hamid bin Abdul Rahman: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat bagi Sungai Benut.

Tuan Haji Abdul Hamid bin Abdul Rahman: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Saya ingin bertanya, sebentar tadi Yang Berhormat menyatakan ada beberapa tindakan telah diambil terhadap Lembaga Pengarah beberapa syarikat yang tersenarai di BSKL.

Jadi, saya ingin tahu adakah Yang Berhormat mempunyai maklumat berhubung dengan berapa ramai yang telah diambil dan apakah bentuk-bentuk tindakan dan juga kesalahan-kesalahan yang telah dikenal pasti yang menyebabkan mereka ini diambil tindakan. Sekian, terima kasih.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Terima kasih, Yang Berhormat. Maklumat yang sama telah pun saya minta kepada pegawai BSKL pagi tadi sampai sekarang tidak diterima. Saya akan beri secara bertulis. Terima kasih.

Pada masa sekarang ini di dalam Peraturan Penyenaraian BSKL yang dikuatkuasakan pada 1 Jun 2001, banyak peraturan baru dikenal pasti berkaitan tahap tadbir urus korporat ataupun corporate governance syarikat yang tersenarai. Ini seperti yang termaktub dalam Bab 15 yang antara lain mengehendaki syarikat tersenarai:

- (i) melantik lebih ramai pengarah bebas ataupun independence directors, sekurang-kurangnya satu pertiga daripada jumlah Ahli Lembaga Pengarah Syarikat;
- (ii) mematuhi kriteria yang lebih ketat berkaitan pelantikan pengarah bebas;
- (iii) meningkatkan tugas dan tanggungjawab Ahli Jawatankuasa Audit (Audit Committee) Syarikat;
- (iv) menghantar Ahli Lembaga Pengarah Syarikat menjalani latihan dari masa ke semasa; dan
- (v) memastikan Ahli Lembaga Pengarah Syarikat menghadiri sekurang-kurangnya 50% mesyuarat syarikat dalam satu tahun.

Ingin ditegaskan di sini bahawa BSKL sentiasa memantau dan memastikan pematuhan terhadap peraturan penyenaraian oleh syarikat tersenarai dan Ahli Lembaga Pengarahnya. Penyiasatan yang sewajarnya akan dilakukan oleh BSKL

jika terdapat pelanggaran kepada peraturan berkenaan serta tindakan sewajarnya akan diambil.

Tuan Yang di-Pertua, beberapa orang Ahli Yang Berhormat telah membangkitkan beberapa isu mengenai pengurusan ekonomi makro. Sebagai latar belakang Keluaran Dalam Negeri Kasar (KDNK) telah meningkat sebanyak 8.5% pada tahun 2000, didorong oleh peningkatan sektor perkilangan dan perkhidmatan serta permintaan luar yang terus kukuh.

Keadaan inflasi negara terus rendah iaitu 1.6% sementara pasaran buruh telah bertambah baik, kedudukan akaun semasa imbalan perdagangan telah mencatatkan lebihan dan rizab luar negara juga stabil.

Walau bagaimanapun, pertumbuhan KDNK bagi tahun 2001 dijangka lebih rendah daripada 7% yang dibuat dalam Belanjawan 2001 berikutan kelembapan ekonomi Amerika Syarikat. Semalam Yang Amat Berhormat Perdana Menteri balik semalam telah pun menerangkan langkah-langkah mengenai kelembapan ekonomi Amerika Syarikat dan apa tindakan-tindakan proaktif yang akan kita ambil.

Ahli Yang Berhormat bagi Batang Lupa telah bertanya tentang jumlah pertumbuhan pinjaman yang diberikan oleh bank di mana walaupun transaksi banyak dilakukan, tetapi pertumbuhan dari segi pinjaman sebenar belum meningkat. Untuk makluman Yang Berhormat sebanyak RM131.7 bilion pinjaman baru telah diluluskan oleh sistem perbankan dalam tahun 2000. Dari segi pengeluaran *disbursement* sebanyak RM357.3 bilion kemudahan kredit yang telah diluluskan telah dikeluarkan dalam tahun 2000.....

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: *[Bangun]*

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: manakala pembayaran balik pinjaman pula sebanyak RM345 bilion

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat.

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: Terima kasih, Yang Berhormat. Mengenai menghadapi kelembapan ekonomi akibat daripada kejatuhan ekonomi Amerika ini.

Saya hendak tanya kerana kita ini bersaing dengan negara-negara lain seperti India, China dan sebagainya untuk juga memasarkan barangan mereka. Sebagaimana yang kita ketahui bahawa India adalah pengeluar barang-barangan IT yang banyak, yang dipasarkan di Amerika dan mereka telah memberi kesanggupan untuk membeli soya bean in 'return' untuk jual barangannya.

Begitu juga China sanggup membeli gandum dan sebagainya in return beli barang dia dan Vietnam dan sebagainya membeli barang-barang equipment, machinery dan sebagainya.

Di Malaysia ini, apa yang boleh kita tawarkan kepada Amerika untuk menarik mereka supaya membeli barang kita. Kalau kita tidak dapat *compete* apa yang negara-negara lain ada tidak mungkin kita dapat pasarkan barang-barang kita ke pasaran yang kompetitif sekarang ini. Sekian.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Terima kasih, Yang Berhormat. Kalau misalnya gandum, soya bean dan sebagainya, saya rasa Menteri Perusahaan Utama telahpun pergi ke Rusia dan sekarang ini kita ada senarai yang mana kita buat *counter trade*, kita akan bagi di bawah POCPA, akan sampai sekarang, di mana kita akan jual minyak kelapa sawit dan *in return* kita akan dapat sesuatu yang lain.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Timbalan Menteri, panjang lagikah ucapan?

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Lagi 5 muka.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Berapa muka?

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: 5 muka lagi. Mengenai kita hendakkan apa yang dibangkitkan di sini supaya kita akan *pump priming*, iaitu kita akan membanyakkan lagi projek-projek kerajaan supaya dapat kita meng*activate* ekonomi dalaman secara lebih dinamik. Jadi, saya rasakan ini kita memerlukan satu kuliah yang khaslah kalau kita hendak tengok dahulu perkara ini kerana kita akan melihat dari segi dua senario. Pertama, senario daripada segi *base line scenario*, kalau misalnya Amerika Syarikat dan keduanya, kita katakan *very bad scenario*, *crash landing* di Amerika Syarikat.

Apakah tindakan-tindakan yang kita ambil? Di sini kita akan melihat dari keseluruhannya, dari segi *policy analysis*, analisa dasar. Jadi, banyak yang boleh kita mainkan untuk melihat kedua senario ini tadi.

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: Tindakan yang akan diambil seperti mana yang telah dicadangkan itu merupakan sebagai satu tindakan yang akan *create*, meninggikan lagi hutang dalam negara, *in the long run effectnya* lagi buruk kalau ekonomi Amerika tidak *recover*. Jadi, memburukkan lagi keadaan, saya nampak dari segi *short termnya*.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Terima kasih, Yang Berhormat. Kalau ditengokkan dari segi Amerika Syarikat, mereka mengatakan *second half*, setengah tahun yang kedua, mereka akan pulih balik. Kita membuat *pre-anti measures* yang telah dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan kita rasakan dengan cara ini dapat kita mengatasi masalah-masalah yang berkenaan.

Dari segi *private investment*, dengan izin, dan *investment* dalam negara, pencarian kita banyak, kita yang paling tinggi sekali hampir 39% ke 40%, simpanan kita. Jadi, kita tidak payah hendak meminjam luar negara, duit ada dalam negara, itu pasalnya kalau dahulu pun bila orang hendak suruh kita jual bon, kita tidak hendak. Tetapi oleh kerana kita melihat apakah *bench mark* kita sahaja yang kita jual bon kita di Europe dan juga di Amerika Syarikat dan mendapatkan pulangan yang bagus, itu hanya untuk *bench marking* sahaja.

Ahli-ahli Yang Berhormat, Batang Lutar telah pun menyarankan tadi tentang pertumbuhan pinjaman, saya ingat sudah habis situ. Beberapa ahli Yang Berhormat telah membangkit isu mengenai kejatuhan harga kelapa sawit dan kesannya terhadap pekebun-pekebun kecil, saya menyifatkan perkara ini sebagai satu krisis negara. Memang kerajaan sangat prihatin mengenai masalah yang dihadapi oleh pekebun-pekebun kecil berhubung dengan cadangan Ahli Yang Berhormat bagi Klang supaya subsidi kebun kelapa sawit ditingkatkan. Sukacita dimaklumkan bahawa Program Bantuan Khas Tanaman Semula kepada pekebun-pekebun kecil yang diputuskan baru-baru ini, kerajaan telah bersetuju dan berikan galakan sebanyak RM1,000 sehektar diberi kepada pekebun-pekebun kecil bagi tanaman kelapa sawit.

Tindakan yang diambil oleh kerajaan untuk menyelamatkan ekonomi pekebun-pekebun kecil kelapa sawit adalah seperti berikut:

- i. memperkenalkan skim pengecualian cukai untuk eskport minyak sawit mentah (CPO);
- ii. memberikan kemudahan kredit kepada negara luar yang ingin beli minyak sawit melalui *Palm Oil Credit Payment Arrangement*, ini yang saya katakan tadi POCPA;
- iii. Skim Pinjaman Modal Tanaman Semula Kelapa Sawit Pekebun Kecil;

- iv. memberi pengecualian duti eksport sebanyak 5% ke atas eksport minyak sawit yang diproses;
- v. menghantar misi perdagangan dan teknikal ke luar negara;
- vi. mengadakan perdagangan timbal-balas, *counter trade*, dengan izin;
- vii. usaha-usaha ke arah mempelbagaikan kegunaan minyak; dan
- viii. bantuan khas tanaman semula pada pekebun-pekebun kecil.

Ahli Yang Berhormat bagi Tambun telah meminta penjelasan mengenai rizab negara

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: [*Bangun*]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Timbalan Menteri, Kemaman bangun.

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: Salah satu daripada cara untuk menjual kelapa sawit ini yang ditawarkan kepada Vietnam ialah untuk membeli beras daripada Vietnam. Jadi, selain kita hendak cuba *resolve* masalah peneroka kelapa sawit ini, dengan tawaran yang telah diberikan kepada Vietnam, kita *create another problem* kepada padi *planter*. Sudahlah masalah lambakan beras dalam negara sekarang ini, sekarang ini Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri pula menawarkan jualan kelapa sawit untuk membeli beras pula lagi daripada Vietnam. Ini memburukkan lagi penanam padi sekarang ini. Sekian.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Terima kasih. Dari segi dasar polisi, analisa dasar, kita kena buat *the right mix*, kita katakan tadi bahawa ekonomi kita terbuka dan kita pula di negara ASEAN dan sebagainya. Kalau misalnya kita menjual minyak kelapa sawit tentulah mereka harapkan apa pula beri kepada kita. Jadi, di sinilah dari segi analisa dasar kita kena mencari *the right mix*, ini yang paling penting yang saya katakan tadi.

Datuk Ruhanie bin Haji Ahmad: [*Bangun*]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Parit Sulong.

Datuk Ruhanie bin Haji Ahmad: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Masalah kelapa sawit ini, saya membangkitkan satu persoalan di sini iaitu apakah langkah segera yang boleh diambil untuk membantu pekebun-pekebun kecil kelapa sawit. Yang Berhormat ada mengatakan bahawa kerajaan meluluskan sekian juta

ringgit untuk membantu pekebun-pekebun kecil yang mempunyai kebun sawit ataupun pokok sawit lebih 25 hektar untuk menanam semula.

Maklumat daripada akar umbi, saya sampaikan ke Dewan Rakyat ini, Tuan Yang di-Pertua, bahawa majoriti pekebun-pekebun kecil sawit Melayu tidak akan menyahut seruan kerajaan supaya menanam semula. Mereka tidak termampu untuk melaksanakan walaupun dengan RM1,000, mereka masih lagi menyimpan kebun itu, kalau dapat sekali tuai RM60 pun tidak apa. Jadi, kalau ini berlaku, bermakna peruntukan itu akan hanya disambar oleh pekebun-pekebun kecil bukan Melayu.

Kalau ini berlaku dalam tempoh 5 tahun akan datang pekebun-pekebun kecil bukan Melayu akan mempunyai satu ladang atau kebun kecil sawit dengan pokok yang segar dan boleh mengeluarkan hasil yang lebih. Sedangkan pekebun-pekebun kecil sawit Melayu pula akan menjadi lebih mundur. Ini kita akan mencipta satu jurang yang lebih besar, perbezaan di antara pekebun-pekebun kecil sawit Melayu dan bukan Melayu.

Jadi, pertanyaan saya di sini, Tuan Yang di-Pertua, apakah skim yang mahu dibuat oleh kerajaan atau diketengahkan oleh kerajaan untuk membantu pekebun kecil sawit dalam keadaan harga amat merosot sekarang. Adakah kerajaan pernah berbincang mengenai hal ini dengan pekebun-pekebun kecil sawit ataupun menerusi wakil-wakil mereka, menerusi pertubuhan-pertubuhan peladang kawasan dan sebagainya, supaya apa yang dilakukan oleh kerajaan adalah serasi dengan kehendak akar umbi itu sendiri. Terima kasih.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Terima kasih, Yang Berhormat. Kalau kita lihat dari segi – saya masih lagi menyebut analisa dasar – kalau kita lihat seseorang itu, kalau dia sudah turun dia punya pendapatannya, kementerian-kementerian lain akan masuk terutamanya kita sudah cakapkan hari itu kepada pekebun-pekebun kecil, kalau boleh kita pelihara lembu atau kambing di bawah ladang kelapa sawit.

Yang keduanya, kita ada bermacam-macam lagi dasar yang kita buat dan akhir sekali saya rasakan, kita lihat baru-baru ini pun, Ahli-ahli Yang Berhormat ada yang mengatakan bahawa orang menjaga kelapa sawit ini, dia menjadi tauke, itu pasal *operation cost* sahaja lebih tinggi. Jadi, kita hendakkan kalau boleh orang kampung bekerja biarlah bekerja lebih, 8 jam, walaupun perkara ini sensitif tetapi kita hendakkan supaya mereka jangan jadi tauke, mereka bekerja sendiri dan kita

hendakkan perkara-perkara kepelbagaian tanaman, kepelbagaian aktiviti ekonomi akan dapat dirangsangkan.

Datuk Ruhanie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, saya masih lagi tidak puas hati dengan jawapan pihak kerajaan mengenai langkah yang harus dilaksanakan untuk membantu pekebun kecil sawit, bukannya pengeluar dan pengeksport minyak sawit. Langkah pihak atas iaitu menstabilkan eksport minyak sawit memang betul, memang baik tetapi ini pekebun kecil sawit ini.

Kawan saya dari Sri Gading, kawasan dia pun beribu-ribu ekar pekebun sawit dan negeri Johor, majoriti pendokong-pendokong UMNO yang besar di Johor adalah pekebun ladang kecil sawit. *[Tepuk]* Adakah kerajaan mahu mengambil satu langkah yang enteng, sambil lewa ataupun mahu membincangkan perkara ini dengan wakil-wakil di pihak akar umbi? Ini yang saya tanyakan.

Masalah ini masalah yang benar (real), masalah yang sedang berlaku semasa. Adakah kerajaan mengambil satu pandangan yang serius, satu langkah yang menyeluruh dan berkesan ataupun hanya atasan dan sambil lewa sahaja? Itu sahaja pertanyaan. Terima kasih.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Yang Berhormat, kita ada satu Jawatankuasa Kabinet mengenai perkara ini yang mengandungi tiga kementerian – Kementerian Pertanian, Kementerian Perusahaan Utama dan juga Kementerian Luar Bandar. Jadi, salah satu daripada apa yang saya katakan tadi ialah hasil daripada perbincangan yang dibuat oleh tiga kementerian tadi.

Yang keduanya, saya katakan tadi, ini juga hasil daripada perbincangan kita dengan backbencher yang mengatakan ramai juga pekebun-pekebun kecil, dia tidak mengusahakan kebunnya sendiri.

Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Ini Shah Alam, mana pula datang ini?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, saya ingin memaklumkan ada lagi 19 buah kementerian menunggu untuk memberikan jawapan mereka. Jadi, dari segi masa...

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Jadi, saya pendekkan sahaja.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat cubalah.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Yang Berhormat bagi Kemaman telah mendakwa bahawa hutang negara sekarang ini telah melebihi RM1 trilion. Sukacita saya menjelaskan hutang negara ialah hutang yang ditanggung oleh negara ini berikutan daripada pinjaman yang diperolehi daripada sumber-sumber luar negara. Pada akhir tahun 2000, hutang negara berjumlah RM165 bilion, jauh lebih kecil daripada yang didakwa oleh Yang Berhormat. Sebenarnya dasar pengurusan hutang kita sangat konservatif. Jika digunakan petunjuk-petunjuk yang selalu digunakan untuk mengukur tahap pengurusan hutang, petunjuk bagi negara ini sangatlah rendah. Misalnya, kadar khidmat hutang iaitu perbandingan antara hutang negara dan pendapatan eksport bagi mengukur keupayaan melunaskan hutang dengan menggunakan pendapatan dari luar negara adalah rendah iaitu 5% sahaja. Tahap kritikal yang biasanya digunakan ialah....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Kemaman bangun.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: 5%.

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: Siang-siang sudah berdiri. Terima kasih. Yang saya sebut yang RM1 trilion itu melibatkan hutang oleh pihak swasta, awam dan Kerajaan Persekutuan. Apa yang Yang Berhormat sebut tadi lebih tinggi daripada yang saya quote tadi. Saya kata Kerajaan Persekutuan, RM123.7 bilion sahaja tetapi Yang Berhormat kata tadi ialah sudah RM160 bilion. Maknanya hutang sekarang ini lebih tinggi lagi. Ini jawapan yang dibuat oleh Menteri Kewangan pada 12 haribulan kepada persoalan yang dikeluarkan oleh Yang Berhormat bagi Kota Bharu. Ini bukan fakta yang diputarbelitkan.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Oleh kerana kita katakan bahawa fakta-fakta mengenai ini lebih *fluid*. Saya pun ada yang mutakhir ini yang menunjukkan RM165 bilion....

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: Sektor swasta, awam dan Kerajaan Persekutuan. Bukan yang Yang Berhormat jawab tadi hanyalah Kerajaan Persekutuan. Yang saya sebut ini adalah semua.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Apabila kita tengokkan dari segi conventional, apabila kita mengatakan tentang hutang negara, kita lebih

menumpukan kepada hutang luar negara. Ini dibuat oleh World Bank dan juga ADB. Kita mengambil *difference* itu.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Sri Gading.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Ini soalan penghabisan Dato' jawablah. Selepas itu, gulung sahajalah. Semasa kegawatan ekonomi yang mula-mula menyerang negara kita pada 1997 dahulu, kalut orang. Tiba-tiba bekas Menteri Kewangan yang juga bekas Timbalan Perdana Menteri menaikkan kadar faedah bank dan memotong Belanjawan. Sekarang ni pula, semalam saya begitu happy, dalam kegawatan kerajaan Amerika Syarikat (US), kerajaan menambahkan pula Belanjawan kita dan sebagainya. Saya hendak tanya, apakah dasar kita sekarang ini?

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Ini yang kita katakan dasar *fund priming* tadi iaitu dalam masa kegawatan, kita akan lebih mengutamakan, meng*activate economic activity* negara supaya dapat dia berputar.

Jadi, akhirnya saya sekali lagi ingin mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat-Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian.

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: Sekejap Dato', ada lagi. Satu last.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Tidak payahlah.

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: Last, last. Okay. Berdasarkan daripada fakta daripada seperti mana yang disebutkan bahawa ada beberapa buah negara yang apabila menghadapi ekonomi merudum, menggunakan kaedah yang digunakan oleh IMF dan sebagainya dan ada banyak negara yang selamat daripada krisis ekonomi Amerika dan ada juga yang menghadapi masalah seperti Indonesia dan Rusia di mana dia mengambil pakej IMF tetapi tidak mengikut *prescription* mereka, mengakibatkan mereka tidak dapat pulih ekonomi dia, sedangkan negara-negara yang *strictly follow the prescription of IMF*, dia jauh lebih baik daripada Malaysia seperti Korea, Thailand dan Brazil. Teruk Malaysia sekarang ini *compared to them*.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Yang Berhormat, di negara-negara yang lain itu banyak *fire sale* ya. Maksudnya banyak orang luar membeli...

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Ya.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: ...oleh kerana pengorganisasi kewangan, perbankan dan sebagainya lebih murah sekarang ini. Dan kita alhamdulillah...

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Sedikit sahaja.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: ...dengan cara kita, kita dapat mengatasi masalah itu.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Sedikit hendak tambah. Saya nampak Yang Berhormat bagi Kemaman ini macam dia membela dasar tertentu dan orang tertentu. Bukan lebih kepada mengutamakan keutuhan dan kebaikan kita rakyat Malaysia. Yang Berhormat bagi Kemaman ini takut ada undang di sebalik batu.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Alhamdulillah, dengan kita lihat negara-negara jiran yang meminjam duit daripada IMF dengan syarat-syarat yang begitu ketat, mereka terjerumus ke dalam kegawatan ekonomi yang teruk jika dibandingkan dengan kita.

Yang Berhormat, kerajaan mengalu-alukan pandangan yang bernas termasuk daripada pembangkang...

Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed: Beri cadangan sedikit.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: ...yang kita percaya.....

Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed: Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Saya hendak berbalik kepada rintihan yang disampaikan oleh Yang Berhormat bagi Parit Sulong dan juga Sri Gading, adakah untuk membantu pekebun-pekebun kecil ini, dengan izin, *the immediate*, supaya pihak kerajaan menyediakan satu peruntukan khas, contohnya, menyediakan peruntukan sebanyak RM500 jutakah atau RM1 bilionkah untuk membantu kepayahan dan kesusahan oleh pekebun-pekebun kecil ini. Soalan yang khusus.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Dalam perbincangan kita tempoh hari, kita telah menguntukkan RM1,000 sehektar. Jadi, kita boleh kalikanlah dengan berapa banyaknya pekebun-pekebun kecil. Terima kasih Yang Berhormat. Sekian.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Menteri Pembangunan Wanita dan Keluarga, sila beri jawapan.

3.28 ptg.

Menteri Pembangunan Wanita dan Keluarga [Dato' Hajah Shahrizat binti Abdul Jalil]: Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan terima kasih di atas pandangan-pandangan serta cadangan-cadangan yang telah diutarakan oleh beberapa Ahli-ahli Yang Berhormat terutama dari Arau, Pendang, Permatang Pauh, Petaling Jaya Utara, Bukit Mertajam, Kelang, Parit dan Sepang mengenai penubuhan Kementerian Pembangunan Wanita dan Keluarga serta isu-isu wanita dan keluarga yang perlu diberi perhatian oleh kementerian ini.

Saya amat menghargai semua pandangan dan cadangan-cadangan tersebut dan perkara yang diutarakan itu akan dikaji dengan mendalam oleh kementerian untuk dijadikan asas perancangan hala tuju dan strategi pembangunan wanita dan keluarga.

Untuk makluman Yang Berhormat, sebagai sebuah jentera kerajaan yang bertanggungjawab ke atas pembangunan wanita dan keluarga, kementerian di antara lain berperanan memberi nasihat serta mempengaruhi penggubalan undang-undang dan dasar pembangunan negara supaya keperluan asas dan kepentingan strategik wanita diperdanakan dalam semua undang-undang dan dasar-dasar tersebut.

Kementerian akan memberi tumpuan kepada isu-isu wanita dan keluarga seperti yang telah dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat termasuklah kemiskinan di kalangan wanita terutama wanita sebagai ketua keluarga termasuk ibu tunggal, penyertaan wanita dalam pasaran buruh, keganasan dan eksploitasi...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat.

Dato' Hajah Shahrizat binti Abdul Jalil: terhadap wanita...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Menteri.

Dato' Hajah Shahrizat binti Abdul Jalil: ...undang-undang dan peraturan-peraturan yang mendiskriminasikan wanita serta isu-isu mengenai keibubapaan dan pembangunan keluarga.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Sri Gading.

Dato' Haji Mohamad bin Haji Aziz: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya hendak ucap tahniah kepada Menteri baru kita ini. Menteri, Menteri baru, orang lama, berpengalaman dan saya yakin dan percaya beliau akan mampu menjalankan tugas dan amanah ini dengan sebaik-baiknya. Ini rekod.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ini bukan soalan.

Dato' Haji Mohamad bin Haji Aziz: Ini pembukaan. Mukadimah Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Okay terus.

Dato' Haji Mohamad bin Haji Aziz: Ibu tunggal ini perkataan ini sebenarnya perkataan baru, istilah baru. Sebenarnya definisi ibu tunggal itu apa? Janda? Kalau janda kaya apakah ibu tunggal. Definisi ibu tunggal ini. Kita cakap ibu tunggal, ibu tunggal siapa yang sebenarnya ibu tunggal ini yang termasuk dalam kategori yang layak menerima bantuan agaknya. Apa pula bantuan kepada bapa tunggal, ibu tunggal apakah ...[Disampuk] Ibu tunggal lain pula. Terima kasih .

Dato' Hajah Shahrizat binti Abdul Jalil: Tuan Yang di-Pertua, setakat ini kita tidak adalah lagi program untuk bapa-bapa yang tunggal. Tetapi untuk ibu tunggal Ahli Yang Berhormat, kita tidak ada definisi yang rasmi tetapi di antara wanita-wanita yang diberi pengiktirafan sebagai ibu tunggal ialah mereka pertama, yang ditinggalkan dan diceraikan oleh kaum bapa yang disayangi. Keduanya, wanita-wanita yang menjadi ketua rumah di mana suami sakit, maka tidak dapat mengetuai isi-isi keluarga itu. Ketiga, wanita di mana telah pun kematian suaminya. Jadi dia jandalah itu. Dan keempat, wanita yang tidak ada tempat perlindungan apabila suaminya sakit misal kata. Jadi dia jadi ketua keluarga. Jadi di antara wanita-wanita yang mendapat bantuan kerajaan adalah mereka yang di bawah naungan definisi ini.

[Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan mesyuarat*]

Tuan Husam bin Haji Musa: Tun sudah masuk. Tuan Yang di-Pertua, saya ingin dapat penjelasan sedikit. Apabila seorang perempuan yang berkahwin kemudian suami dia meninggal, dia dapat pencen suami dia kalau suami dia bekerja dengan kerajaan, kakitangan kerajaan. Peraturan yang ada sekarang bila dia hendak kahwin baru dia tidak dapat pencen. Jadi, adakah kementerian sudah buat kajian berapa lama masa yang diambil dan apakah agak-agak pandangan kementerian ini terhadap kes itu iaitu supaya dia kahwin pencen dia dapat, suami baru pun dapat. Jangan tinggal dia tunggal sampai bila-bila.

Dato' Hajah Shahrizat binti Abdul Jalil: Tuan Yang di-Pertua, Alhamdulillah ada jugalah perkara-perkara yang dapat kita setuju di antara kerajaan dan pembangkang. Dan kalau kementerian baru ini dapat mengorak langkah yang baru perpaduan begini, saya rasa negara ini selamatlah. Yang Berhormat memang saya setuju dengan pendapat Yang Berhormat. Walaupun setakat ini kerana

kementerian ini terlalu baru sangat, kita tidak dapat membuat apa-apa lagi kerana pihak kementerian perlu mengadakan kajian, apakah risiko ataupun peruntukan kewangan yang diperlukan kalau kerajaan membenarkan bahawa semua wanita di mana suaminya telah meninggal, kalau dia hendak kahwin lain, kalau dibenarkan, apakah risiko kewangan kepada kerajaan.

Keduanya, adakah pengaruh-pengaruh ataupun elemen-elemen yang dibangkitkan daripada kebenaran ini. Jadi walau bagaimanapun pihak kementerian menerima banyak permintaan daripada wanita-wanita yang kadangkala teraniaya kalau dia janda di usia muda lainlah daripada kaum bapa itu banyak sekali pun boleh, satu round ya. Maknanya saya berpendapat bahawa ini adalah isu yang harus diberi perhatian oleh kementerian dan insya -Allah akan kita memberi perhatian yang sewajarnya.

Tuan Husam bin Haji Musa: Tuan Yang di-Pertua, saya hendak tahu dari segi prinsip. Apabila seorang kahwin dan suaminya meninggal dia mendapat hak pencen. Atas apa prinsip pula bila dia kahwin, hak dia terbatal. Dari segi prinsipnya hak mesti terus. Tidak usah kiralah implikasi kewangan semua itu. Itu perkara lain. Prinsipnya ialah hak dia terus, walaupun dia sudah kahwin. Apa pandangan kementerian ini.

Dato' Hajah Shahrizat binti Abdul Jalil: Ahli Yang Berhormat, tadi saya sudah katakan bahawa pihak kementerian mengambil satu pendekatan yang positif. Cuma kita perlu ada kajian yang lebih mendalam dan saya rasa bahawa isu ini akan dapat ditangani dengan sebaik mungkin dan secepat mungkin. Tuan Yang di-Pertua, bagi meneruskan ucapan saya...

Tuan Yang di-Pertua: Ada yang bangun. Yang Berhormat bagi Sri Gading bangun.

Dato' Hajah Shahrizat binti Abdul Jalil: Okay last, lepas ini saya rasa tidak bolehlah saya hendak beri laluan kepada sesiapa. Terima kasih.

Dato' Haji Mohamad bin Haji Aziz: Terima kasih. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya rasa dasar sekarang ini paling baik. Kalau suami mati, isteri dapat pencen. Kalau isteri dia pula berkahwin, pencen ini pindah kepada anak. Kalau terus dapat kepada isteri saya bimbang isteri ini berkahwin dengan muda, terpengaruh dengan suami muda, duit pencen pergi ke suami, anak-anaknya belanja sekolah terabai. Jadi dasar yang ada pada hari ini kerajaan sudah buat cukup baik,

cukup cantik. Jangan diubahlah. Saya berbeza sedikit dengan pendapat Yang Berhormat Menteri.

Dato' Hajah Shahrizat binti Abdul Jalil: Ahli Yang Berhormat, sebab itu saya kata benda ini perlu dikaji dengan mendalam supaya dapat kita pihak kerajaan dapat lihat dari segi positifnya dan negatifnya. Namun begitu saya berpendapat bahawa kaum bapa dan kaum wanita kita sama, rakan seiring sejalan. What is good for the man, dengan izin, should be equally good for the woman. Itu sahaja. Terima kasih Yang Berhormat ya.

Tuan Yang di-Pertua, saya menyedari bahawa struktur organisasi kementerian di peringkat Persekutuan dan negeri perlu disusun dengan baik untuk meningkatkan lagi keberkesanan jentera kerajaan mengenai wanita dan keluarga. Sehubungan dengan itu...

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Yang Berhormat bagi Larut bangun pula.

Dato' Hajah Shahrizat binti Abdul Jalil: Yang Berhormat bagi Larut, last one dengan izin.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Terima kasih. Saya hendak tanya sedikit sahaja. Minta penjelasan kepada Yang Berhormat Menteri baru ini tentang peruntukan kementerian. Berapa banyak yang telah diluluskan untuk kementerian yang baru ini. Mungkin sesetengah hendak tahu jugalah, berapa yang telah diperuntukkan kepada kementerian baru ini dalam Belanjawan. Kerana saya difahamkan kementerian ini diwujudkan selepas kita meluluskan Belanjawan Negara. Jadi minta penjelasanlah.

Dato' Hajah Shahrizat binti Abdul Jalil: Tuan Yang di-Pertua, buat masa ini pihak kementerian sedang membuat perancangan untuk memohon peruntukan daripada pihak Perbendaharaan. Jadi dalam masa saya kiralah setengah tahun ini kita akan beroperasi dengan peruntukan yang diberi untuk Jabatan HAWA dan LPPKN yang sedia ada. Terima kasih Yang Berhormat.

Tuan Yang di-Pertua, sehubungan dengan itu saranan Yang Berhormat bagi Arau sangatlah dihargai dan saya ingin memaklumkan bahawa penyusunan struktur akan dilaksanakan sebaik sahaja mendapat kelulusan agensi-agensi pusat.

Berkaitan cadangan agar Majlis Penasihat Kebangsaan mengenai delegasi wanita dalam pembangunan NASIWID disusun semula bagi meningkatkan keberkesanannya sebagai sebuah Majlis Penasihat kepada kerajaan, suka saya mengambil kesempatan ini untuk memaklumkan bahawa perkara ini juga sedang

dalam kajian kementerian. Struktur, fungsi dan peranan NASIWID akan diperkukuh untuk meningkatkan lagi keberkesanan badan penasihat ini. Kementerian juga akan melipat ganda usaha untuk memastikan penyertaan wanita dalam semua sektor meningkat ke tahap yang lebih baik termasuk penyertaan wanita di peringkat membuat keputusan selaras dengan saranan Yang Berhormat bagi Sepang.

Dalam hubungan ini, kajian dan pemantauan mengenai status penglibatan wanita dalam semua sektor akan dijalankan secara berterusan terutamanya untuk tujuan penyediaan rancangan-rancangan pembangunan Lima Tahun Malaysia dan kajian separuh penggal rancangan-rancangan tersebut. Untuk tujuan ini kementerian juga sedang mengambil langkah-langkah untuk mengukuhkan sistem pengurusan maklumat dan data dengan memastikan pengumpulan dan penganalisan data adalah mengikut pecahan jantina dengan izin, gender desegregated data oleh pihak-pihak terbabit.

Mengenai saranan Yang Berhormat bagi Arau dan Sepang supaya program-program yang memberi manfaat kepada wanita dan keluarga dilaksanakan, saya ingin menjelaskan bahawa kementerian sedang merancang dan menyelaraskan pelaksanaan program-program pembangunan wanita dan keluarga bertujuan bukan sahaja untuk meningkatkan taraf hidup wanita tetapi juga meningkatkan sumbangan mereka terhadap proses pembangunan negara serta mewujudkan institusi keluarga Malaysia yang sejahtera dan bahagia, insya-Allah.

Saranan Yang Berhormat bagi Arau dan Kapar mengenai pengukuhan program pembangunan ibu tunggal juga akan diberi perhatian. Malahan antara kumpulan wanita yang diberi keutamaan sebagai kumpulan sasaran program-program kementerian ialah ibu-ibu tunggal dan keluarga yang diketuai oleh wanita. Untuk membantu meningkatkan peluang dan kebolehan wanita dalam kumpulan ini dalam pelbagai bidang, beberapa program dan projek khas telah dijalankan oleh kementerian dengan kerjasama agensi-agensi kerajaan yang lain, badan-badan bukan kerajaan, institusi pengajian tinggi dan sektor swasta.

Program-program termasuk program mempertingkatkan pendapatan ibu tunggal seperti latihan dalam bidang keusahawanan, pengeluaran dan pemprosesan makanan serta teknologi maklumat dan komunikasi. Di samping itu, kumpulan ini juga diberi pendedahan dan bimbingan untuk memperjuangkan hak-hak mereka di sisi undang-undang serta khidmat sokongan motivasi dan psikologi

untuk mengukuhkan keyakinan dan jati diri mereka di dalam pelbagai aspek kehidupan sendiri dan peranan mereka sebagai pembimbing keluarga.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat bagi Arau telah menyarankan supaya isu-isu mengenai keibubapaan serta pembangunan fizikal, emosi dan mental kanak-kanak perlu diberi perhatian. Saya ingin menyatakan bahawa isu-isu ini sememangnya diberi perhatian dalam program dan aktiviti kemasyarakatan yang dijalankan. Lembaga Penduduk dan Pembangunan Keluarga Negara (LPPKN) melalui aktiviti latihan dan pendidikannya telah menyediakan pakej yang dinamakan 'Kasih' yang terdiri daripada lima modul latihan untuk melatih dan menyalurkan maklumat berkaitan dengan bagaimana ibu bapa dapat berfungsi dengan baik bagi mewujudkan suasana keluarga yang bahagia. Salah satu modul ialah modul keibubapaan anak kecil atau belaian kasih.

Mengenai saranan Yang Berhormat bagi Arau supaya peranan LPPKN dikaji semula agar agensi ini dapat memenuhi keperluan semasa. Suka saya memaklumkan bahawa kajian penstrukturan semula organisasi ini sedang dilaksanakan dan kini berada di peringkat akhir kajian.

Tuan Yang di-Pertua, kementerian ini telah ditubuhkan dengan objektif untuk memastikan perspective gender diambil kira dalam semua proses pembangunan negara. Saya amat yakin penubuhan kementerian ini akan memesatkan lagi proses pembangunan wanita dan pengukuhan institusi kekeluargaan di negara ini dan pandangan Yang Berhormat bagi Permatang Pauh akan diberi perhatian oleh pihak kementerian.

Saranan Yang Berhormat bagi Petaling Jaya Utara untuk mengkaji semua akta supaya tidak mendiskriminasikan wanita akan diteliti dengan mendalam oleh kementerian. Sebagai sebuah badan penyelaras, kementerian akan mengambil segala langkah yang perlu bagi menyemak dan meneliti pelbagai undang-undang dan peraturan yang mempengaruhi semua aspek kehidupan wanita yang memberi kesan kepada keharmonian keluarga. Malahan usaha ini sememangnya telah dilaksanakan secara berterusan sejak pembentukan jentera kerajaan mengenai wanita pada awal tahun 1980-an.

Tuan Yang di-Pertua, cadangan Yang Berhormat bagi Bukit Mertajam supaya satu undang-undang mewajibkan majikan menyediakan pusat asuhan kanak-kanak di tempat kerja adalah satu syor yang baik dan akan dikaji secara bersama dengan pelbagai agensi kerajaan yang lain seperti Jabatan Peguam

Negara, Kementerian Sumber Manusia dan Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat.

Mengenai cadangan Yang Berhormat bagi Kelang supaya kementerian melaksanakan program bagi mengubah pandangan dan sikap orang ramai terhadap wanita. Usaha-usaha telah pun dilaksanakan oleh kementerian untuk meningkatkan kepekaan semua golongan terhadap peranan penting wanita di dalam pembangunan negara. Program-program ini termasuklah kursus perspective gender dalam pembangunan yang telah dilaksanakan dengan kerjasama agensi-agensi kerajaan yang lain serta program peningkatan kepekaan gender di kalangan anggota sektor awam dan swasta yang dijalankan bersama-sama dengan badan-badan bukan kerajaan.

Saya juga ingin mengucapkan terima kasih di atas saranan Yang Berhormat bagi Kelang supaya dilantik seorang Timbalan Menteri dan Setiausaha Parlimen untuk kementerian ini. Perkara ini akan diutarakan kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri untuk perhatian beliau.

Saya ingin merakamkan ucapan terima kasih kepada Yang Berhormat bagi Parit yang mengutarakan persoalan mengenai eksploitasi wanita sebagai bahan pameran. Kementerian memandang berat tentang perkara-perkara ini dan akan terus menggiatkan usaha untuk menyedarkan pelbagai pihak terutama kaum bapa dan juga golongan wanita itu sendiri bahawa wanita tidak harus dieksploitasikan untuk tujuan tersebut. Kementerian juga akan terus memberi perhatian serius kepada isu-isu pelacuran dan sumbang muhrim dan akan mengambil langkah-langkah yang perlu bagi menangani masalah-masalah ini dengan kerjasama agensi-agensi kerajaan dan badan-badan bukan kerajaan yang berkaitan dan Ahli-ahli Yang Berhormat bersama. Isu-isu yang kritikal untuk kesejahteraan dan kemajuan wanita harus mendapat perhatian yang positif dari semua termasuk kaum bapa di dalam usaha kerajaan untuk 'memperdanakan' ataupun mainstream isu-isu wanita.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mengambil kesempatan ini untuk sekali lagi merakamkan setinggi-tinggi penghargaan dan ucapan terima kasih kepada semua Ahli Yang Berhormat yang telah mengalu-alukan penubuhan Kementerian Pembangunan Wanita dan Keluarga. Insya-Allah, saya dan semua kakitangan daripada kementerian tersebut akan bekerja keras dengan penuh komitmen untuk menentukan nasib wanita Malaysia sentiasa terbela. Sekian, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri.

3.46 ptg.

Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri [Dato' Seri Rafidah Aziz]: Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya ingin mengucapkan terima kasih kepada semua Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah memberi teguran, cadangan dan juga pandangan yang membina semasa membahaskan usul Titah Ucapan Diraja mengenai perkara-perkara yang ada hubung kaitnya dengan bidang kuasa Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri dalam usaha untuk meningkatkan pencapaian kemajuan industri dan ekonomi negara.

Izinkan saya memberi jawapan ke atas beberapa perkara dan isu penting yang telah pun dibangkitkan.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat bagi Kapar ingin mengetahui akan kesan kelembapan ekonomi Jepun dan Amerika Syarikat kepada Malaysia khususnya kepada eksport Malaysia dan juga usaha kerajaan untuk mengekalkan pelaburan asing atau dengan izin, foreign direct investment serta merangka strategi untuk meningkatkan daya saing negara dalam menghadapi globalisasi dan liberalisasi.

Tuan Yang di-Pertua, Amerika Syarikat dan Jepun merupakan rakan dagangan utama Malaysia. Eksport Malaysia ke Amerika Syarikat menyumbang sebanyak 20.5% dari jumlah eksport tahun 2000 iaitu meningkat sebanyak 8.8%. Peningkatan eksport ini didorong oleh peningkatan eksport barang-barang utama iaitu elektrik dan elektronik yang merangkumi sebanyak 76.6% daripada eksport ke Amerika, bahan kimia 1.8%, petroleum 12% dan juga minyak sawit 0.7%. Eksport ke Jepun pula menyumbang sebanyak 13% daripada jumlah eksport tahun 2000. Jumlah eksport ke Jepun pada tahun lepas telah meningkat sebanyak 23.8% dan eksport barangan utama yang mencatatkan peningkatan adalah termasuk gas nitrogen cecair yang merangkumi sebanyak 87.4% eksport kita, semi conductor dan integrated circuit, dengan izin, sebanyak 19.6%, alat ganti mesin memproses data automatik dan mesin pejabat sebanyak 36% kandungan dan mesin memproses data automatik sebanyak 27% serta veneer dan papan lapis sebanyak 18% daripada eksport.

Kerajaan sedar bahawa kelembapan ekonomi Amerika Syarikat dan juga Jepun akan ada sedikit-sebanyak memberi kesan kepada prestasi ekonomi

Malaysia. Usaha yang berterusan sentiasa diambil sebagai langkah untuk meningkatkan daya saing Malaysia dan mempelbagaikan pasaran eksport. Sehubungan dengan itu, kerajaan telah pun mengumumkan beberapa langkah bagi membendung kesan-kesan kelembapan ekonomi Amerika Syarikat dari segi belanjawan kerajaan, dasar pelaburan dan ekuiti asing. Di samping itu, perhatian juga diberikan kepada pembangunan Industri Kecil dan Sederhana dengan pelaksanaan dana pembiayaan bagi pemulihan dan pembangunan IKS.

Kerajaan juga akan terus meningkatkan usaha menambahkan kemasukan pelaburan asing ataupun dengan izin, foreign direct investment ke dalam negara dan juga meningkatkan kerjasama dengan pihak swasta. Di antara strategi untuk menarik kemasukan pelaburan asing termasuklah memperkenalkan pakej insentif istimewa yang merangkumi insentif fiskal dan bukan fiskal mengikut keperluan syarikat bagi menarik pelaburan dalam projek-projek yang berteknologi tinggi dan berinsentif modal bagi mengeluarkan produk-produk yang mempunyai nilai tambah yang tinggi dan memberi kesan spin-off, dengan izin, yang ketara kepada ekonomi negara.

Kedua, melanjutkan tempoh kelonggaran dasar ekuiti dalam sektor perkilangan sehingga 31 Disember 2003 di mana pelabur asing dan tempatan dibenarkan memegang 100% ekuiti tanpa dikenakan syarat eksport.

Kerajaan juga melanjutkan tempoh kelonggaran syarat eksport sehingga 31 Disember 2003 di mana syarikat dibenarkan menjual hingga 100% keluaran mereka di pasaran tempatan. Selain daripada itu kerajaan menggalakkan penubuhan Ibu Pejabat Operasi (Operational Headquarters), Pusat Perolehan Antarabangsa (International Procurement Center) dan juga Pejabat Perwakilan (Representative Office) oleh syarikat-syarikat asing di Malaysia dan juga memastikan persekitaran perniagaan yang lebih *conducive* dan *competitive* melalui langkah-langkah seperti mempertingkatkan infrastruktur, kemudahan sokongan dan juga memudahkan prosedur-prosedur pentadbiran.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat bagi Arau mencadangkan selain...

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: [Bangun]

Tuan Yang di-Pertua: Ada yang bangun Yang Berhormat, ya.

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: Terima kasih, saya hendak tanya pandangan Yang Berhormat mengenai kenyataan yang dibuat oleh Pengerusi

Malaysian-American Business Council yang menyatakan di antara faktor-faktor yang menyebabkan pelabur-pelabur tidak berminat untuk melabur lagi di Malaysia pertamanya ialah penglibatan kerajaan dalam *private businesses* dan juga mengenai kenyataan-kenyataan anti-Barat oleh Perdana Menteri kita, kekurangan pekerja mahir dan juga mengenai ketidaktelusan sistem yang diamalkan oleh kerajaan kita dalam pemberian kontrak-kontrak kepada syarikat-syarikat tertentu. Jadi, apa pandangan Yang Berhormat mengenai kenyataan yang dibuat oleh Presiden American Business ini.

Dato' Seri Rafidah Aziz: Sebenarnya Presiden Malaysian American Business Council itu tidak macam itu, banyak lagi yang disebutkannya. Tetapi saya ingin menyatakan bahawa tidak tepat sesiapa yang membuat pandangan bahawa pertamanya, pelabur asing tidak berminat masuk ke Malaysia dan kedua, tidak minat itu kerana kerajaan tidak telus dan sebagainya. Pertama, angka menunjukkan bahawa pelabur asing terus berminat untuk melabur di Malaysia. Baru pagi tadi saya mengumumkan angka-angka yang menunjukkan bahawa dalam masa kita menghadapi kegawatan ekonomi sekali pun pelaburan asing tetap pada tahap yang di luar jangka.

Dari segi mereka tidak minat kerana kerajaan melibat diri dalam *private business* ini tidak benarlah bahawa negara kitalah yang ulung-ulung kali mengadakan *privatisation* dan saya sendiri mula dulu Menteri Perusahaan Awam menjaga 900 lebih syarikat kerajaan, tujuh tahun di situ mengolahkan sebahagian daripada *privatisation* ini, menutup syarikat-syarikat kerajaan dan sebagainya, sehingga hari ini sudah tidak ada Kementerian Perusahaan Awam. Jadi, banyak negara lain mencontohi kita yang mana kerajaan tidak mahu terlibat dalam *private business*.

Jadi, dari segi tidak telus itu saya rasa ini memang tidak benar kerana ketelusan kalau mengikut orang sesetengah pihak itu, semua dia hendak ambil tahu tetapi bagi kita ketelusan ialah selagi dasar kita, peraturan kita jelas dan semua boleh faham, itulah telus. Ketelusan kita tidak diukur dengan kehendak dan keperluan mana-mana pihak terutama dari luar. Ketelusan adalah diukur dari segi ia memenuhi kehendak-kehendak orang yang hendak menjalankan perniagaan di sini dan hendak membuat operasi di Malaysia. Setakat ini mereka tidak pula mengatakan tidak telus sebab pelaburan asing berterusan.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat bagi Arau mencadangkan supaya kerajaan menubuhkan satu badan bagi merangka program strategik untuk industri makanan yang diwakili oleh beberapa kementerian termasuk Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Kementerian Pertanian, Kementerian Pembangunan Luar Bandar dan mencari jalan memikirkan usaha hendak mengurangkan pergantungan kepada produk makanan yang diimport.

Tuan Yang di-Pertua, kerajaan memang memberi perhatian yang berat terhadap industri makanan negara. Sehubungan ini kita telah melaksanakan pelbagai program sebagai usaha mengurangkan pergantungan kepada produk makanan diimport bahkan melalui Pelan Induk Perindustrian Kedua kerajaan telah menubuhkan satu kumpulan kerja kelompok industri yang berasaskan pertanian dan makanan dan ianya dianggotai oleh kementerian-kementerian yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat bagi Arau termasuk juga agensi-agensi dan juga sektor swasta yang berkaitan.

Kumpulan kerja ini telah pun merangka strategi dan Pelan Tindakan Industri hendak meningkatkan pengeluaran makanan bagi mengurangkan pergantungan kepada import makanan dari luar negara dan kumpulan kerja ini juga memastikan strategi dan Pelan Tindakan tersebut memenuhi kehendak industri dan juga berusaha mengenal pasti dan menyelesaikan masalah-masalah yang menghalang peningkatan kualiti dan juga kuantiti pengeluaran industri makanan tempatan.

Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan cadangan Yang Berhormat bagi Beluran supaya kerajaan memberi tumpuan yang lebih kepada memajukan industri hiliran kelapa sawit, ingin saya maklumkan bahawa kerajaan sentiasa memberi tumpuan kepada industri berkenaan bagi meningkatkan nilai tambah dan di antara langkah-langkah yang telah dilaksanakan bagi memajukan industri hiliran kelapa sawit ialah pertamanya, menyediakan insentif seperti galakan taraf perintis dan elaun cukai pelaburan di bawah Akta Penggalakan Pelaburan 1986 selama lima tahun.

Aktiviti-aktiviti hiliran yang digalakkan adalah seperti pengeluaran oleokimia dan terbitan oleokimia berasaskan kelapa sawit atau dengan izin, *oleochemical derivative*, marjerin, pati, lelemak dan juga keluaran lemak di kilang yang lain. Juga menggalakkan perolehan teknologi asing bagi membangunkan aktiviti hiliran kelapa sawit dan juga tempatan dan menggalakkan penggabungan teknologi oleo kimia di antara industri petro kimia dan industri kelapa sawit.

Kerajaan juga telah menubuhkan kumpulan kerja kelompok industri berasaskan kelapa sawit yang dianggotai juga oleh kementerian-kementerian dan agensi yang berkenaan dan juga sektor swasta dan kumpulan kerja ini juga telah merangka strategi dan pelan tindakan hendak menggalakkan industri hiliran kelapa sawit dan juga mengenal pasti apakah halangan-halangan dan masalah yang menghalang perkembangan industri hiliran tersebut.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat bagi Jerlun telah menyentuh tentang kononnya ada penangguhan AFTA dari tahun 2003 ke tahun 2005. Ingin saya nyatakan di sini bahawa pelaksanaan AFTA tidak ditangguhkan dari tahun 2003 ke tahun 2005. Sebaliknya pelaksanaan penuh AFTA telah dipercepatkan ke tahun 2002 dengan kelonggaran diberi kepada sesetengah produk.

Seperti mana yang telah dijelaskan di Dewan yang mulia ini pada 27 Mac 2001 baru-baru ini, ketika menjawab soalan daripada Ahli Yang Berhormat bagi Sipitang, sehingga kini Malaysia telah pun memasukkan 96% daripada jumlah produknya ke dalam skim CEPT di bawah AFTA. Daripada jumlah tersebut 91.7% telah pun mencapai kadar duti import kurang daripada 5% dan 60% daripada produk pada tahap sifar.

Pendek kata, AFTA sudah pun berjalan kerana 60% daripada barang yang masuk ke Malaysia tidak lagi dikenakan cukai. Malaysia hanya menangguhkan kemasukan produk-produk automotif CKD dan CBU ke dalam skim CEPT sehingga tahun 2005 dan perkara ini telah pun mendapat persetujuan daripada negara-negara anggota Asia yang lain. Penangguhan ini adalah perlu bagi memberi masa kepada industri automotif tempatan khususnya Proton, Perodua dan Modenas untuk membuat pengubahsuaian dan meningkatkan daya saing mereka yang telah terjejas akibat daripada krisis ekonomi dan kewangan serantau baru-baru ini. Oleh itu tidaklah benar dakwaan bahawa penangguhan sementara tersebut bertujuan melindungi kepentingan syarikat-syarikat yang dimiliki oleh mana-mana pihak sama ada orang UMNO ataupun bukan UMNO.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat bagi Jeli ingin tahu apakah yang akan terjadi pada industri besi negara khususnya PERWAJA apabila AFTA dilaksanakan. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kerajaan bertanggungjawab memastikan supaya semua syarikat yang beroperasi terutama syarikat milik kerajaan seperti PERWAJA dapat menyokong sektor perindustrian negara keseluruhannya. Sebagai syarikat ulung kerajaan yang terlibat dalam pengeluaran besi, sewajarnya syarikat

ini diberi perhatian dan sokongan oleh kerajaan. Walau bagaimanapun sokongan yang diberi tidaklah mengganggu komitmen antarabangsa seperti yang telah diputuskan oleh WTO dan AFTA.

Di bawah CEPT AFTA, produk-produk yang dihasilkan oleh PERWAJA adalah berada pada tahap tanpa cukai ataupun dengan izin, *zero percent tariff* kecuali dengan izin, *medium dan heavy sections* yang tahap cukainya antara 5% hingga 11% berbanding dengan pengeluaran dengan izin, *small sections* yang berada pada tahap 20% cukai. Perlindungan yang diberikan ke atas industri besi negara merangkumi semua syarikat pengeluaran besi dan keluli termasuklah PERWAJA.

Tuan Yang di-Pertua, apabila AFTA dilaksanakan sepenuhnya pada penghujung 2002 maka PERWAJA haruslah bersedia memasuki pasaran terbuka di rantau ini. Perlindungan yang telah diberikan oleh kerajaan seharusnya digunakan sepenuhnya bagi meningkatkan tahap kompetitif industri ini di rantau ASEAN memandangkan kos bahan mentah di semua negara ASEAN adalah lebih kurang sama, maka PERWAJA dijangka dapat bersaing di pasaran ASEAN.

Tuan Husam bin Haji Musa: [Bangun]

Tuan Yang di-Pertua: Ada yang bangun Yang Berhormat, Kubang Kerian.

Tuan Husam bin Haji Musa: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya tertarik dengan apa yang telah Menteri sebut tentang kedudukan PERWAJA selepas 2002.

Dato' Seri Rafidah Aziz: Tak dengar, PERWAJA?

Tuan Husam bin Haji Musa: Ya? PERWAJA, ya selepas 2002. Adakah selepas daripada 2002, PERWAJA masih lagi mampu untuk berdiri sebagai kilang besi yang tidak lagi memerlukan atau membebankan kerajaan dari segi suntikan modal dan sebagainya seperti yang berlaku sebelum ini ataupun kajian telah menunjukkan bahawa PERWAJA pada waktu itu tidak lagi *viable*. Jadi, saya hendak satu kepastian tentang kajian tersebut. Terima kasih.

Dato' Seri Rafidah Aziz: Tuan Yang di-Pertua, ini adalah dalam bidang kajian Kementerian Kewangan. Yang penting ialah PERWAJA sedang beroperasi. Dari segi kerajaan, kita harus memastikan bahawa operasi PERWAJA ini adalah kompetitif supaya bukan sahaja ia dapat bertahan dalam pasaran sendiri tetapi juga macam saya katakan tadi apabila terbuka keseluruhannya pasaran besi di negara ini, maka PERWAJA juga dapat mengambil kesempatan pembukaan pasaran negeri-negeri ASEAN yang lain untuk memasuki ke kawasan sana. Dari segi kewangan

dan sebagainya, ia adalah satu perkara di bawah perhatian Kementerian Kewangan kerana banyak perkara yang kita faham bersama perlu disusuli kesan daripada kerugian di masa lepas dan sebagainya tetapi sebagai industri, kita wajar lihat ia terus kukuh dan dapat bertahan. Kita tidak mahu melihat sebuah syarikat yang mewakili industri terpenting di negara ini lumpuh oleh kerana kompetitifnya atau daya saingnya tidak dapat kita pastikan, itu penting antara industri itu dengan syarikat yang berjalan. Jadi, ini dua perkara yang memang diberi perhatian seimbang oleh Kementerian Kewangan dan MITI sendiri.

Tuan Yang di-Pertua, sekianlah sahaja penjelasan yang ingin saya berikan atas beberapa isu penting yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat yang menyentuh bidang kuasa kementerian. Saya juga merakamkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang memberi teguran dan pandangan yang tidak sempat saya jawab pada kali ini tetapi yakinlah bahawa perkara-perkara tersebut adalah di ambil perhatian sewajarnya dan di mana perlu, kita akan susuli dengan tindakan.

Sekian, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Kementerian Pertahanan.

4.05 ptg .

Dato' Mohd. Shafie bin Haji Apdal [Timbalan Menteri Pertahanan]: Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya ingin mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian di dalam perbahasan Usul Menjunjung Kasih Titah Diraja baru-baru ini yang sedikit sebanyak telah menyentuh bidang tugas Kementerian Pertahanan.

Ucapan Ahli-ahli Yang Berhormat bagi Batang Lupar dan Sri Gading menunjukkan bahawa Ahli-ahli Yang Berhormat berkenaan begitu mengambil berat dan prihatin di atas masalah keselamatan dan pertahanan negara termasuk perkara-perkara yang berkaitan dengan kebajikan dan hal ehwal anggota Angkatan Tentera Malaysia (ATM). Pihak kementerian sentiasa mengamalkan sikap terbuka dan bersedia mendengar segala teguran yang membina daripada Ahli-ahli Yang Berhormat untuk meningkatkan dan menaikkan imej kementerian amnya dan ATM pada keseluruhannya.

Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan cadangan yang telah dikemukakan oleh Yang Berhormat bagi Batang Lupar, ingin saya menyatakan di sini bahawa Kementerian Pertahanan sememangnya sentiasa berusaha untuk menarik minat para belia untuk memasuki bidang perkhidmatan tentera, namun sambutan yang

diberikan agak dingin apatah lagi melibatkan golongan belia bukan Melayu. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kekurangan minat kaum bukan Melayu ini bukan sahaja terbatas kepada perkhidmatan tentera semata-mata, malah turut dirasai oleh perkhidmatan kerajaan yang lain.

Secara umumnya, kementerian ini belum pernah menjalankan kajian secara formal yang berkaitan dengan pembabitan rakyat bukan Melayu menceburi perkhidmatan tentera. Bagaimanapun, ATM telah melaksanakan beberapa kajian rambang yang dibuat melalui aktiviti-aktiviti ATM dan hasil kajian rambang tersebut menunjukkan kurang daripada 10% jumlah penyertaan belia bukan Melayu yang menyertai ATM.

Kajian rambang itu juga telah mengenal pasti sebab-sebab yang membawa kepada kurangnya penglibatan rakyat bukan Melayu melibatkan diri dalam perkhidmatan ATM. Nilai kehidupan golongan masyarakat bukan Melayu yang lebih cenderung kepada bidang yang memberi keuntungan, berbanding perkhidmatan tentera yang dianggap tidak memberi pulangan yang lumayan merupakan faktor utama kurangnya penglibatan mereka dalam tentera. Selain daripada itu, keluarga juga memainkan peranan penting yang tidak menggalakkan anak-anak mereka melibatkan diri dalam perkhidmatan tentera. Sekali lagi ingin saya menjelaskan, kementerian ini sentiasa berusaha untuk menangani masalah kurangnya minat para belia untuk memasuki perkhidmatan tentera.

Kementerian Pertahanan sentiasa mengambil pelbagai langkah bagi menarik minat golongan berkenaan. Antara langkah-langkah atau galakan yang telah dilaksanakan adalah dengan cara memberi pendedahan kepada para belia khususnya pelajar-pelajar mengenai organisasi ATM. Ini dilaksanakan dengan cara melakukan promosi dan ceramah kerjaya ATM di sekolah-sekolah di seluruh Malaysia melalui kerjasama dengan Kementerian Pendidikan. Di samping itu, ATM juga turut memperluas program-program pengambilan anggota sama ada anggota tetap ataupun anggota sukarela melalui penyiaran rancangan-rancangan pengambilan untuk pegawai dan anggota di media massa, radio dan akhbar-akhbar tempatan.

Selain program-program di atas, kementerian juga sentiasa membuat kajian mengenai skim-skim perkhidmatan ATM, khasnya skim gaji, elaun-elaun, kemudahan dan syarat-syarat perkhidmatan supaya selari dengan perkembangan sektor perkhidmatan kerajaan yang lain.

Tuan Yang di-Pertua, sejajar dengan perkembangan semasa, kementerian juga sedang mengambil langkah untuk membentuk ATM sebagai sebuah dengan izin, *learning organization*. Langkah ini diharapkan akan menjadi satu daya tarikan kepada para belia terutamanya bukan Melayu untuk menikmati peluang mengikuti pengajian yang dibiayai oleh kerajaan sepenuhnya di peringkat Ijazah Pertama dan Sarjana. Sebagai sebuah organisasi pembelajaran, ATM akan memastikan setiap pegawai dan anggotanya akan ditingkatkan kelulusan mereka sekurang-kurangnya satu tahap. Contohnya pegawai semasa lantikan hanya mempunyai kelayakan Sijil Pelajaran Malaysia (SPM) akan tamat perkhidmatan sekurang-kurangnya mempunyai Ijazah Sarjana Muda. Begitu juga dengan pegawai-pegawai yang mempunyai Ijazah Sarjana Muda semasa dilantik akan dipastikan mempunyai kelulusan Ijazah Sarjana apabila meninggalkan ATM kelak. Usaha ini juga selaras dengan perancangan negara menuju wawasan yang berlandaskan keekonomi dan dalam masa yang sama, ia memelihara kebajikan pegawai dan anggota ATM melalui peluang peningkatan pencapaian akademik. Walaupun usaha-usaha di atas dilaksanakan dengan agresif, ATM masih menghadapi masalah sambutan dingin daripada masyarakat bukan Melayu terutama bagi jawatan lain-lain pangkat. Di dalam hal ini, ATM akan terus berusaha bagi menjadikan profesion ini lebih kompetitif melalui usaha-usaha yang dinyatakan di atas.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat bagi Sri Gading telah mencadangkan supaya kerajaan mempertimbangkan pemberian elaun khas kepada anggota-anggota keselamatan seperti tentera dan polis bagi meringankan bebanan penghidupan mereka. Bagi menjawab cadangan Ahli Yang Berhormat berkenaan, saya ingin menjelaskan bahawa perkhidmatan angkatan tentera adalah merupakan satu perkhidmatan yang unik dan berbeza dengan perkhidmatan awam yang lain. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pada masa ini kerajaan telah menetapkan pemberian beberapa jenis elaun serta kemudahan yang lain meliputi bidang-bidang kepakaran. Saraan, insentif dan beberapa kemudahan lain bagi menambah baik kualiti hidup dan saraan keluarga ATM.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat juga, kementerian ini akan sentiasa mengkaji semula kadar-kadar elaun yang sedia wujud di samping mengkaji cadangan-cadangan untuk mewujudkan elaun-elaun baru bagi ATM. Elaun-elaun ini bukan sahaja merupakan elaun-elaun yang dinikmati oleh kakitangan kerajaan lain dalam perkhidmatan awam atau *public service*, namun ianya juga meliputi elaun-

elaun yang mengambil kira keanehan bidang ketenteraan sama ada bagi ketenteraan asas atau *basic soldiering* seperti elaun perjalanan dari tempat kediaman dan tempat bertugas atau elaun-elaun bagi maksud cabaran-cabaran yang dihadapi oleh pasukan tentera lebih dari keadaan biasa atau dengan izin, *beyond the demands of normal soldiering* seperti elaun yang diterima oleh Pasukan Khas Tentera Laut, Rejimen Gerak Khas dan Pasukan Atur Gerak Cepat.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat juga, semasa ucapan Belanjawan tahun lepas, Yang Berhormat Menteri Kewangan telah mengumumkan dalam Dewan yang mulia ini, kenaikan kadar bagi beberapa elaun serta perwujudan elaun baru bagi pihak ATM. Pengumuman mengenai perwujudan elaun-elaun lain akan dibuat dari masa ke semasa setelah ianya diluluskan oleh kerajaan.

Pada masa yang sama, langkah-langkah juga sedang diambil untuk memperbaiki skim perkhidmatan ATM yang sedia ada dengan membuat semakan ke atas beberapa syarat-syarat perkhidmatan ATM. Tujuan semakan ini dijalankan adalah untuk meningkatkan lagi mutu profesion ATM supaya berada di tahap yang sesuai dan kerjaya dalam ATM juga mampu untuk terus berdaya saing dengan lain-lain perkhidmatan serta bagi memastikan anggota-anggota ATM mendapat bayaran yang setimpal dengan pengorbanan mereka.

Tuan Yang di-Pertua, saya rasa itu sahaja yang saya hendak jawab dalam sesi pada kali ini sempena dengan Usul Ucapan Terima Kasih Titah Diraja pada sidang Dewan ini.

Sekian terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar.

4.10 ptg.

Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar [Dato' Zainal bin Dahalan]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terlebih dahulu saya juga ingin mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat khususnya kepada Ahli Yang Berhormat bagi Kapar dan Rasah yang telah membangkitkan beberapa isu yang melibatkan Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar ketika perbahasan ke atas Titah Diraja di Upacara Perasmian Penggal Ketiga Parlimen Kesepuluh dalam Dewan yang mulia ini.

Tuan Yang di-Pertua, izinkan saya memberi penjelasan terhadap perkara-perkara yang telah disentuh oleh Ahli-ahli Yang Berhormat berkenaan. Ahli Yang

Berhormat bagi Kapar dalam perbahasannya ada menyentuh mengenai program dan rancangan yang dijalankan oleh kerajaan untuk menanam serta memupuk kesedaran sains dan teknologi di kalangan generasi muda khususnya di peringkat sekolah, pusat-pusat latihan dan universiti-universiti tempatan. Ahli Yang Berhormat berkenaan juga ingin mengetahui langkah-langkah yang diambil bagi mempertingkatkan aktiviti penyelidikan dan pembangunan (R&D) di Malaysia.

Ahli Yang Berhormat bagi Rasah dalam perbahasannya pula ada membangkitkan isu kualiti kesihatan penduduk yang terjejas akibat aktiviti pembakaran terbuka di kawasan pembuangan sampah. Bagi mengatasi perkara ini, beliau menyarankan supaya Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar membuat pemasangan alat moden bagi tujuan pelupusan sampah.

Tuan Yang di-Pertua, untuk penjelasan perkara-perkara yang telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat bagi Kapar, suka saya memaklumkan bahawa kerajaan telah melaksanakan Pelan Tindakan Pembangunan Teknologi Perindustrian semenjak tahun 1990 dan pelan ini, antara lain, menekankan tentang pentingnya program penggalakan sains dan teknologi bagi mewujudkan satu masyarakat yang berilmu dalam sains dan teknologi di samping untuk membantu membangunkan tenaga manusia yang mahir dalam sains dan teknologi.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, program penggalakan sains dan teknologi merangkumi pelbagai aktiviti dan diadakan mengikut tiga peringkat iaitu peringkat kebangsaan, negeri dan sekolah. Aktiviti peringkat persekutuan merangkumi kumpulan sasaran yang luas iaitu kumpulan penyelidik, ahli-ahli sains, sektor swasta, orang awam, persatuan-persatuan sains, badan-badan bukan kerajaan dan pelajar-pelajar universiti dan murid-murid sekolah. Bagi aktiviti yang melibatkan pelajar-pelajar, guru-guru dan juga para pendidik di seluruh negara ianya dikendalikan oleh Kementerian Pendidikan Malaysia bersama-sama dengan persatuan-persatuan sains, institusi-institusi pendidikan, universiti-universiti dan sektor swasta lain.

Di antara aktiviti yang telah dirancang dan dilaksanakan ialah:

- (i) kuiz sains alam semula jadi;
- (ii) penulisan esei;
- (iii) perkhemahan sains dan alam sekitar;
- (iv) kuiz sains nasional;
- (v) puisi sains kebangsaan;

- (vi) pertandingan cereka sains;
- (vii) peraduan esei perhutanan dan astronomi; dan
- (viii) pertandingan komputer.

Untuk makluman Yang Berhormat, bagi meningkatkan aktiviti R&D pula di sektor awam dan swasta, kerajaan melalui Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar telah mengambil beberapa langkah seperti berikut:

- (i) mewujudkan skim geran bagi sektor swasta seperti Skim Geran Perindustrian (IGS), Skim Geran Multimedia (MGS) dan Skim Geran Demonstrator Application (DAGS);
- (ii) menggalakkan projek-projek R&D secara usaha sama di antara sektor awam dan industri;
- (iii) meningkatkan bilangan dan kepakaran penyelidikan dengan mewujudkan tabung pembangunan sumber manusia sains dan teknologi, tabung nasional sains fellowship untuk aktiviti R&D dan program pasca siswazah doctorate;
- (iv) menggalakkan penyertaan penyelidikan dalam projek R&D di peringkat antarabangsa melalui projek usaha sama dua hala antara Malaysia dengan negara-negara lain;
- (v) memperluaskan program pembiayaan R&D IRPA kepada universiti swasta seperti UNITEL, UNITEN dan Universiti Teknologi Petronas;
- (vi) mengkaji semula dasar sains dan teknologi negara termasuk program R&D;
- (vii) meneruskan program dialog antara pihak kerajaan dengan pihak institusi bagi meningkatkan aktiviti R&D di sektor awam dan swasta. Sesi dialog sebegini akan memberi peluang kepada kedua-dua pihak mengemukakan pandangan dan cadangan; dan
- (viii) mengeratkan hubungan antara institusi kerajaan dengan swasta. Cara ini akan membantu kedua-dua pihak memahami kemudahan yang telah sedia wujud di institusi-institusi berkenaan dan keperluan oleh pihak swasta.

Untuk makluman Yang Berhormat, penubuhan Multimedia Super Corridor (MSC) juga merupakan satu usaha kerajaan untuk mempertingkatkan aktiviti R&D khususnya dalam bidang teknologi maklumat negara dengan kemasukan kepakaran teknologi asing ke negara ini. Kerajaan memberi perhatian serius terhadap projek ini

menerusi tujuh flagship utama termasuk satu aplikasi berkaitan R&D ini, seterusnya akan membuka lebih banyak peluang serta menggalakkan lagi kedua-dua sektor awam dan swasta melibatkan diri dalam aktiviti-aktiviti R&D.

Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat bagi Rasah pula, suka saya memaklumkan bahawa Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar melalui Jabatan Alam Sekitar sentiasa membuat pemantauan ke atas perkara ini dan bekerjasama dengan pihak berkuasa tempatan supaya mereka memastikan kawasan tapak pelupusan tidak dicerobohi oleh pihak-pihak tertentu yang membuat kerja scavenging, dengan izin, dan sekaligus melakukan pembakaran terbuka.

Untuk makluman Yang Berhormat juga, secara umumnya pengurusan sampah-sarap dan penggunaan teknik dan peralatan moden bukanlah di bawah tanggungjawab di kementerian ini secara langsung, malah penyelenggaraan tapak pelupusan sendiri diurus oleh pihak berkuasa tempatan. Walau bagaimanapun, kementerian ini melalui Jabatan Alam Sekitar akan memberikan input dan pandangan teknikal berhubung perkara ini di samping melaksanakan penguatkuasaan undang-undang Akta Kualiti Alam Sekeliling (Pindaan) 1998 dan untuk melihat keberkesanan pelaksanaan undang-undang ini, satu penurunan kuasa (delegation of power) telah pun diberikan kepada beberapa pihak tertentu seperti kerajaan tempatan, Jabatan Kesihatan, bomba dan polis yang telah dilakukan pada 21 Ogos 2000. Kursus-kursus telah pun diberikan kepada pegawai-pegawai ini untuk sama-sama mengawasi dan menguatkuasakan undang-undang tersebut.

Tuan Yang di-Pertua, sebagai mengakhiri ucapan saya, sekali lagi saya ingin mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam perbahasan yang menyentuh sedikit-sebanyak mengenai aktiviti-aktiviti dan juga tanggungjawab Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar. Mana-mana perkara yang tidak dapat saya huraikan di sini akan diambil perhatian dan di mana yang dapat akan kita ambil tindakan secara langsung.

Sekian, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Kementerian Luar Negeri.

4.18 ptg.

Timbalan Menteri Luar Negeri [Datuk Dr. Leo Michael Toyad]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Izinkan saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian di dalam perbahasan Titah

Diraja pada 20 hingga 28 Mac 2001 yang lalu terutama yang telah menyentuh bidang tugas Kementerian Luar Negeri.

Tuan Yang di-Pertua, di antara isu-isu yang telah dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat ialah kerjasama di kalangan negara-negara ASEAN dalam usaha menghadapi era globalisasi bagi pembinaan ekonomi yang disentuh oleh Yang Berhormat bagi Bagan Datoh.

Tuan Yang di-Pertua, di dalam sebuah pertubuhan yang mengandungi anggota yang mempunyai latar belakang yang pelbagai, perbezaan pendapat dalam sesuatu perkara adalah sukar untuk dielakkan. Selain daripada perbezaan pendapat yang menjadi cabaran utama di dalam melaksanakan kerjasama di kalangan negara-negara anggota ASEAN, terdapat juga cabaran-cabaran lain yang dihadapi oleh ASEAN termasuklah usaha untuk mengekalkan pemulihan ekonomi dan mengukuhkan daya saing ekonominya, menangani cabaran globalisasi dan perkembangan pesat teknologi maklumat dan menyegerakan proses integrasi ASEAN. Usaha-usaha juga perlu dipertingkatkan untuk mengurangkan jurang perbezaan, pembangunan di kalangan negara-negara baru ASEAN yang terdiri daripada Kambojia, Laos PDR, Myanmar dan Vietnam atau dengan nama pendeknya CLMB, dengan enam buah negara-negara ASEAN yang lama. Namun begitu, perbezaan pendapat dan cabaran-cabaran ini tidak menghalang ASEAN daripada mencapai kesepakatan dalam mewujudkan kerjasama dalam pelbagai bidang termasuk ekonomi, kewangan, pembangunan sosial, sains dan teknologi dan lain-lain.

Sememangnya Malaysia memainkan peranan penting di kalangan negara-negara anggota ASEAN di dalam menghadapi era globalisasi terutamanya dalam usaha meningkatkan pembinaan ekonomi serantau. Ingin ditegaskan di sini bahawa Malaysia sentiasa mengamalkan prinsip memakmurkan negara jiran, dengan izin, *prosper thy neighbour*. Prinsip ini yang merupakan buah fikiran Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kita telah diterima baik oleh ketua-ketua negara, ketua-ketua kerajaan ASEAN semasa Sidang Kemuncak Tidak Rasmi ASEAN Keempat di Singapura pada bulan November 2000.

Tuan Yang di-Pertua, ketua-ketua negara, ketua kerajaan ASEAN bersetuju supaya negara-negara anggota terus mengeratkan lagi kerjasama ekonomi dan kewangan demi mengekalkan proses pemulihan ekonomi negara-negara ASEAN. Sehubungan ini, mereka bersetuju meneruskan mekanisme ekonomi seperti ASEAN

Free Trade Area, ASEAN Investment Area, ASEAN Industrial Cooperation dan Electronic ASEAN (E-ASEAN).

Berhubung dengan kerjasama kewangan Malaysia dan juga beberapa negara ASEAN yang lain kerap menekankan betapa pentingnya ASEAN bekerjasama untuk mencapai persepakatan mengenai penyusunan semula kerangka kewangan antarabangsa khususnya untuk membanteras aktiviti spekulasi dagangan mata wang.

Tuan Yang di-Pertua, negara-negara ASEAN akan melipatgandakan usaha ke arah proses integrasi ASEAN khususnya untuk mengukuhkan lagi pertumbuhan ekonomi negara-negara CLMV itu. Mereka bersetuju bahawa prinsip asas yang menjadi panduan dalam menggalakkan kerjasama ekonomi adalah memakmurkan negara jiran mereka seperti yang dijelaskan tadi.

Pembangunan di Lembangan Mekong adalah usaha penting bagi merapatkan jurang perbezaan di antara negara-negara ASEAN. Malaysia menekankan bahawa pentingnya sistem perhubungan pengangkutan di antara negara-negara ASEAN melalui sambungan laluan kereta api Singapura -Kun Ming, pengangkutan sungai, hubungan perkapalan dan sistem jalan raya dibangunkan kerana ia akan merangsang pembangunan ekonomi yang boleh menyumbang kepada integrasi ASEAN secara fizikal. Selain itu, penekanan juga diberi kepada pembangunan sumber manusia terutamanya bagi Cambodia, Laos, Myanmar dan Vietnam dalam meningkatkan tahap daya saing mereka.

Dalam hubungan ini, teknologi maklumat dikenal pasti sebagai salah satu bidang yang perlu diberi keutamaan. Negara-negara ASEAN telah bersetuju dengan cadangan Malaysia bahawa di dalam usaha pembangunan sumber manusia, di dalam bidang teknologi maklumat, pembelajaran dan penggunaan bahasa Inggeris diluaskan di kalangan negara-negara ASEAN bagi membolehkan mereka bersaing dalam era teknologi maklumat.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, Tebrau bangun.

Datuk Dr. Leo Michael Toyad: Sebentar. Dalam konteks ini, Malaysia telah mencadangkan penubuhan pusat-pusat pembelajaran bahasa Inggeris di negara anggota-anggota ASEAN.

Datuk Haji Mohd . Ali bin Haji Hassan: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Berhubung dengan lawatan Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri ke Singapura baru-baru ini dan sebagaimana kita sedia maklum bahawa satu

perbincangan untuk mengeratkan hubungan yang lebih akrab dan baik lagi telah dibincangkan. Walau macam manapun, saya hendak tahulah selepas sahaja lawatan tersebut adakah satu jaminan diberi oleh pihak Kerajaan Singapura supaya ia tidak mengulangi lagi beberapa perkara yang menyinggung perasaan rakyat dan juga negara Malaysia. Kita tak hendak beberapa kali pergi berjumpa tetapi selepas itu ada juga yang menyentuh seperti yang dilakukan oleh Menteri Kanan Singapura.

Jadi, kalau berlaku lagi sedemikian rupa, apakah tindakan yang akan diambil oleh kerajaan dalam perkara ini, kerana perkara ini kita tidak hendak dipermainkan oleh Kerajaan Singapura terhadap negara-negara ASEAN. Terima kasih.

Datuk Dr. Leo Michael Toyad: Terima kasih, Yang Berhormat bagi Tebrau. Saya akan ulaskan perkara itu nanti. Tuan Yang di-Pertua, dalam konteks kita meningkatkan ekonomi serantau ini, Malaysia akan terus mengekalkan komitmen dan juga di samping itu, memastikan agar setiap bersetuju perhubungan dengan kerjasama ASEAN dapat dilaksanakan.

Mengenai soalan Yang Berhormat bagi Tebrau tadi dan juga perkara yang telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat bagi Kinabatangan, Yang Berhormat bagi Parit Sulong, Yang Berhormat bagi Serdang dalam ucapan mereka, mereka telah membangkitkan supaya kita mengkaji semula hubungan Malaysia dan Singapura.

Tuan Yang di-Pertua, hubungan dua hala Malaysia dan Singapura boleh dikatakan mempunyai pasang dan surutnya. Masalah yang timbul kadangkala tidak dapat kita elakkan kerana kedua-dua negara mempunyai tanggungjawab kita untuk mempertahankan kepentingan negara masing-masing.

Tuan Yang di-Pertua, ingin saya jelaskan di sini bahawa lawatan Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri kita ke Singapura pada bulan Februari yang lalu telah membuka ruang bagi kedua-dua negara untuk mengorak langkah dan juga mengkaji semula cara mana kita dapat memperbaiki atau meningkatkan lagi hubungan dua hala kita. Sebarang kenyataan berbentuk negatif yang telah dikeluarkan oleh pihak-pihak atau para pemimpin Singapura seperti Menteri Kanannya sememangnya dipandang berat oleh negara kita Malaysia dan kerajaan kita. Perasaan dukacita tersebut telah kita sampaikan kepada pihak Singapura.

Walaupun bagaimanapun, perkara seperti ini tidak perlulah menjejaskan perhubungan dua hala kita Malaysia dan Singapura. Malaysia akan sentiasa mengawasi perkembangan hubungan dua hala Malaysia-Singapura dan akan cuba

mengekal momentum yang dihasilkan dari lawatan Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri kita ke Singapura baru-baru ini.

Tuan Yang di-Pertua: Ya Serdang bangun.

Dato' Yap Piau Hon: Tuan Yang di-Pertua, minta penjelasan. Selepas lawatan Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri ke Singapura telah mencapai beberapa perkara antara pemimpin-pemimpin negara kita dengan pihak Singapura. Tetapi selepas itu baru-baru ini bekas Perdana Menteri Singapura yang menjadi Menteri Kanan Singapura itu telah membuat kenyataan sindiran terhadap sistem pendidikan negara kita dengan mengatakan dengan adanya sistem pendidikan yang diamalkan di negara kita telah menjadikan polarisasi kaum, jadi menjejaskan perpaduan rakyat. Apa pandangan daripada Kementerian Luar Negeri terhadap kenyataan sindiran tersebut?

Datuk Dr. Leo Michael Toyad: Tuan Yang di-Pertua, memang apa yang disentuh oleh Yang Berhormat bagi Serdang itu, dalam ucapan beliau saya telah telitikan. Memang sebagai kita menjaga kepentingan kita dan kewujudan kita sebagai sebuah negara yang berdaulat, kita ada dasar dan polisi kita sendiri yang mengikut asas pembangunan negara kita dan asas prinsip kemerdekaan kita. Apa yang telah disebutkan oleh Menteri Kanan itu adalah pendapat beliau sendiri dan cuba untuk memberi pandangan beliau walaupun memang beliau membuat pandangan itu secara mungkin tidak diminta oleh kita tetapi mungkin beliau ingin membuat cadangan. Tetapi saya percaya juga bahawa ini satu kebiasaan beliau membuat pandangan dan pendapat beliau secara lantang begitu. Memang kita telah nyatakan kepada pihak Singapura bahawa ini adalah tidak perlu membuat sentuhan perkara dasar dalaman negara kita.

Walau bagaimanapun, kita telah mendapat kepastian bahawa kita akan tetap bekerjasama, kita akan tetap duduk berunding dan untuk mencapai ke matlamat yang lebih besar supaya kepentingan serantau ini dan juga perhubungan kita dengan jiran kita dapat diperkukuhkan. Kebanyakan pemimpin-pemimpin Singapura memang sedar bahawa perkara ini dan perhubungan adalah penting untuk kita membangunkan kawasan ini, lebih-lebih lagi dalam konsep ASEAN yang saya sebutkan tadi.

Tuan Yang di-Pertua: Ada yang bangun, Yang Berhormat.

Datuk Ruhanie bin Haji Ahmad: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Saya memang banyak kali membangkitkan soal hubungan diplomatik Singapura-Malaysia.

Sebagai kata orang tua-tua “berapa berat mata memandang, lebih berat bahu yang memikul” iaitu kita yang memandang kerajaan yang memikul tanggungjawab. Dalam hal ini, saya ingin mendapat penjelasan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri, dibandingkan Singapura dengan Thailand iaitu dua jiran terdekat Malaysia, berapa banyak masalah yang ditimbulkan oleh Singapura dan berapa banyak masalah diplomatik yang dibangkitkan oleh Thailand. Saya rasa kita semua dapat menjawabnya.

Soal-soal yang ditimbulkan oleh sama ada Menteri Kanan Singapura, Perdana Menteri *vigour*, Perdana Menteri *de facto* Singapura, adakah perlu disambut oleh ahli-ahli Kabinet Malaysia sendiri. Contoh yang paling terbaru sebagaimana yang disebutkan oleh sahabat saya bagi Serdang, apabila Menteri Kanan Singapura membuat komen mengenai sistem pendidikan negara kita ini menimbulkan ataupun membenihkan polarisasi kaum, maka seorang ataupun lebih khusus Menteri Kabinet yang bertanggungjawab mengenai pendidikan menjawab bahawa beliau berpendapat yang sama.

Adakah perkara ini perlu disambut ataupun perlu diberi lebih banyak perspektif diplomasi di kalangan ahli-ahli Kabinet ini supaya kita sudahlah disakitkan hati oleh Singapura, tetapi kita juga rasa terhiris apabila kalangan ahli Kabinet kita sendiri meluahkan secara rasmi bersetuju dengan pandangan Singapura. Ini satu perkara.

Tuan Yang di-Pertua, dan berapa banyak sehingga hari ini perkara-perkara, masalah-masalah diplomasi di antara Singapura dengan Malaysia ini yang belum selesai sehingga hari ini. saya tahu masalah Pulau Batu Putih belum selesai, masalah tanah Keretapi Tanah Melayu dan sebagainya. Jadi, bagaimanakah kita harus menangani Singapura ini. Haruskah kita sentiasa berdiplomasi dan bertolak ansur ataupun perlu sekali-sekali kita bersuara tegas terhadap Singapura ini. Terima kasih.

Dato' Dr. Leo Michael Toyad: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih. Yang Berhormat bagi Parit Sulong untuk memberi penerangan dan menjelaskan perkara itu tadi, walaupun apa yang telah ditimbulkan oleh Yang Berhormat itu bukanlah dalam bidang saya untuk memberi komen tetapi kita telah menyatakan bahawa kita mengambil berat pandangan-pandangan yang berbentuk negatif, yang tidak sepatutnya dibuat terhadap negara jiran yang sentiasa ingin memperkuatkan lagi hubungan dua hala yang baik dan cuba untuk mengatasikan perhubungan supaya

kita dapat menyelesaikan masalah-masalah yang lebih diutamakan pada masa kini yang telah disebutkan oleh Yang Berhormat, walaupun dalam pakej itu adalah satu dua perkara yang telah kita capai untuk persetujuan dan boleh dikatakan there is progress being made tetapi yang saya berharap itulah kedua-dua pihak, pihak seperti yang membuat komen-komen yang tidak memberi manfaat kepada kedua-dua hubungan adalah kita sentiasa mengatakan dukacita kita terhadap pihak yang membuat komen-komen yang saya katakan tadi.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Larut berdiri Yang Berhormat, hendak beri jalan? Ya, sila.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Terima kasih Yang Berhormat. Saya ingin mendapatkan penjelasan daripada Yang Berhormat kerana setiap kali kita lihat kritikan, teguran, campur tangan pemimpin-pemimpin tertentu di Singapura ini selalunya terjadi setelah berlaku sesuatu di dalam negara kita, umpamanya berhubung dengan soal perpecahan perpaduan Melayu. Adakah ini menyebabkan mereka berani dengan lantang mengambil kesempatan untuk melihat, mencari kesempatan bagaimana seolah-olah mereka ingin campur tangan dalam hal ehwal rumah tangga kita. Lebih-lebih lagi dengan kelantangan PAS sendiri yang sejak akhir-akhir ini berani, seolah-olah mereka ingin menolak perpaduan Melayu ini. Terima kasih.

Dato' Dr. Leo Michael Toyad: Tuan Yang di-Pertua, apa yang dikatakan oleh Yang Berhormat itu kemungkinannya boleh juga tetapi itulah kita tidak tahu apa dalam hati orang. Yang pentingnya ialah bahawa dalam kita membangunkan negara kita, mempertahankan kepentingan negara kita, kita harus mengingatkan bahawa kita tidak harus memberi ruang atau mana-mana keadaan yang dapat digunakan oleh mana-mana pihak untuk melemahkan usaha-usaha kita membangunkan negara kita dan juga kekuatan perpaduan dan juga keharmonian dalam negara kita.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, Sipitang berdiri Yang Berhormat. Ya.

Datuk Dr. Haji Yusof bin Haji Yacob: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Cuma pendek sahaja, saya minta penjelasan daripada Timbalan Menteri Luar Negeri. Kita tahu ASEAN ini ditubuhkan untuk kesejahteraan rantau ini dan juga kita telah pun membuat beberapa kerjasama ekonomi tetapi kerjasama ekonomi ini tidak boleh berjalan dan keharmonian tidak boleh berjalan kerana wujudnya kebimbangan-kebimbangan di kalangan ahli-ahli ASEAN itu sendiri, misalnya sekarang ini

Singapura masih lagi membuat beberapa tuduhan dan tuntutan-tuntutan wilayah misalnya isu Pulau Batu Putih.

Kerajaan Indonesia masih lagi membuat tuntutan terhadap Pulau Ligitan dan Pulau Sipadan, kemudian Kerajaan Filipina masih lagi ada dalam pelajaran anak-anak murid mereka di sekolah dan baru-baru ini ada laman web Sandakandot.com yang masih memasukkan bahawa Sabah itu masih sebahagian daripada wilayah Filipina. Ini menimbulkan kebimbangan di kalangan kita, sedangkan kita Malaysia bertolak ansur, kita tidak pun menuntut mana-mana wilayah orang lain.

Jadi, apakah usaha Kementerian Luar Negeri, tidakkah kita boleh bercakap misalnya dengan Presiden Arroyo sekarang minta tolonglah droplah ataupun buangkan isu ini, minta bercakap dengan Goh Chok Thong supaya isu ini kita selesaikan dan rakan-rakan di Indonesia, kita selesaikan secara aman supaya rantau ini lebih terjamin, harmonis dan kita boleh membangun bersama. Terima kasih.

Dato' Dr. Leo Michael Toyad: Tuan Yang di-Pertua, ingin saya menjawab kepada Ahli Yang Berhormat bagi Sipitang bahawa memang dalam konteks atau forum ASEAN ini, pemimpin-pemimpin kita dapat bertemu secara dua hala dan juga berbincang perkara-perkara yang berhubung kait dengan kedua-dua negara seperti dengan Filipina atau Singapura dan juga dengan Indonesia. Dalam perhubungan ini kita telah juga dapat mencapai satu persetujuan di mana kita telah dapat bersetuju untuk membuatkan memorandum dan juga menyampaikan supaya keputusan ini dapat dikemukakan kepada ICJ. Banyak perkara ini telah kita setujui dan itu adalah satu langkah yang boleh dikatakan satu langkah yang positif dan kedua-dua pihak dapat mengemukakan tuntutan mereka supaya ia tidak menjadi satu persengketaan atau yang akan juga menjadi perkara sampai kedua-dua pihak tidak dapat berunding sama sekali.

Ini kerana kalau kita kiranya mana-mana kawasan atau negara di dunia ini memang banyaknya masalah-masalah antara sempadan dan sebagainya, tuntutan-tuntutan. Boleh dikatakan antara kita dengan Filipina dan Indonesia dan Singapura kita dapat berunding dan sampai ke satu tahap yang kita dapat bersetuju dengan satu cara untuk menyelesaikan ini. Jadi, ini boleh dikatakan satu pencapaian yang baik menerusi badan ASEAN ini.

Dan mengenai cadangan Ahli Yang Berhormat bagi Sipitang juga untuk terus berhubung dengan Presiden Arroyo, kemungkinan pada masa kini kita belum dapat mengemukakan masalah ini kerana beliau masih sibuk dengan perkara-perkara yang

dalam beliau dan kita akan juga mengemukakan semula perkara ini dalam perbincangan dua hala kita dengan negara tersebut.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, ada dua orang yang berdiri, yang mana hendak beri. Gaya atau Sri Gading. Hendak beri kepada siapa Yang Berhormat.

Dato' Dr. Leo Michael Toyad: Gaya.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Gaya. Sila.

Datuk Yong Teck Lee: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih. Apa yang disebut oleh Timbalan Menteri tadi memang kita sedia maklum bahawa setiap negara ada kedaulatannya sendiri tetapi bagi saya mengikut media massa daripada Manila, Kerajaan Malaysia sedang membantu Kerajaan Filipina mengatasi masalah di selatan Mindanao iaitu masalah peperangan dengan MILF. Pada masa yang kita membantu Manila mengatasi masalah dalam Philippines, saya rasa negara Philippines telah membuat satu provocation dengan meminta supaya mereka menjadi satu pihak dalam perkara tuntutan Pulau Sipadan dan Ligitan yang berhadapan dengan ICJ masa ini. Pada masa yang kita ada perkara di ICJ bersama dengan Indonesia, saya rasa kalau negara Philippines tidak ingin mengambil langkah untuk membatalkan tuntutan kepada Sabah, itu satu perkara yang lain tetapi tidak perlu bagi negara Philippines untuk membuat provocation supaya mereka juga menjadi satu pihak berdasarkan tuntutan kepada negeri Sabah. Tetapi nampaknya kita pula membantu negara Philippines mengatasi masalah dalam di Mindanao iaitu masalah dengan MILF.

Saya nampak pihak Wisma Putra terlalu pasif dalam approach, pendekatan mengatasi cabaran kita di dalam ASEAN dan di dalam bidang antarabangsa.

Dato' Dr. Leo Michael Toyad: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat bagii Gaya atas pandangan beliau dan saya berharap beliau dapat lagi memberi sumbangan beliau sebagai rakyat Malaysia dan Ahli Parlimen untuk kita mengatasi masalah ini. Memang benar kita nampak tuntutan pihak Philippines itu pada perkara Pulau Ligitan, tuntutan kita dengan Indonesia itu telah timbul dan nampak satu perkara yang kita tidak jangka dan walau bagaimanapun, ini adalah perkara mereka membuatkan secara unilateral tanpa persetujuan dari kita.

Dan itulah satu ..., pihak Yang Berhormat sendiri mengatakan bahawa ini satu perkara yang sovereignty mereka. Tetapi ini kita telah mengkaji perkara-perkara ini

dan saya tidak dapat memaklumkan kepada Dewan ini apa yang kita bincangkan kerana ini adalah satu proses yang saya harap kita dapat mengatasi dan kita telah mempertimbangkan perkara ini dan kita sedar apa Yang Berhormat katakan tadi dan kalau Yang Berhormat nampak Wisma Putra ada pasif mungkin terima kasih atas pandangan itu, tetapi kalau kita katakan itu satu pandangan Yang Berhormat dan saya berharap Yang Berhormat dapat kajikan semula pencapaian-pencapaian negara kita dalam bidang international dan semata-mata untuk terus dengan satu perkara sahaja boleh membuatkan satu keputusan yang menyeluruh sekali, saya tidak dapat menerima kata-kata Yang Berhormat itu tadi.

Walau bagaimanapun, satu perkara lagi yang telah dituturkan oleh Yang Berhormat tadi bahawa kita menolong menyelesaikan perkara dalaman, perkara ini telah ditimbulkan di peringkat multilateral, bukan secara unilateral. Ini telah dibangkitkan dalam OIC dan juga dalam Persidangan Menteri-Menteri Luar Negara Islam dan kita telah dijemput bersama untuk masuk dalam komiti yang pernah dipengerusikan oleh negara Indonesia atau Committee of Six.

Kita sudi juga mengambil bahagian kerana kepentingan ini adalah akan mengakibatkan pembangunan serantau kita dan khususnya kita juga percaya kestabilan dan pembangunan ekonomi di Filipina Selatan akan juga memberikan, menjaga kepentingan kita khususnya di negeri Sabah, Sarawak dan Brunei di kawasan yang sama itu juga....

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: *[Bangun]*

Datuk Dr. Leo Michael Toyad: Jadi, saya harap Yang Berhormat dapat memahami penjelasan saya itu tadi. Yang Berhormat bagi Sri Gading.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, Sri Gading.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih, Timbalan Menteri.

Hubungan Singapura dengan Malaysia ini sebenarnya satu hubungan yang bersejarah, ia berbeza dengan negara-negara ASEAN yang lain, ia berasal daripada Malaysia. Kadang kendur, kadang tegang; kadang-kadang tegang, kadang-kadang kendur – kadang-kadang Singapura tegang, Malaysia kendur, bila Malaysia tegang, Singapura kendur. Ini hubungan tegang, kendur ini.. *[Ketawa]* *[Disampuk]* yalah memang biasalah tegang dengan kendur ini, tetapi boleh atau tidak satu cara yang agak menyelesaikan semua masalah ini, satu cara muktamadlah. Kita tidak boleh

elak, Singapura/Malaysia ini negara yang paling dekat, yang persamaannya amat banyak walaupun ada perbezaan. Kita cari satu cara, jalan supaya hidup bersama-sama, bekerjasama dalam erti kata yang ikhlaslah kerana Singapura senang, Malaysia pun akan senang. Malaysia senang, kaya, orang Singapura pun akan senang kerana pelabur Singapura pun di Malaysia ini antara yang terbesar.

Jadi, bolehkah diwujudkan hubungan yang baik. Saya lihat dalam pemerintahan Goh Chok Thong banyak berlaku insiden-insiden yang agak tegang dan kendur antara Malaysia dan Singapura ini. Waktu pemerintahan Lee Kuan Yew tidak ada.

Jadi, apakah agaknya ada satu peristiwa dalaman di Singapura yang sengaja hendak mengacau Goh Chok Thong ini supaya dilihat jahat oleh orang Malaysia, sedangkan saya tidak pernah dengar Goh Chong Thong – sebagai orang Johor yang tahu sangatlah tentang Singapura dan dibesarkan pun di Singapura, saya faham sangat, tidak ada sangat.

Jadi, ada agaknya politik dalaman yang agaknya sengaja dibangkitkan kerana hendak menyusahkan hubungan Singapura dan Malaysia dalam konteks pemerintahan Goh Chok Thong.

Jadi, saya berharap kalau ada rsmi ini saya rasa kita berbincang secara hati dengan Goh Chok Thong sahajalah, orang lain tidak payah kita libatkanlah supaya benar-benar wujud. Saya berharap hubungan yang baik ini, yang memang harmoni, yang boleh menguntungkan kedua-dua negara ini wujud sebenar-benarnya kerana kita tidak boleh elak daripada memberikan perhatian yang lebih tinggi kepada keharmonian kedua-dua negara dalam konteks untuk mencari kebahagiaan kepada kedua-dua negara. Terima kasih.

Datuk Dr. Leo Michael Toyad: Terima kasih, Yang Berhormat bagi Sri Gading. Memang kalau boleh Yang Berhormat memberi pandangan atau memberi cadangan juga supaya kita dapat sekaligus menyelesaikan perkara ini, memang kita terima. *[Ketawa]*

Walau bagaimanapun, saya katakan tadi yang wujudnya satu dialog dan juga perbincangan itu dan dua, tiga perkara yang saya telah sebut dalam jawapan saya dua, tiga hari yang lalu bahawa pencapaian pun sudah nampak. Dalam perkara ini kita memang berharap kemungkinan juga apa yang diri Yang Berhormat itu mungkin boleh jadi juga tetapi itulah saya katakan tadi kita tidak berapa dapat memahami cerita dalamnya, dalam hati seseorang itu yang Yang Berhormat komen.....

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Kemaman berdiri Yang Berhormat. Kemaman ya.

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: Terima kasih. Saya hendak minta penjelasan daripada Yang Berhormat mengenai hubungan yang kendur, tegang ini mungkin juga adalah mainan daripada Kerajaan Malaysia untuk kepentingan politik mereka kerana *[Disampuk]* kendur, tegang ini terutama berlaku semasa dekat-dekat dengan pilihan raya. Terima kasih.

Datuk Dr. Leo Michael Toyad: *[Ketawa]* Yang Berhormat, itu tidak perlu Yang Berhormat. Saya sekaligus menafikan apa yang dikatakan Yang Berhormat. Tanpa tegang, kendur itu *[Ketawa]* diri itu, Barisan Nasional punya pendapat menang.

Tuan Yang di-Pertua, satu perkara lagi yang telah disebut oleh Yang Berhormat bagi Sri Gading ialah mengenai menyelaraskan tarikh-tarikh perayaan Islam di kalangan negara-negara ASEAN. Walau bagaimanapun, di bawah pertemuan tidak rasmi Menteri-Menteri Agama Negara Brunei Darussalam, Indonesia, Malaysia dan Singapura, perkara ini dibincangkan dan di bawah Jawatankuasa Penyelarasan Rukyah dan Takwim Islam. Ini adalah satu langkah yang telah diambil, kita mewujudkan supaya satu usaha untuk mendapatkan penyelarasan tarikh-tarikh perayaan, kalaulah dapat dipersetujui di antara negara-negara tersebut.

Jadi, itulah sahaja perkara-perkara yang dapat saya jawab pada kali ini yang telah dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat. Walau bagaimanapun, saya ingin mengucapkan terima kasih atas teguran, kritikan dan juga cadangan-cadangan dari Ahli-ahli Yang Berhormat dan apa-apa kelemahan atau *passiveness* yang telah disebut oleh Ahli-ahli Yang Berhormat, kita akan cuba atasi dengan baik supaya matlamat kita dapat dipertingkatkan lagi untuk menjaga kepentingan negara dan bangsa Malaysia.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Terima kasih. Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna.

4.47 ptg.

Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna [Tuan Wong Kam Hoong]: Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan terima kasih kepada semua

Ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam perbahasan Usul Menjunjung Kasih Titah Diraja terutama kepada Yang Berhormat bagi Kluang, Yang Berhormat bagi Rasah, Yang Berhormat bagi Beluran dan Yang Berhormat bagi Rantau Panjang kerana telah membangkitkan isu-isu yang berkaitan dengan Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna semasa perbahasan.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat bagi Kluang berharap Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna dapat memastikan harga baja dan racun turun jika kerajaan menghapuskan cukai import ke atasnya. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat berkenaan, kementerian ini kerap melaksanakan Ops Cukai di seluruh negara dengan tujuan untuk memaklumkan para peniaga supaya mereka menurunkan harga barang-barang yang dikurangkan cukai atau sekurang-kurangnya tidak menaikkan harga.

Kementerian juga mengadakan perbincangan dengan pengimport dan pengedar supaya memastikan bahawa faedah penurunan cukai dapat juga dinikmati oleh pembeli yang rata-ratanya merupakan petani. Namun perlu diingatkan bahawa kenaikan harga barangan terutama barangan import atau barangan yang komponen utamanya perlu diimport bergantung kepada banyak faktor lain seperti kenaikan harga oleh pembekal luar negara, perubahan mata wang dan kenaikan-kenaikan kos lain seperti kos pengangkutan, insurans dan juga kadar upah. Oleh itu, kadangkala penghapusan cukai tidak secara automatik membolehkan para peniaga menurunkan harga barangan mereka.

Yang Berhormat bagi Rasah pula berharap supaya kementerian saya memainkan peranan untuk mengawal harga-harga ubat keperluan yang telah diluluskan oleh Kementerian Kesihatan.

Tuan Yang di-Pertua, kementerian saya amat mengalu-alukan cadangan tersebut. Sungguhpun begitu, perbincangan lanjut perlu diadakan dengan pihak-pihak yang terlibat seperti Kementerian Kesihatan, kalangan industri pharmaceutical termasuk pengimport-pengimport bahan tersebut. Kementerian akan mengkaji asas-asas kenaikan harga dan menggunakan kuasa pentadbiran untuk mempengaruhi kalangan industri tersebut agar kenaikan harga adalah munasabah dan berpatutan.

Bagi menjelaskan isu yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat bagi Beluran mengenai isu lambakan beras di pasaran tempatan dan supaya dicari jalan penyelesaian bagi mengatasinya.

Sukacita saya maklumkan bahawa pasukan petugas khas bagi membanteras penyeludupan beras iaitu PPKMPB, kementerian saya yang telah ditubuhkan pada 30 Jun 2000, telahpun mengambil tindakan bersepadu untuk membanteras penyeludupan beras khususnya di sempadan Thailand, di pelabuhan-pelabuhan serta pemeriksaan stor dan sekatan jalan raya.

Setakat ini, industri beras dan padi sudah pun kembali normal. Beras yang diseludup tidak lagi mudah diperolehi di pasar-pasar dan juga harga belian padi telah meningkat ke sekitar RM600 hingga RM620 per metrik tan, berbanding keadaan di bulan November dan Disember tahun 2000 yang mana harganya berada di sekitar RM570 hingga RM590 per metrik tan.

Tuan Yang di-Pertua, seterusnya suka saya mengambil kesempatan di bawah

Tuan Ronald Kiandee: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Beluran berdiri, Yang Berhormat. Hendak penjelasan, boleh beri jalan?

Tuan Ronald Kiandee: Penjelasan. Saya memang mengetahui bahawa kementerian telah melakukan banyak perkara untuk membanteras penyeludupan beras daripada negara jiran. Apa yang saya ingin penjelasan, masalah yang dihadapi sekarang ini, di mana jika langkah tidak diambil di mana tugas-tugas penguatkuasaan terhadap penyeludupan beras ini dilakukan oleh tiga kementerian, satu kastam, satu kementerian Yang Berhormat dan satu lagi Kementerian Pertanian.

Ada beberapa insiden di mana tidak ada penyelarasan antara agensi-agensi ataupun jabatan-jabatan di bawah kementerian ini yang menyelaraskan penyeludupan beras menyebabkan penyeludupan itu tidak dapat dikesani. Terdapat laporan di mana sebahagian besar kuantiti beras diseludupi, didapati di sebuah kilang tetapi tanpa kehadiran unit UPP, kawal selia daripada Kementerian Pertanian, maka tidak dapat disiasat kilang tersebut tanpa kehadiran Unit Kawal Selia daripada Kementerian Pertanian, walaupun ada UPP daripada kementerian Yang Berhormat.

Jadi, saya melihat dengan ketiadaan koordinasi antara agensi-agensi melaksanakan atau bertanggungjawab penguatkuasa di antara penyeludupan beras maka sebahagian besar daripada beras yang diseludup dapat masuk tanpa dapat dibanteras. Saya ingin tahu sama ada kementerian sedar perkara ini dan saya ingin

tahu sama ada kementerian akan mengambil langkah-langkah yang lebih berkesan terhadap perkara ini. Sekian.

Tuan Wong Kam Hoong: Tuan Yang di-Pertua, di bawah kementerian saya penyelarasan penjagaan penyeludupan beras ada tiga pasukan iaitu satu pasukan jaga pintu masuk Malaysia iaitu di sempadan di antara Thailand dan Malaysia khususnya, sebab banyak penyeludupan berlaku di sempadan sana, kastam-kastam juga jaga pelabuhan-pelabuhan. Untuk kementerian saya, untuk menyelaraskan penjagaan penyeludupan, tempat-tempat di negeri-negeri lain ada sekatan jalan raya dan sebagainya.

Untuk pemborong-pemborong, peruncit-peruncit, mereka perlu menghantarkan rekod stok yang berada di premis-premis mereka. Untuk pemborong, tiap-tiap hari mereka perlu mencatatkan atau merakamkan stok-stok mereka dan setiap bulan mereka akan hantar semua ini kepada kementerian saya dan kita akan buat perbandingan di dalam rekod-rekod ini. Kalau ada stok-stok yang tidak sah atau dalam rekod ini kita nampak satu peningkatan stok, maka kementerian saya akan buat pemeriksaan yang lebih ketat. Semua ini, kita nampak kesannya sebab harga-harga beras kembali kepada situasi yang normal.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Pokok Sena berdiri, Yang Berhormat. Silakan.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih, Yang Berhormat. Baru-baru ini - tadi saya telah pun bertanya tetapi tidak dijawab secara jelas oleh Timbalan Menteri pada pagi tadi, sekali lagi saya hendak bertanya kepada Yang Berhormat. Baru-baru ini berlaku kes di negeri Kedah iaitu ekoran daripada krisis lambakan beras import yang begitu banyak di negeri Kedah sehingga menyulitkan masalah pengilang-pengilang untuk membeli padi daripada pengeluar padi tempatan.

Pihak kerajaan telah membuat satu keputusan untuk hendak mengatasi ataupun mengurangkan lambakan beras import di pasaran ini. Pertamanya, mengarahkan supaya pihak BERNAS menghantar lebihan lambakan beras import ini ke Sabah dan Sarawak. Kalau mengikut peraturan, prosedur biasanya Sabah dan Sarawak akan mengambil terus daripada Thailand – akan dibawa masuk terus daripada Thailand ke Sabah dan Sarawak tetapi kerajaan membuat keputusan bahawa Sabah dan Sarawak tidak perlu mengambil terus daripada Thailand tetapi

mengambil dahulu daripada lambakan yang berlebihan yang ada di pasaran di Semenanjung ini. Jadi, kerajaan mengarahkan BERNAS.

Ini bermakna, pada tanggapan saya, seolah-olah menggambarkan bahawa BERNAS telah pun membawa masuk lebih beras import daripada luar, daripada Thailand melebihi kuota yang dibenarkan untuk mereka import beras daripada luar. Adakah pihak kementerian membuat siasatan, kemungkinan-kemungkinan yang tidak boleh dinafikan sama ada ke atas kilang-kilang BERNAS ataupun kilang yang membuat *joint-venture (JV)* dengan BERNAS.

Pada waktu itu ada satu rancangan televisyen, saya tidak ingat sama ada RTM ataupun TV3 ataupun ntv7, telah membuat satu liputan bersama dengan pegawai penguat kuasa, saya tidak pasti, sama ada daripada kementerian Yang Berhormat ataupun daripada Kastam ataupun daripada Kementerian Pertanian, melalui kawal selia iaitu mereka menyerbu satu tempat yang mana didapati ada beras-beras yang disyaki sebagai beras yang diseludup. Gambar itu mendapati bahawa beras-beras itu sedang dipeket dalam paket yang ditulisnya BERNAS. Adakah kerajaan, pihak kementerian membuat siasatan ini?

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, cukuplah itu.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Siasatan sama ada dalam kes yang saya sebut tadi ataupun kes yang menggambarkan bahawa bagaimana lambakan beras import yang berlebihan, yang berpunca daripada BERNAS. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, cukuplah.

Tuan Wong Kam Hoong: Terima kasih, Yang Berhormat bagi Pokok Sena. Saya harap Yang Berhormat boleh menghantarkan atau mengemukakan kepada saya kes-kes ini dengan lebih terperinci. Berkenaan dengan lambakan beras yang digambarkan seolah-olahnya iaitu mengimport beras lebih daripada keperluan di negara. Di sini saya ingin mengemukakan bahawa negara kita, keluaran beras atau padi setahun ialah 1.2 juta metrik tan dan keperluan negara ialah 1.8 metrik tan dan BERNAS perlu untuk setiap tahun mengimportkan 0.6 juta metrik tan setahun. Ini mungkin akan beri gambaran kepada rakyat jelata seolah-olah BERNAS mengimport lebih untuk memenuhi keperluan ini.

Tuan Yang di-Pertua, BERNAS mesti buat pengimportan lebih awal sebab apabila diimport dan apabila musim penuaian dan apabila satu penuaian yang baik,

dengan izin, *good harvest* seperti situasi tahun lepas, ini bermakna stok ada lebih daripada permintaan dan untuk stok yang berlebihan, stok ini diarah supaya dieksport ke Sabah dan Sarawak. Okay.

Tuan Yang di-Pertua, seterusnya suka saya mengambil kesempatan di Dewan yang mulia ini untuk mengucapkan berbanyak-banyak terima kasih.

Tuan Mohamad bin Sabu: Satu lagi.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, Kuala Kedah. Hendak bagi?

Tuan Mohamad bin Sabu: Dahulu LPN, kemudian diswastakan jadi BERNAS. Tugasnya jaga padi dan beras. Apakah benar-benar ura-ura sekarang ini BERNAS hendak beli TV3? Ikut mana ini meniaga beras hendak beli TV3 ini? Apa hal sudah jadi dengan BERNAS?

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Hendak beli TV3. Ha, BERNAS hendak beli TV3. Ada maklumat tidak?

Tuan Wong Kam Hoong: Terima kasih Yang Berhormat dari ...

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Kuala Kedah.

Tuan Wong Kam Hoong: Kuala Kedah. BERNAS adalah satu syarikat perniagaan iaitu mereka di samping tugas menyelaraskan ataupun menjalankan perniagaan beras di negara kita, mereka perlu ada hak-hak mereka untuk membuat keputusan-keputusan mengenai pelaburan-pelaburan di bidang-bidang lain dalam perniagaan dan kementerian saya tidak ada hak untuk campur tangan dengan keputusan-keputusan berkenaan pelaburan mereka.

Tuan Yang di-Pertua, hendak sambung.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Kalau tidak ada, terima kasih sahajalah Yang Berhormat. *[Ketawa]*

Tuan Wong Kam Hoong: No, bukan. Ada, ada. Hendak sambung sedikit. Yang Berhormat bagi Rantau Panjang

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Oh ada...

Tuan Wong Kam Hoong: ...yang mahukan langkah komersial menurunkan kuasa kepada pegawai daerah dan penghulu dalam aspek kawalan harga dan tanda harga. Ini menunjukkan dengan jelas keikhlasan Kerajaan Barisan Nasional di dalam usaha melindungi kepentingan pengguna di Kelantan, walaupun ia diperintah

oleh PAS. Jelaslah bahawa perjuangan Kerajaan Barisan Nasional melewati batas politik dan sempadan geografi.

Mengenai cadangan beliau supaya kementerian turut menurunkan kuasa kepada pegawai-pegawai penguat kuasa Jabatan Perikanan bagi membantu membanteras penyeludupan minyak diesel dan petrol yang dilakukan di tengah lautan. Perkara ini akan dikaji dan dibincangkan seterusnya dengan jabatan atau kementerian yang terlibat.

Akhir kata, saya sekali lagi mengucapkan berbilang-bilang terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam perbahasan Menjunjung Kasih ke atas Titah Diraja dan memberi pandangan serta cadangan ke atas-atas perkara di bawah Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna. Bagi perkara-perkara yang secara tidak sengaja tidak diberikan jawapan sewajarnya di Dewan yang mulia ini, sukacita saya memaklumkan bahawa perkara-perkara yang berkaitan itu akan diambil perhatian sewajarnya oleh kementerian ini. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:
Kementerian Kesihatan.

5.05 ptg.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan [Tuan S. G. Sothinathan]:
Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Kesihatan mengucapkan terima kasih di atas pandangan dan teguran yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat bagi Kapar, Kinabatangan, Rasah, Permatang Pauh dan Kuala Kedah semasa berucap membahaskan Titah Diraja di Dewan yang mulia ini.

Secara ringkasnya, isu-isu kemudahan pusat rawatan kerajaan untuk rawatan barah dan buah pinggang, skim pembiayaan kesihatan, prasarana kesihatan, sistem pengkomputeran di hospital dan kenaikan harga ubat telah dibangkitkan. Izinkan saya memberikan jawapan ke atas teguran-teguran yang telah dibangkitkan.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat bagi Kapar telah membangkitkan isu mengenai rancangan Kementerian Kesihatan bagi mengatasi kekurangan pusat rawatan barah dan buah pinggang di pusat kesihatan kerajaan untuk kemudahan orang awam. Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, Kementerian Kesihatan sentiasa prihatin terhadap masalah kekurangan pusat rawatan barah di pusat kesihatan kerajaan untuk kemudahan awam.

Untuk mengatasi kekurangan pusat rawatan barah, Kementerian Kesihatan sebenarnya telah memperolehi perkhidmatan radiotherapy dari sektor swasta memudahkan mereka yang kurang mampu menikmati kemudahan ini atas pembiayaan kerajaan. Di antara hospital-hospital swasta yang telah memberikan perkhidmatan kepada Kementerian Kesihatan adalah Hospital Mount Mirium, Pulau Pinang khas untuk pesakit-pesakit dari negeri Perlis, Kedah dan Perak Utara; Sabah Medical Centre, Sabah untuk pesakit yang tinggal di negeri Sabah; dan Mahkota Medical Centre, Melaka untuk pesakit negeri Melaka dan Johor. Kementerian Kesihatan juga sedang dalam proses mendapatkan perkhidmatan daripada hospital-hospital swasta yang lain mengikut keperluan.

Mengenai kemudahan hemodialisis di Kementerian Kesihatan pula, ketika ini terdapat kemudahan hemodialisis di 40 buah hospital iaitu sehingga Januari 2001, manakala 13 buah hospital lagi akan mula beroperasi tahun ini. Di samping itu, peruntukan sebanyak RM7.5 juta telah diperuntukkan dalam tahun 2001 untuk menubuhkan 7 lagi pusat hemodialisis baru di hospital-hospital daerah dan menambahkan bilangan mesin di pusat-pusat hemodialisis yang sedia ada. Tambahan pula, RM4.8 juta telah diberikan untuk rawatan, dengan izin, Continuous and Intermittent Peritoneal Hemodialysis (CAPD), sesuatu modal rawatan lain untuk menambahkan bilangan pesakit yang boleh diberi rawatan.

Kerajaan sedar bahawa pusat rawatan yang diperlukan jauh melebihi keupayaan kerajaan untuk menyediakannya dan oleh itu, skim bantuan kewangan untuk badan-badan bukan kerajaan untuk menubuhkan pusat-pusat hemodialisis baru yang diperkenalkan tahun ini merupakan langkah yang diambil oleh kerajaan untuk menambahkan lagi pusat rawatan untuk pesakit.

Kerajaan tidak boleh bergantung kepada kaedah menyediakan kemudahan hemodialisis sahaja untuk mengatasi masalah pesakit buah pinggang. Bagi program jangka panjang, strategi untuk mengurangkan kes-kes penyakit buah pinggang serta menambahkan kes permintaan buah pinggang perlu dipertingkatkan. Langkah-langkah ini memerlukan penglibatan pesakit dan sokongan rakyat jelata dalam mendermakan organ kes-kes, dengan izin, 'brain dead', untuk membolehkan lebih banyak kes pemindahan organ 'kadametik' dapat dilakukan.

Mengenai teguran Ahli Yang Berhormat...

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ada Yang Berhormat berdiri Yang Berhormat, Kepong. Hendak bagi jalan? Kepong. Ha, sila Kepong.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, penjelasan. Bolehkah Yang Berhormat terangkan bilangan pesakit buah pinggang yang pergi ke luar negara untuk mendapat *transplantation* dan bilangan yang ada se karang di negara ini yang menerima rawatan hemodialisis? Dan apakah dasar sekarang bagi pesakit-pesakit yang balik dari negara-negara lain seperti China dan India dengan buah pinggang dipindahkan balik ke negara ini, apakah dasar kerajaan untuk memberi rawatan lanjutan kepada mereka ini?

Tuan S. G. Sothinathan: Tuan Yang di-Pertua, berkaitan dengan statistik, memang saya tidak mempunyai statistik tentang jumlah pesakit yang pergi mendapat rawatan untuk pemindahan buah pinggang di luar negara ataupun di dalam negara kita yang menerima rawatan hemodialisis. Tetapi sebagai langkah untuk membantu pesakit-pesakit yang pergi ke luar negara untuk mendapatkan pemindahan organ buah pinggang ini, kerajaan memang menyediakan kemudahan untuk mendapat rawatan perubatan seterusnya, terpulang kepada kes-kes individu, bukan secara keseluruhan mengikut kemampuan mereka di mana kerajaan dapat memberikan kepada mereka oleh kerana harga ubat ini adalah agak mahal. Jadi, kalau keadaan pesakit itu memerlukan bantuan daripada pihak kerajaan, maka kerajaan boleh menimbangkan kes-kes tertentu untuk memberikan ubat, kalau tidak silap saya nama ubatnya ialah '*Sychlos Chlorine*'.

Jadi, itu Kementerian Kesihatan boleh membantu pesakit-pesakit ini untuk mendapat ubat-ubat tersebut, tetapi ini bukan satu arahan am kepada semua farmasi kerajaan tetapi ini permohonan in perlulah dikemukakan kepada kementerian dan kalau diluluskan barulah mereka boleh mendapatkan kemudahan tersebut. Mengenai statistik yang diminta oleh Yang Berhormat akan saya kemukakan secara bertulis.

Mengenai teguran....

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Kemaman berdiri Yang Berhormat ya. Hendak bagi jalan?

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: Terima kasih. Mengenai janji-janji Yang Berhormat hendak bagi Jawapan Bertulis ini pada sesi yang lepas, dua kali Yang Berhormat berjanji dengan saya tetapi hari ini masih saya masih belum dapat lagi

mengenai kedudukan software dan hardware of supply daripada Deligent Network untuk computerization hospital. Dan juga saya hendak tanya mengenai kenyataan yang dikeluarkan oleh Menteri Kesihatan mengatakan bahawa mereka yang pergi ke luar negara ini untuk mendapat rawatan ialah tidak patriotik. Saya hendak tanya sama ada siapa yang lebih patriotik. Beliaukah atau Allahyarham bekas Perdana Menteri kita Tun Abdul Razak yang mendapat rawatan di luar negara. Sekian.

Tuan S. G. Sothinathan: Terlebih dahulu biarlah saya menjawab bahagian kedua soalan tersebut. Saya tidak faham apa maksud sebenarnya Yang Berhormat menimbulkan isu patriotik pada masa ini kerana setiap rakyat mempunyai perasaan patriotik yang sama. Jadi saya rasa ini adalah salah satu isu yang mempunyai motif-motif tertentu, jadi tidak perlulah kita memberikan jawapan untuk perkara itu.

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: Dia, dia...

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Tidak apa, cukuplah. Itu jawapan dia.

Tuan S. G. Sothinathan: Ini bukan untuk rakyat biasa. Apa yang Yang Berhormat klasifikasikan ialah rakyat yang mempunyai beberapa halangan ataupun rintangan ataupun constraint dengan izin. Jadi saya mintalah Yang Berhormat berhati-hati dengan.....

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: Saya hendak bezakan antara dia dengan Tun Abdul Razak. Tidak ada kena mengena orang lain.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Tidak boleh macam itu Yang Berhormat. Ini bukan bahan

Tuan S. G. Sothinathan: Semua pemimpin-pemimpin adalah pemimpin-pemimpin yang patriotik dalam negara kecuali saya tidak tahu sama ada pemimpin-pemimpin pembangkang ini patriotik atau tidak, memang menjadi tanda soallah. Dan ...

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ini dia hendak Jawapan Bertulis yang dijanjikan dahulu. Hendak bagi?

Tuan S. G. Sothinathan: Ya, Tuan Yang di-Pertua, tetapi kita tidak boleh membiarkan mereka menanya soalan-soalan yang tidak kena-mengena dan mengemukakan tohmahan-tohmahan sesuka hati mereka. Kita pun perlu menjawab segala tohmahan yang tidak berasas itu.

Berkaitan dengan perkara yang dibangkitkan itu berkenaan dengan pengkomputeran itu memang saya telah berjanji kepada Yang Berhormat bahawa ia

akan dikemukakan secara bertulis. Mungkin telah wujud kesilapan di antara pegawai-pegawai yang bertugas tetapi saya akan memberi sedikit penjelasan sebentar lagi mengenai sistem pengkomputeran ini.

Mengenai teguran Ahli Yang Berhormat bagi Permatang Pauh mengenai skim pembiayaan kesihatan, kerajaan memang prihatin terhadap perlunya diwujudkan satu skim pembiayaan kesihatan yang bersesuaian bagi Malaysia. Perkara ini diberikan penekanan di dalam Rancangan Malaysia Kelapan. Adalah menjadi dasar kementerian untuk sentiasa mendapatkan input daripada pelbagai pihak seperti sektor swasta, pertubuhan bukan kerajaan dan sebagainya dalam menyediakan kertas dasar yang melibatkan kepentingan rakyat agar ia lebih tepat dan komprehensif. Skim pembiayaan kesihatan yang diwujudkan nanti mestilah berlandaskan konsep ekuiti dan akses yang memberi liputan menyeluruh terhadap perkhidmatan kesihatan untuk semua rakyat termasuk penduduk dalaman, pekerja persendirian, golongan miskin, orang kurang upaya, warga tua dan sebagainya. Seajar dengan wawasan kesihatan dan juga Wawasan 2020.

Terima kasih diucapkan di atas cadangan Ahli Yang Berhormat bagi Kinabatangan yang mencadangkan peningkatan ke atas pembangunan prasarana pembangunan kesihatan di kawasan luar bandar. Kementerian Kesihatan sememangnya sentiasa komited dengan peningkatan kemudahan kesihatan baik kepada rakyat di kawasan bandar mahupun luar bandar. Untuk ini, kementerian telah membuat perancangan untuk mengadakan kemudahan kesihatan dalam lingkungan jarak 5 kilometer.

Di dalam Rancangan Malaysia Kelapan, sebanyak 523 projek kemudahan kesihatan awam telah dicadangkan. Sementara itu sebanyak 358 kemudahan kesihatan luar bandar di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh sedang di dalam pelaksanaan. Sebanyak 194 klinik bergerak juga disediakan untuk memberikan perkhidmatan asas kesihatan di kawasan luar bandar di seluruh negara.

Di atas teguran Ahli Yang Berhormat bagi Kuala Kedah mengenai penganugerahan kontrak kepada syarikat Solution Protocol Sendirian Berhad bagi mengendalikan sistem pengkomputeran di sembilan buah hospital. Dimaklumkan bahawa pemilihan ini telah diputuskan oleh Kementerian Kewangan Malaysia dan bertujuan untuk menyelaraskan penggunaan serta mempertingkatkan pelaksanaan ICT di hospital-hospital kerajaan di samping menjimatkan kos pelaksanaannya.

Ahli Yang Berhormat bagi Rasah telah mencadangkan...

Tuan Mohamad bin Sabu: Boleh tanya Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Kuala Kedah bangun, hendak bagi jalan?

Tuan Mohamad bin Sabu: Saya ingin penjelasan kenapa tidak ada langsung tender terbuka dalam soal ini. Sebab tender runding banyak telah menimbulkan kegagalan diantaranya pembinaan bangunan MATRADE. Ini Total Solution ini juga katanya orang yang berpengaruh di sini ialah Josephine yang ada kena mengena dengan Menteri Kewangan. Kita bimbang projek ini nanti pun ikut apa yang berlaku kepada MATRADE dan sebagainya. Tidak bolehkah pihak Kementerian Kesihatan mencadangkan balik supaya buat tender terbuka, sebab nilainya dekat dengan RM1 bilion diserahkan kepada korporat baru yang muncul sekarang ini. Nanti orang-orang Barisan Nasional juga mengamuk perkara ini. Imej kementerian itu sendiri yang dibuat oleh Kementerian Kewangan tetapi yang akan memikulnya ialah Kementerian Kesihatan. Barisan Nasional mengamuk. Di BBM itu, Barisan Nasionallah yang mengamuk di PWTC baru ini. Minta penjelasan sedikit lagi.

Tuan S. G. Sothinathan: Saya percaya pemimpin Barisan Nasional tidak akan mengamuk asalkan perkhidmatan itu adalah mengikut spesifikasi yang ditentukan, saya rasa tidak akan ada apa-apa yang perlu kita mengamuk. Jadi seperti yang saya katakan tender ini adalah diuruskan oleh Kementerian Kewangan dan saya tidak boleh..., asas penilaian terpulang kepada Kementerian Kewangan.

Ahli Yang Berhormat bagi Rasah telah mencadangkan agar harga ubat seperti vitamin dan ubat sakit jantung dikawal. Terima kasih diucapkan. Walau bagaimanapun buat masa ini tiada undang-undang wujud....

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Yang Berhormat bagi Kemaman berdiri lagi Yang Berhormat. Hendak bagi jalan? Hendak bagi jalan?

Tuan S. G. Sothinathan: Tidak apalah, lastlah ini.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Okay kata Yang Berhormat.

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: Terima kasih. Mengenai tender yang diungkitkan oleh Yang Berhormat bagi Kuala Kedah tadi, jawapan yang telah diberi oleh Yang Berhormat mengikut prosedur. Tahukah Yang Berhormat bahawa lebih separuh daripada kontrak yang diberi itu ialah kepada UEM. Tidakkah tidak ada

something very fishy dalam penawaran kontrak-kontrak yang diberikan untuk pembinaan hospital-hospital ini. Sekian.

Tuan S. G. Sothinathan: Memang ini adalah apa yang selalu dikatakan oleh pihak pembangkang apa sahaja yang dibuat oleh pihak kerajaan itu memang fishy. Mungkin saya akan mencadangkan agar ianya diberikan kepada pihak pembangkang, mungkin bolehlah kita tahu apa yang mereka katakan nanti. Kalau bagi saya tahu pihak pembangkang, diam sahaja.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat bagi Rasah telah mencadangkan agar harga-harga ubat seperti vitamin dan ubat sakit jantung dikawal. Terima kasih diucapkan. Walau bagaimanapun buat masa ini tiada undang-undang wujud bagi mengawal harga ubat-ubatan di pasaran. Namun demikian Kementerian Kesihatan sentiasa memantau harga-harga ubat di pasaran dan akan mengambil tindakan yang sesuai untuk memastikan harga-harga ubat di pasaran adalah berpatutan. Sebagai satu lagi langkah untuk mengawal kenaikan harga ubat-ubatan, Kementerian Kesihatan Malaysia telah melancarkan senarai ubat-ubatan kebangsaan pada 17 Januari 2000. Senarai ini adalah berasaskan kepada senarai ubat-ubatan Kementerian Kesihatan Malaysia yang mengandungi 996 persediaan terdiri daripada 615 bahan aktif.

Pengalaman Kementerian Kesihatan dalam penggunaan senarai ini sejak 1983 menunjukkan bahawa kos rawatan boleh dikawal sekiranya pengamal-pengamal perubatan menggunakan senarai ini yang akan dipamerkan di laman web bahagian perkhidmatan farmasi. Senarai tersebut dengan harga-harga runcit akan membolehkan pengguna membuat perbandingan harga di antara beberapa jenama sesuatu ubat. Pengguna juga boleh membuat pilihan mengikut kadar kemampuan mereka. Persaingan dalam pasaran terbuka akan memastikan bahawa paras harga ubat-ubatan dikekalkan pada tahap yang munasabah. Yang Berhormat Menteri Kesihatan sering kali menggesa pengamal-pengamal perubatan swasta supaya menggunakan ubat-ubat generik buatan tempatan yang jauh lebih murah daripada ubat-ubat import. Sehubungan dengan ini industri pharmaceutical tempatan digalakkan menumpukan usaha mereka kepada pengeluaran ubat-ubatan dalam senarai ubat-ubatan kebangsaan.

Hasil daripada usaha ini akan terdapat lebih persaingan dalam pasaran dan tekanan untuk mengurangkan kenaikan harga.

Setakat inilah sahaja jawapan dan ulasan saya kepada teguran-teguran yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat. Jika terdapat teguran-teguran yang tidak diberi jawapan di Dewan yang mulia ini....

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Yang Berhormat bagi Rompin berdiri, Yang Berhormat.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Sedikit sahaja hendak bertanya. Saya tadi berterima kasih kepada Yang Berhormat....

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Teruskan Yang Berhormat.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Yang Berhormat bagi Kemaman ini dia aktif hari ini. Dia pemangku Presiden KeADILan hari ini di Parlimen. Saya ingin hendak bertanya tentang khidmat perubatan – banyak yang bercerita tentang khidmat perubatan - usaha kerajaan untuk meningkatkan lagi kemampuan kita untuk memberikan khidmat yang baik kepada rakyat, hospital-hospital yang baru, sebelah sana memanglah dia tidak dapat hendak menerima, dia buatlah cerita-cerita lain. Apa pin, tidak pin, semua dia buat cerita pin belaka.

Saya hendak bertanya, bermakna kepakaran kita di Malaysia ini sudah baik, segala kemudahannya baik, hospital baru dengan komputernya, perubatan pun banyak dibuat oleh pakar-pakar tempatan, kepakaran pun banyak dan rakyat Malaysia semua percaya bahawa kepakaran dan pakar-pakar perubatan yang profesional. Bertanya dengan kemampuan mutu kualiti doktor-doktor profesional, pakar perubatan, pakar bius – anaesthetic semua baik.

Tetapi ada segelintir rakyat kita tidak percaya kepada kemampuan tempatan ini. Yang Berhormat bagi Kemaman tidak tahu lagi, dia mungkin akan kenen ke lainlah. Kemampuan Yang Berhormat bagi Kemaman sendiri hendak bius pun dia hendak gunakan orang putih, dia tidak percaya orang Malaysia itu sendiri.

Puan Teresa Kok Suh Sim: *[Menyampuk]*

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Cukuplah Yang Berhormat.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: DAP masih percaya kepada KeADILan selepas Lunas ini. Jangan percaya sangat kepada KeADILan ini.

Puan Teresa Kok Suh Sim: *[Memandang ke belakang]*

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Ini beri belakang ini lagi bahaya, pusing ke depan tengok. *[Ketawa]*

Ini saya hendak minta pandangan Setiausaha Parlimen adakah Yang Berhormat puas hati dengan kemampuan yang ada dan rayuan Yang Berhormat kepada rakyat Malaysia. Jadi, mari kita memberikan sokongan, dukungan kepada kepakaran tempatan yang ada ini. Saya minta sedikit pandangan Yang Berhormat.

Tuan S. G. Sothinathan: Yang Berhormat, seperti yang saya katakan orang yang tidak percaya kepada rakyat Malaysia, tidak berkeyakinan kepada negara kita tetapi mengatakan bahawa mereka memperjuangkan hak rakyat. Merekalah yang mengatakan mereka memperjuangkan hak rakyat tetapi merekalah yang sebenarnya memburuk-burukkan negara kita, tidak mempercayai negara kita, tidak mempercayai kepada pemimpin negara kita, tidak menghormati kedaulatan negara kita dan itulah tugas mereka, tidak ada kerja lain. Itulah sudah tiba masanya kita secara bersepadu kita kena memastikan bahawa rakyat memahami tentang tipu helah mereka.

Dato' Ir Mohd. Zin bin Mohamed: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Yang Berhormat bagi Shah Alam berdiri, Yang Berhormat hendak beri jalan, Yang Berhormat? Kalau tidak beri, kata tidak beri.

Tuan S. G. Sothinathan: Saya ada sedikit lagi hendak jawab ini.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Dia tidak beri, sila.

Tuan S. G. Sothinathan: Tentang kemudahan kesihatan kita, ingin saya nyatakan di sini bahawa Menteri Kesihatan sendiri telahpun menjalani pembedahan jantung beliau di Institut Jantung Negara. Itu pun bila doktor mengatakan bahawa dia perlu menjalankan pembedahan, dia tanpa ragu-ragu dengan serta-merta Yang Berhormat bersetuju untuk menjalani pembedahan jantung. Begitu juga dengan Perdana Menteri kita dan pemimpin-pemimpin kerajaan kita yang lain. Tetapi ada pula pihak yang masih lagi ragu-ragu tentang kebolehan kita.

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: *[Bangun]*

Dato' Ir Mohd. Zin bin Mohamed: *[Bangun]*

Puan Teresa Kok Suh Sim: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ada tiga orang yang berdiri Yang Berhormat, hendak beri siapa?

Tuan S. G. Sothinathan: Yang Berhormat bagi Shah Alam.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Yang Berhormat bagi Shah Alam.

Dato' Ir Mohd. Zin bin Mohamed: Terima kasih Yang Berhormat Setiausaha Parlimen. Saya tertarik hati tentang bagaimana jiwa seorang pesakit apabila dapat peluang untuk membuat rawatan sama ada di luar negeri ataupun di luar negara. Tadi Yang Berhormat bagi Kemaman menyebut macam yang lepas-lepaslah. Saya ingat pemikirannya perlu dibius, *[Ketawa]* sebab saya rasa bila dia bercakap hendak bandingkan tentang menghalalkan untuk rakyat membuat demonstrasi dan menumbangkan kerajaan secara tidak halal, dia boleh bandingkan...

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: *[Bangun]*

Dato' Ir Mohd. Zin bin Mohamed: Nanti, nanti, berilah kita bercakap dahulu.....

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Teruskan soalan, Yang Berhormat.

Dato' Ir Mohd. Zin bin Mohamed: Sudah dapat floor ini, bukan senang hendak dapat floor. Dia boleh bandingkan bahawa Milosevic digulingkan oleh rakyat kerana Milosevic membunuh banyak orang Islam dan dia menghalalkan supaya cara menggulingkan Milosevic itu seolah-olah Dr. Mahathir pun membunuh ramai orang di sini....

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: Mana ada.

Dato' Ir Mohd. Zin bin Mohamed: Ini satu perkara yang fitnah, berbohong dan dia bandingkan tadi. Dia kata Allahyarham Tun Abdul Razak dapat rawatan di luar negeri pada tahun 1974. Tahun 1974 punya facilities hendak dibandingkan dengan kemudahan yang ada sekarang ini macam bumi dengan langit. Ini yang tidak maju, yang mana masa itu dulu pun dia dapat biasiswa daripada kerajaan. Kalau mengikut meritokrasi tidak mampu hendak masuk belajar ke pusat pengajian tinggi. Kemudian dapat belajar ke luar negeri, jadi itulah proses untuk kita hendak menuju kemajuan. Yang itu tidak payahlah, itu kenen.

Yang_ saya hendak tanya ini bahawasanya kenyataan yang dibuat oleh Menteri kesihatan baru-baru ini bahawa mengikut kajian Menteri Kesihatan dalam R&Dnya, dia telah pun menemui beberapa perkara yang positif dalam oil palm kita, dalam kelapa sawit dan di sini saya hendak bertanya sejauh manakah kebenarannya. Adakah ini peluang yang akan dapat dibuat supaya melakukan satu

marketing dan pemasaran supaya bahan-bahan yang baik tentang boleh me'reduce'kan cholesterol, thinning the blood clog yang dalam minyak kelapa sawit dan ini kalau boleh mendapat penjelasan daripada Yang Berhormat dan sejauh mana kebenarannya. Kalau benda ini baik, sejauh mana kita berusaha untuk memarketkan oil palm ini dan akhirnya akan boleh membantu rakyat. Ini yang Barisan Nasional fikirkan, bukan macam yang sebelah sana itu terkepung pemikirannya, macam Kepong itu.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Cukuplah Yang Berhormat.

Tuan S. G. Sothinathan: Terima kasih Yang Berhormat. Memang kelebihan minyak sawit itu daripada kajian yang kita jalankan bersama dengan Kementerian Pertanian dan juga Kementerian Kesihatan mempunyai banyak kelebihan. Kelebihan ini memang kita akui, ini adalah terdapat khusus pada minyak sawit dan ini memberi satu ruang dan saya percaya di mana Kementerian Pertanian boleh menggunakan aspek ini untuk mempromosikan minyak ini dan juga menggunakannya untuk menstabilkan harga kelapa sawit.

Jadi setakat ini, Tuan Yang di-Pertua.....

Puan Teresa Kok Suh Sim: Minta penjelasan.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ada yang berdiri, Yang Berhormat. Yang Berhormat bagi Seputeh.

Tuan S. G. Sothinathan: Cukup, cukuplah.

Puan Teresa Kok Suh Sim: Eh! jangan takut saya.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Dia tidak beri, Yang Berhormat.

Puan Teresa Kok Suh Sim: Takutkah?

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Yang Berhormat, dia tidak beri Yang Berhormat. Saya tidak ada hal kalau dia beri.

Puan Teresa Kok Suh Sim: Saya hendak tunjuk satu contoh tentang fakta ini.....

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Dia tidak beri, Yang Berhormat.

Tuan S.G. Sothinathan: Tidak beri, duduklah.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Dia tidak beri, Yang Berhormat. Cukup.

Tuan S. G. Sothinathan: Tidak beri, duduklah , tidak ada masa.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Yang Berhormat bagi Seputeh, dia tidak beri Yang Berhormat, duduk.

Puan Teresa Kok Suh Sim: Takut wanita ya.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Cepatlah 'terima kasihnya' kalau sudah tidak beri.

Puan Teresa Kok Suh Sim: *[Ketawa]*

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Berdiri di situ, ramai yang berdiri.

Tuan S. G. Sothinathan: Ada tiga minit lagi, Tuan Yang di-Pertua. *[Ketawa]*

Jadi, setakat ini sahajalah jawapan dan ulasan saya kepada teguran-teguran yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat. Jika terdapat teguran-teguran yang tidak diberi jawapan di Dewan yang mulia ini, suka saya memberi jaminan bahawa kementerian ini tetap memberi perhatian yang serius kepada perkara-perkara yang dibangkitkan mengenai Kementerian Kesihatan. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi.

5.28 ptg.

Timbalan Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi [Dr. Tan Kee Kwong]: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin merakamkan penghargaan dan juga terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam perbahasan Titah Diraja semasa Upacara Perasmian Penggal Ketiga yang telah menyentuh beberapa perkara di bawah bidang kuasa Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi terutamanya FELDA. Kerajaan telah pun mengambil langkah-langkah segera untuk memberi bantuan khas kepada peneroka sebagaimana yang diumumkan oleh Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri dan juga jawapan oleh Yang Berhormat Menteri Perusahaan Utama.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat bagi Kluang telah mengemukakan beberapa cadangan yang baik kepada kerajaan dan antara yang dicadangkan ialah mengenai kadar harga buah tandan segar kelapa sawit dinaikkan harga untuk membantu pendapatan peneroka. Untuk makluman Yang Berhormat, kementerian melalui FELDA sentiasa memastikan peneroka mengeluarkan buah tandan segar yang bermutu supaya kadar perahan minyak

meningkat. Purata kadar perahan bagi tahun 2000 ialah 18.11% dan pada tahun ini pula 18.13%.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Panjang lagi, Yang Berhormat?

Dr. Tan Kee Kwong: Tidak boleh habis satu minit.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Tidak boleh habis dalam satu minit ya. Duduklah.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ahli-ahli Yang Berhormat, Dewan ini ditangguhkan sekarang sehingga pukul 10.00 pagi hari Isnin.

Dewan ditangguhkan pada pukul 5.30 petang.

Mac 2001

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

Yang Amat Berbahagia Tuan Yang di-Pertua, Tun Dr. Mohamed Zahir bin Haji Ismail, S.S.M., P.M.N., S.P.M.K., D.S.D.K. J.M.N.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, Dato Seri Dr. Mahathir bin Mohamad, D.K.(Brunei), D.K.(Perlis), D.K.(Johor), D.U.K., S.S.D.K., S.S.A.P., S.P.M.S., S.P.M.J., D.P. (Sarawak), D.U.P.N., S.P.N.S., S.P.D.K., S.P.C.M., S.S.M.T., D.U.M.N., P.I.S. (Kubang Pasu)

“ Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Dalam Negeri, Dato' Seri Abdullah bin Haji Ahmad Badawi, D.G.P.N., D.S.S.A., D.M.P.N., D.J.N., K.M.N., A.M.N., S.P.M.S. (Kepala Batas)

Yang Berhormat Menteri Pengangkutan, Dato' Seri Dr. Ling Liong Sik, S.P.M.P., D.G.S.M., D.P.M.P. D.P.M.S. (Labis)

“ Menteri Kerja Raya, Dato' Seri S. Samy Vellu, S.P.M.J., S.P.M.P., D.P.M.S., P.C.M., A.M.N. (Sungai Siput)

“ Menteri Perusahaan Utama, Dato' Seri Dr. Lim Keng Yaik, S.P.M.P., D.G.P.N, D.P.C.M. (Beruas)

“ Menteri Tugas-tugas Khas dan Menteri Kewangan, Tun Dato' Daim Zainuddin, D.G.S.M., S.S.M., S.P.M.S., D.H.M.S., S.S.A.P. (Merbok)

- “ Menteri Tenaga, Komunikasi dan Multimedia, Datuk Amar Leo Moggie anak Irok, D.A., P.N.B.S. (Kanowit)
- “ Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Dato' Seri Rafidah Aziz, S.P.M.P., S.P.M.T., D.P.M.S., A.M.N. (Kuala Kangsar)
- “ Menteri Pertahanan, Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak, S.S.A.P., S.I.M.P., D.S.A.P., D.P.M.S., P.N.B.S., D.U.B.C.(T). (Pekan)
- “ Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, Dato' Law Hieng Ding, P.N.B.S., K.M.N., P.B.S., P.B.J. (Sarikei)
- “ Menteri Luar Negeri, Datuk Seri Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar, S.P.M.J., S.P.D.K., D.P.M.J., S.M.J., A.M.N. (Kota Tinggi)
- “ Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, Tan Sri Dato' Haji Muhyiddin bin Haji Mohd. Yassin, P.I.S., B.S.I., S.M.J., P.S.M., S.P.M.J. (Pagoh)
- “ Menteri Kesihatan, Datuk Chua Jui Meng, D.I.M.P., S.I.M.P., S.M.J., P.I.S (Bakri)
- “ Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, Dato' Dr. Siti Zaharah binti Sulaiman, D.S.A.P., D.I.M.P. (Paya Besar)
- Yang Berhormat Menteri Penerangan, Tan Sri Dato' Seri Mohd. Khalil bin Yaakob, P.S.M., S.S.A.P., S.I.M.P., D.S.A.P., J.S.M., S.M.P. (Kuantan)
- “ Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir, P.G.D.K., D.S.D.K., A.M.K. (Kulim-Bandar Baharu)
- “ Menteri Sumber Manusia, Datuk Dr. Fong Chan Onn, D.M.S.M. (Selandar)
- “ Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Dato' Seri Ong Ka Ting, D.P.M.P. (Pontian)
- “ Menteri Pembangunan Usahawan, Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz, D.M.S.M., A.M.P., B.K.T. (Chenderoh)
- “ Menteri Pembangunan Luar Bandar, Dato' Haji Azmi bin Khalid, D.P.M.P., S.M.P., P.J.K. (Padang Besar)
- “ **Menteri Belia dan Sukan, Dato' Hishammuddin bin Tun Hussein, D.S.A.P., D.P.M.J. (Tenggara)**
- “ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Tan Sri Bernard Giluk Dompok (Kinabalu)
- “ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Dato' Dr. Rais bin Yatim, D.S.N.S. (Jelevu)
- “ Menteri Pertanian, Datuk Effendi Norwawi (Kuala Rajang)
- “ Menteri Pembangunan Wanita dan Keluarga, Dato' Hajah Shahrizat binti Abdul Jalil, D.I.M.P. (Lembah Pantai)
- “ Timbalan Yang di-Pertua, Dato' Haji Muhamad bin Abdullah, D.I.M.P., S.M.P., P.J.K. (Maran)
- “ Timbalan Yang di-Pertua, Datuk Lim Si Cheng, P.I.S. (Senai)
- “ Timbalan Menteri Penerangan Dato' Haji Mohd. Khalid bin Mohd. Yunus, D.S.N.S. (Jempol)

- “ Timbalan Menteri Luar Negeri, Datuk Dr. Leo Michael Toyad, P.G.D.K., J.B.S. (Mukah)
- “ Timbalan Menteri Kesihatan, Datuk Seri Drs. Suleiman bin Mohamed D.P.M.S., S.S.S.A(Titiwangsa)
- “ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Datuk Peter Chin Fah Kui, P.G.B.K. (Miri)
- “ Timbalan Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Dato' Kerk Choo Ting, D.P.M.P. (Taiping)
- “ Timbalan Menteri Kewangan, Dato' Chan Kong Choy, D.S.A.P., D.P.M.S. (Selayang)
- Yang Berhormat Timbalan Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, Dato' S. Subramaniam, D.P.M.J., D.S.N.S., S.M.J. (Segamat)
- “ Timbalan Menteri Pertahanan, Datuk Mohd. Shafie bin Haji Apdal, P.G.D.K. (Semporna)
- “ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri Datuk Douglas Uggah Embas, P.G.B.K., P.B.S., A.B.S., A.M.N. (Betong)
- “ Timbalan Menteri Kewangan, Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh, D.S.S.A., S.M.S., S.S.A., K.M.N. (Kuala Langat)
- “ Timbalan Menteri Dalam Negeri, Dato' Chor Chee Heung, D.S.D.K., A.M.N., J.P. (Alor Setar)
- “ Timbalan Menteri Tenaga, Komunikasi dan Multimedia, Datuk Tan Chai Ho, P.J.N., K.M.N., A.M.N. (Bandar Tun Razak)
- “ Timbalan Menteri Pembangunan Luar Bandar, Dato' G. Palanivel, D.S.S.A., S.S.A., P.J.K. (Hulu Selangor)
- “ Timbalan Menteri Belia dan Sukan, Datuk Ong Tee Keat, P.J.N., S.M.S. (Ampang Jaya)
- “ Timbalan Menteri Pengangkutan, Tan Sri Dato' Seri DiRaja Ramli bin Ngah Talib, P.C.M., S.P.C.M., A.M.N., J.P. (Pasar Salak)
- “ Timbalan Menteri Pertanian, Dato' Seri Mohd. Shariff bin Haji Omar, D.G.P.N., D.M.P.N., P.P.T. (Tasek Gelugor)
- “ Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, Dato' Zainal bin Dahalan, P.J.K., K.M.N., J.S.M., D.P.M.S. (Sabak Bernam)
- “ Timbalan Menteri Dalam Negeri, Dato' Zainal Abidin bin Zin, D.P.M.P., P.M.P. (Bagan Serai)
- “ Mulia Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Tengku Dato' Seri Azlan ibni Sultan Abu Bakar, S.P.T.J., D.S.A.S. (Jerantut)
- “ Timbalan Menteri Kerja Raya, Tuan Mohamed Khaled bin Haji Nordin P.I.S. (Johor Bahru)
- “ Timbalan Menteri Perusahaan Utama, Datuk Anifah Aman (Beaufort)
- “ Timbalan Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi, Dr. Tan Kee Kwong (Segambut)
- “ Timbalan Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, Dr. Tiki anak Lafe (Mas Gading)

	"	Timbalan Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, Dato' Dr. Ng Yen Yen (Raub)
	"	Timbalan Menteri Sumber Manusia, Dr. Abdul Latiff bin Ahmad (Mersing)
Yang Berhormat		Timbalan Menteri Pendidikan, Dato' Hon Choon Kim, D.S.N.S. (Seremban)
	"	Setiausaha Parlimen Kementerian Pertanian, Dato' Abu Bakar bin Taib, D.S.D.K., S.D.K., B.C.K., K.M.N., P.J.K. (Langkawi)
	"	Setiausaha Parlimen Kementerian Dalam Negeri, Datuk Seri Abu Zahar bin Isnin, D.G.S.M., D.M.S.M., A.M.N. (Jasin)
	"	Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, Puan Hajah Khamsiyah binti Yeop, P.P.T., A.M.N., A.M.P., P.M.P. (Gerik)
	"	Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, Dato' Haji Noh bin Haji Omar, D.P.M.S., D.M.S.M., K.M.N., A.S.A., P.J.K., J.P. (Tanjong Karang)
	"	Setiausaha Parlimen Kementerian Pengangkutan, Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai (Petaling Jaya Selatan)
	"	Setiausaha Parlimen Kementerian Kerja Raya, Datuk Yong Khoon Seng, D.S.P.N., K.M.N. (Stampin)
	"	Setiausaha Parlimen Kementerian Kewangan, Tuan Hashim bin Ismail, P.P.N., P.I.S. (Ledang)
	"	Setiausaha Parlimen Kementerian Tenaga, Komunikasi dan Multimedia, Tuan Chia Kwang Chye (Bukit Bendera)
	"	Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, Tuan Wong Kam Hoong, K.M.N. (Bayan Baru)
	"	Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan, Tuan S. G. Sothinathan (Telok Kemang)
	"	Setiausaha Parlimen Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi, Dr. Robia binti Dato' Kosai (Muar)
	"	Setiausaha Parlimen Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, Dato' S. Veerasingam, P.M.P., A.M.P., A.M.N. (Tengah)
	"	Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Usahawan, Datuk Rizalman bin Abdullah, P.G.D.K., J.P. (Tenom)
	"	Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Luar Bandar, Puan Hajah Rohani binti Haji Abdul Karim, P.B.S., P.P.B., (Santubong)
	"	Setiausaha Parlimen Kementerian Pendidikan, Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir (Sungai Petani)
	"	Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Datuk Fu Ah Kiow, D.I.M.P. (Mentakab)
	"	Drs. Haji Abu Bakar bin Othman (Jerlun)
	"	Tuan Haji Abdul Fatah bin Haji Haron, S.M.K. (Rantau Panjang)
Yang Berhormat		Tun Abdul Ghafar bin Baba, S.S.M. (Batu Berendam)
	"	Tuan Haji Abdul Hadi bin Haji Awang (Marang)

- “ Tuan Haji Abdul Hamid bin Abdul Rahman (Sungai Benut)
- “ Tan Sri Dato' Seri Dr. Abdul Hamid Pawanteh, P.S.M., S.P.M.P. (Kangar)
- “ Dato' Haji Abdul Kadir bin Annuar, S.P.M.J., K.M.N., P.I.S., B.S.I., A.M.N. (Pulai)
- “ Tuan Abd. Rahman bin Yusof (Kemaman)
- “ Tan Sri Datuk Patinggi Abdul Taib Mahmud, S.P.M.J., S.P.M.T., S.S.S.A, S.S.A.P., S.S.D.K., P.S.M., S.P.M.B., D.G.S.M., P.K.C, D.P. (Kota Samarahan)
- “ Dato' Dr. Abdullah Fadzil bin Che Wan, D.P.C.M., P.C.M. (Bukit Gantang)
- “ Datuk Wira Abu Seman bin Haji Yusop, B.K.T., J.P., D.M.S.M., K.M.N., D.C.S.M. (Alor Gajah)
- “ Dato' Haji Ahmad Husni bin Mohd. Hanadzlah, P.P.T., A.M.P. (Tambun)
- “ Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi, D.M.S.M., P.P.T., P.J.K. (Bagan Datoh)
- “ Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar (Larut)
- “ Tuan Alexander Nanta Linggi, A.B.S. (Kapit)
- “ Tuan Alwi bin Jusoh (Pasir Puteh)
- “ Tuan Haji Amihamzah bin Ahmad (Lipis)
- “ Datu Amirkahar bin Tun Datu Haji Mustapha (Marudu)
- “ Dato' Haji Badrul Hisham bin Abdul Aziz, D.P.M.S., A.S.A. (Hulu Langat)
- “ Tuan Billy Abit Joo, K.M.N. (Hulu Rajang)
- “ Tuan Bung Moktar bin Radin, A.D.K., A.S.D.K. (Kinabatangan)
- “ Tuan Chang See Ten, P.I.S. (Gelang Patah)
- “ Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak, P.J.K. (Setiu)
- “ Puan Chew Mei Fun (Petaling Jaya Utara)
- “ Puan Chong Eng (Bukit Mertajam)
- “ Tuan Chow Kon Yeow (Tanjong)
- “ Dato' Haji Fadzil bin Md. Noor, D.S.D.K. (Pendang)
- “ Tuan Fong Kui Lun (Bukit Bintang)
- Yang Berhormat Puan Fong Po Kuan (Batu Gajah)
- Tuan Goh Kheng Huat (Nibong Tebal)
- Dato Goh Siow Huat (Rasah)
- “ Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali, D.I.M.P., S.M.S. (Parit Buntar)
- “ Tuan Hassan bin Mohamed (Besut)
- “ Tuan Henry Sum Agong, A.K. (Bukit Mas)
- “ Dato' Hew See Tong, D.P.M.P., J.P. (Kampar)

"	Dato' Ho Cheong Sing, P.M.P., A.M.N. (Ipoh Barat)
"	Tuan Hoo Seong Chang (Kluang)
"	Tuan Husam bin Haji Musa (Kubang Kerian)
"	Tuan Haji Ismail bin Noh (Pasir Mas)
"	Tuan Jacob Dungau Sagan, J.B.S., K.M.N., P.P.B. (Baram)
"	Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis, D.I.M.P., (Rompin)
"	Dr. James Dawos Mamit, P.P.B., P.P.S. (Mambong)
"	Tuan Jawah anak Gerang (Lubok Antu)
"	Tuan Jimmy Lim Donald (Sri Aman)
"	Tuan Joseph Mauh anak Ikeh (Selangau)
"	Datuk Seri Panglima Joseph Pairin Kitingan, P.G.D.K., P.N.B.S., S.S.A.P., S.P.D.K. (Keningau)
"	Tuan Joseph Salang anak Gandum (Julau)
"	Tuan Juslie bin Ajirol, A.S.D.K. (Libaran)
"	Dato' Kamarudin bin Jaffar, B.C.M, D.S.N.S. (Tumpat)
"	Tuan Kerk Kim Hock (Kota Melaka)
"	Tan Sri Dato' Dr. K.S. Nijhar, P.S.M., S.P.M.J., J.M.N. (Subang)
"	Tuan Kong Cho Ha (Lumut)
"	Datuk Lau Ngan Siew, A.D.K., K.M.N., P.G.D.K. (Sandakan)
"	Tuan Lee Kah Choon (Jelutong)
"	Puan Lim Bee Kau, A.M.K., B.K.M., P.J.K. (Padang Serai)
"	Tuan Lim Hock Seng (Bagan)
"	Tuan Liow Tiong Lai, S.M.P. (Bentong)
"	Dato' Loke Yuen Yow, D.P.M.P., A.M.P. (Tanjong Malim)
Yang Berhormat	Tuan Mah Siew Keong (Teluk Intan)
"	Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar (Pokok Sena)
"	Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin (Arau)
"	Tuan Haji Mat Basir bin Rahmat (Parit)
"	Dr. Maximus Johnity Ongkili, A.S.D.K., J.P. (Bandau)
"	Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz, P.N.J., S.M.J., K.M.N., P.I.S., B.S.I., A.M.N., P.P.N. (Sri Gading)
"	Tuan Mohamad bin Sabu (Kuala Kedah)
"	Tuan Mohamed Nasir bin Che Daud (Kuala Krai)
"	Tuan Mohamed Sayuti bin Said, P.P.T., P.J.K., P.P.N. (Kuala Selangor)
"	Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan, P.J.N., S.M.J., K.M.N., P.I.S., A.M.N., P.P.N. (Tebrau)
"	Tuan Mohd. Amar bin Abdullah (Pengkalan Chepa)

“	Tuan Mohd. Apandi bin Haji Mohamad (Jeli)
“	Datuk Seri Panglima Mohd. Salleh bin Tun Md. Said Keruak, P.G.D.K. (Kota Belud)
“	Datuk Mohd. Sarit bin Haji Yusoh (Temerloh)
“	Tuan Mohd. Yusoff bin Mohd. Nor, P.P.N., J.M.N. (Machang)
“	Dato' Mohd. Zain bin Omar, D.S.P.N., K.M.N., P.J.K, P.J.M., (Balik Pulau)
“	Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed, D.P.T.J., J.P. (Shah Alam)
“	Tuan M. Shukrimun bin Shamsudin (Kuala Nerus)
“	Tuan Muhammad bin Mustafa (Peringat)
“	Tuan Haji Muhyidin bin Haji Abd. Rashid (Hulu Terengganu)
“	Tuan Mustafa bin Ali (Dungun)
“	Datuk Napsiah binti Omar (Kuala Pilah)
“	Tuan Nasharudin bin Mat Isa (Yan)
“	Tuan Ng Lip Yong (Batu)
“	Datuk Osu bin Sukam, S.P.D.K., P.G.D.K., D.A. (Papar)
"	Datuk Peter Tinggom anak Kamarau, P.P.B., P.P.C., K.M.N., P.N.B.S., J.B.S., A.M.N., P.B.S. (Saratok)
“	Tuan Philip Benedict Lasimbang, A.S.D.K. (Penampang)
“	Puan P. Komala Devi, P.P.T. (Kapar)
Yang Berhormat	Datuk Railey bin Haji Jeffrey, P.G.D.K., J.M.N. (Silam)
"	Tuan Ramli bin Ibrahim (Kota Bharu)
“	Mulia Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah, D.K., P.S.M., S.P.M.K., S.S.A.P., S.P.M.S. (Gua Musang)
“	Tuan Richard Riot anak Jaem (Serian)
“	Tuan Robert Lau Hoi Chew, J.B.S., (Sibu)
“	Tuan Ronald Kiardee, A.S.D.K. (Beluran)
“	Datuk Ruhanie bin Haji Ahmad, D.M.S.M., P.I.S. (Parit Sulong)
“	Tuan Saupi bin Daud (Tanah Merah)
“	Datin Paduka Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin, D.S.S.A (Sepang)
“	Dato' Shannnon bin Ahmad, D.S.D.K., K.M.N. (Sik)
“	Tuan Shaziman bin Abu Mansor, A.N.S. (Tampin)
“	Tuan Shim Paw Fatt, J.P. (Tawau)
“	Tuan Haji Siam bin Haji Kasrin, K.M.N., P.I.S. (Batu Pahat)
“	Datuk Song Swee Guan, P.G.B.S. (Bandar Kuching)
“	Dato' Suhaili bin Abdul Rahman, D.I.M.P., A.S.D.K. (Labuan)
“	Puan Sukinam Domo (Batang Sadong)

- “ Tan Sri Datuk Seri Amar Dr. Haji Sulaiman bin Haji Daud, S.I.M.P., D.A., D.S.S.A., P.N.B.S., J.B.S. (Petra Jaya)
- “ Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi (Kuala Terengganu)
- “ Tuan Taib Azamudden bin Md. Taib, J.B.S., A.M.N. (Baling)
- “ Tuan Tan Kok Wai (Cheras)
- “ Dr. Tan Seng Giaw (Kepong)
- “ Datin Paduka Dr. Tan Yee Kew, D.S.S.A (Kelang)
- “ Puan Teresa Kok Suh Sim (Seputeh)
- “ Tuan Thong Fah Chong (Ipoh Timur)
- “ Dato' Dr. Ting Chew Peh, D.P.M.S., D.P.M.P. (Gopeng)
- “ Dato' Seri Tiong King Sing, D.S.S.A., J.P. (Bintulu)
- “ Dato' Tiong Thai King, (Lanang)
- “ Datin Seri Dr. Wan Azizah Wan Ismail (Permatang Pauh)
- “ Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar, J.B.S., P.B.S. (Batang Lupar)
- “ Tuan Wan Nik bin Wan Yussof (Bachok)
- Yang Berhormat Tuan Wilfred Madius Tangau, J.P., A.D.K. (Tuaran)
- “ Dato' Yap Pian Hon, D.P.M.S., A.M.N., P.J.K. (Serdang)
- “ Dr. Yee Moh Chai (Tanjong Aru)
- “ Datuk Yong Teck Lee, P.G.D.K., P.J.N. (Gaya)
- “ Datuk Dr. Haji Yusof bin Haji Yacob, P.G.D.K., A.D.K. (Sipitang)
- “ Dato' Seri Hajah Zaleha binti Ismail, D.P.M.S., S.M.S, K.M.N (Gombak)
- “ Tuan Zawawi bin Haji Ahmad (Padang Terap)
- “ Dato' Zulhasnan bin Rafique, D.I.M.P., A.M.N. (Wangsa Maju)

MENTERI/TIMBALAN MENTERI (SENATOR)

- “ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Brig. Jen. (B) Datuk Abdul Hamid bin Haji Zainal Abidin, K.M.N., P.A.T., D.P.M.P., J.S.M., P.J.N.
- “ Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi, Tan Sri Datuk Kasitah Gaddam, P.S.M., P.G.D.K., J.S.M.
- “ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Datuk Pandikar Amin Haji Mulia
- “ Menteri Pendidikan, Tan Sri Dato' Seri Musa bin Mohamad, P.S.M., D.P.M.N., D.P.C.M.
- “ Timbalan Menteri Pendidikan, Dato' Abdul Aziz bin Shamsuddin, D.M.S.M., D.P.M.S.
- “ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Tengku Dato' Adnan bin Tengku Mansor, K.M.N., D.S.D.K., D.I.M.P., D.S.A.P., P.J.N.
- “ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Datuk M Kayveas, P.J.N.

" Setiausaha Parlimen Kementerian Penerangan, Datuk Zainudin bin Maidin, P.J.N., J.M.N., S.M.S., A.M.K.

DEWAN RAKYAT

PEGAWAI-PEGAWAI KANAN

Setiausaha Dewan Rakyat
Datuk Mohd. Salleh bin Haji Hassan

Ketua Penolong Setiausaha

Roosme binti Hamzah
Zamani bin Haji Sulaiman
Haji Mustakin bin Selamat
Shahrom bin Haji Hasan

Penolong Setiausaha

Haji Mustafa bin Abdul Rahman
Ruhana binti Abdullah
Riduan bin Rahmat

JURUBAHASA SERENTAK

Ungku Fauzie bin Ungku A. Rahman
Mazidah binti Mohamed
Paizah binti Sallehudin

BENTARA MESYUARAT

Mejar (B) Abdul Halim bin Haji Ali
Mejar (B) Zakaria bin Salleh
Mejar (B) Kamaruddin bin Abdullah

PETUGAS-PETUGAS CAWANGAN DOKUMENTASI

Azhari bin Hamzah
Monarita binti Mohd. Hassan
Hajah Shamsiah binti Mohd. Yusop
Mohd Saleh bin Mohd. Yusop
Mohamed bin Osman
Hajah Norishah binti Mohd. Thani
Shamsina binti Janor
Ramlah binti Mohd. Yusuff
Jamilah Intan binti Haji Bohari
Nurziana binti Ismail

Noor Effarizan binti Mat Satib
Taharah binti Mohamed
Nik Elyana binti Ahyat
Marzila binti Muslim
Abu Bakar bin Hasan

PETUGAS-PETUGAS CAWANGAN KOMPUTER

Mohd Shah bin Rahman
Sulaiman bin Sirad
Azzahar bin Hashim

PETUGAS-PETUGAS CAWANGAN MESIN CETAK

Kamal bin Oyub
Haji Latif bin Ismail
Kamaroddin bin Mohd. Yusof

PARLIMEN KESEPULUH

PENGGAL KETIGA

MESYUARAT PERTAMA

Jilid III	Bil. 6	Khamis	29 Mac 2001
------------------	---------------	---------------	--------------------

K A N D U N G A N

**JAWAPAN-JAWAPAN LISAN BAGI
PERTANYAAN-PERTANYAAN**

(Halaman 1)

USUL:

- Menjunjung Kasih Titah Ucapan Seri Paduka
baginda Yang di-Pertuan Agong

– *Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin (Arau)*

(Halaman 27)

